

**Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi
RAY Network**

**Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite
Geliştirme (RAY-CAP) Araştırma Projesi**

**TÜRKİYE SONUÇ RAPORU
2017**

Türkiye Ulusal Ajansı

Program İzleme Koordinatörlüğü
Gençlik Hareketlilik Koordinatörlüğü
Gençlik Çalışmaları Koordinatörlüğü

Yazar:

Yrd. Doç. Dr. Asuman GÖKSEL
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Nicel verilere katkı:

Doç. Dr. Özgehan ŞENYUVA
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Optimar Danışmanlık, Tanıtım, Araştırma ve Organizasyon A.Ş.

Eylül, 2017

İçindekiler

Kısaltmalar	4
Yönetici Özeti.....	5
Giriş	7
Bölüm 1: Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY)	9
1.1 RAY nedir?	9
1.2 RAY Network'ün amaç ve hedefleri.....	9
1.3 RAY araştırma faaliyetleri	11
Bölüm 2: Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Network Araştırma Projesi (RAY-CAP).....	12
2.1 RAY-CAP nedir?	12
2.2 Amaçlar ve hedefler	13
2.3 Araştırma soruları.....	14
2.4 Araştırma tasarımı	15
2.5 Örneklemin profili.....	17
2.6 Planlanan çıktılar.....	18
2.7 RAY-CAP araştırmasının kavramsal çerçevesi	18
2.7.1. Erasmus+/Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması ve yaygın eğitim/öğrenme.....	19
2.7.2. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri	21
2.7.3. Uluslararası/Avrupa gençlik çalışması yeterlikleri için mevcut çerçeveler	22
2.7.4 Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri için RAY-CAP kavramsal çerçevesi.....	23
Bölüm 3: RAY-CAP Türkiye Ülke Araştırması: Örneklem	25
Bölüm 4: RAY-CAP Bulguları: Türkiye.....	31
4.1 Kişisel Hedefler, Bireysel Öğrenme ve Yeterlikler	33
4.1.1 Kişisel gelişim alanları: Bilgi/beceri/davranışlar	34
4.1.2 Uygulamalı öğrenme sonuçları/planlama ve uygulama	42
4.1.3 Avrupa değerleri, Avrupa konuları ve Avrupa Birliği'nin imajı	45
4.1.4 Youthpass	47
4.2 Kurumsal Hedefler ve Kuruluşa Dair Öğrenme.....	49
4.2.1 Gençlik çalışması arzuları ve geleceğe yönelik perspektifler	51
4.2.2. Deneyimlerin aktarılması ve kurumsal çevre üzerindeki etkiler.....	55
4.2.3 Katılımcılara kurumsal destek.....	59
4.3 Ağ kurma ve işbirliği üzerindeki etkiler	63
Bölüm 5: Gençlik Çalışması Profilleri ve Eğitim ve Destek Faaliyetlerinin Etkileri.....	70
5.1 Eğitim ve destek faaliyetlerine kim katılıyor?: Görüşülen Katılımcıların Profili	71
5.2 RAY-CAP bulgularının çok boyutlu bir analizi.....	75
5.2.1 Gençlik çalışması perspektifleri: Algılar, motivasyon ve gençlik çalışması pratikleri	75
5.2.2 Uluslararası düzeyde ağ kurma, ortaklık ve işbirliği.....	87
Sonuç	90
Kaynakça.....	102
Ek I: Türkiye'de Gençlik Çalışmaları.....	104
Ek II: RAY-CAP Ulusal Veri Tabanında yer alan katılımcıların listesi	122
Ek III: Diğer Katılımcıların Listesi	123

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
AGH	Avrupa Gönüllü Hizmeti
E+/YiA	Erasmus+ Gençlik Programı
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GENESIS	Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü
KA1	Ana Eylem 1
KA1-MoYW	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği
KA2	Ana Eylem 2
RAY Network	Erasmus+: Gençlik Programı’nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi – RAY Networkü
RAY-CAP	Erasmus+: Gençlik Programı’nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Araştırma Projesi
RAY-LTE	Erasmus+: Gençlik Programı’nın Katılımcılık ve Vatandaşlık üzerinde Uzun Dönemli Etkileri RAY Araştırma Projesi
RAY-MON	Erasmus+: Gençlik Programı’nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi RAY Araştırma Projesi
SALTO	Destek, İleri Düzey Öğrenme ve Eğitim Fırsatları
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
STÖ	Sivil Toplum Örgütleri
TCA	Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri
ToT	Eğitmenlerin Eğitimi

Yönetici Özeti

RAY Network tarafından Erasmus+ Gençlik Programı'nın (E+/YiA) 16 ülkesinde uygulanan Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi (RAY-CAP), E+/YiA kapsamındaki eğitim ve destek faaliyetlerinin, yani KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri'nin (TCA), gençlik çalışanları ve gençlik liderleri üzerinde yarattığı öğrenme çıktıları ve etkilerini incelemektedir.

Türkiye'deki RAY-CAP araştırmasının genel örnekleme, Erasmus+ Programı Ulusal Ajansları tarafından finansal olarak desteklenen ve faaliyet bitiş tarihleri 1 Kasım 2015 ile 30 Haziran 2016 tarihleri arasında olan Türkiye'den eğitim ve destek faaliyetlerine katılan 23 katılımcıyı kapsamaktadır. Nitel veriler görüşülen kişilerin faaliyetlere katılımlarından önce, katılımlarından iki ay ve bir yıl sonra gerçekleştirilen üç mülakat seti yoluyla toplanmıştır. 23 mülakattan 10 tanesi RAY-CAP koordinasyon ekibi tarafından hazırlanacak ulus ötesi analizlerde kullanılmak üzere Türkiye Ulusal Veri Tabanı'na dâhil edilmek üzere seçilmiştir.

Bu Sonuç Raporu Türkiye'deki RAY-CAP araştırması bulgularını iki kategoride sunmaktadır. Rapor ilk olarak Ulusal Veri Tabanı'ndan elde edilen verileri detaylı bir şekilde ve RAY-CAP çalışma grubunun kılavuzları doğrultusunda analiz etmekte (Bölüm 4) ve ikinci olarak da bütün Türkiye örnekleminde (görüşülen 23 kişi) yer alan verileri inceleyerek daha geniş ve çok boyutlu bir analiz sunmaktadır (Bölüm 5).

Bölüm 4 çerçevesinde Ulusal Veri Tabanı'nda yer alan RAY-CAP verilerinin analizi eğitim ve destek faaliyetlerinin en yüksek etkisinin kişisel gelişim alanlarında, özellikle bireysel yeterliklerin bilgi edinimi, beceri gelişimi, tavır değişikliği ve kültürlerarası farkındalık bağlamında gözlemlendiğini göstermektedir. Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme bağlamında, en büyük etki gelişen gençlik çalışması şevki ve gelecek perspektifleri alanında oluşmaktadır. Ancak, kurumsal bir seviye yerine bireysel bir seviyede ortaya çıkan, deneyim aktarımı söz konusu olduğunda bu etki azalmakta ve bu durum sonuç olarak kurumsal çevre üzerinde olumlu etki yaratma fırsatlarını azaltmaktadır. Bu sorunun sebebi, deneyimlerin kuruluşlara aktarımını sağlayacak sistematik mekanizmaların kuruluşlar tarafından kurulmamış olması gibi görünmektedir. Eğitim ve destek faaliyetleri kesinlikle gençlik alanında ağ kurma, işbirliği ve ortaklık için fırsatlar sunmaktadır, ancak bunlar daha ziyade kişisel düzeyde

kalmakta ve görüŖülen kiŖilerin kuruluŖlarının desteklediği (uluslararası) gençlik faaliyetlerinin geliŖtirilmesi için tam anlamıyla kullanılamamaktadır.

Bölüm 5 erevesindeki çok boyutlu analiz eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılar üzerinde farklılaŖan etkilerini analiz etmek için katılımcıların deđiŖik gençlik alıŖmaları profillerinden yararlanmaktadır. Bütün örneklemden derlenen RAY-CAP verileri beŖ gençlik alıŖması profili tanımlanmasını sađlamıŖtır: deneyimli gençlik alıŖanı; gençlik alıŖmalarına yeni katılanlar; deneyimli gençlik faaliyeti katılımcıları; deneyimli sivil toplum mensupları ve eğitmenler. Bu bölümdeki analiz, gençlik alıŖması profillerinden bağımsız olarak, bütün katılımcıların eğitim ve destek faaliyetleri vasıtasıyla bilgiler, yöntemler ve yaklaŖımlar anlamında gençlik alıŖmaları ve gençlik alıŖması pratiklerinin deđiŖik bileŖenleri hakkında önemli ölçüde öğrendiklerini ve bu durumun katılımcıların kiŖisel yeterlik geliŖimlerine ciddi derecelerde katkıda bulunduğunu göstermektedir. Ancak, eğitim ve destek faaliyetlerine katıldıktan sonra gençlik alıŖmasına katılım seviyelerindeki deđiŖimlerin derecesi farklı gençlik profillerine sahip katılımcılar için deđiŖiklik göstermektedir. Faaliyetler deneyimli gençlik alıŖanları ve sivil toplumun deneyimli mensupları için, daha ileri katılım açısından çok olumlu bir etki yaratmasına rağmen, böyle bir etki deneyimli gençlik faaliyetleri katılımcıları ve gençlik alıŖmalarına yeni katılanlar dikkate alındığında azalmaktadır. Benzer bir örüntü faaliyetlerin somut ağ, ortaklık ve iŖbirliđi ıktıları için etkisi anlamında da gözlenebilmektedir. Dahası, faaliyetler esnasında kurulan ağların, ortaklıkların ve iŖbirliđinin sürdürülebilirliği, bütün gençlik alıŖması profilleri için dikkat edilmesi gereken bir nokta olarak görülmektedir, çünkü kurulan ağlar ve ortaklıklar, yeni (uluslararası) gençlik projeleri veya gençlik alanında iŖbirliđi gibi somut çıktılarla sonuçlanmamaktadır.

Giriş

Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY), hâlihazırda 31 ülkedeki¹ Erasmus+: Gençlik Ulusal Ajansları ve onların araştırma ortaklarından oluşan RAY Network tarafından yürütülen ortak bir araştırma inisiyatifidir. RAY Network özellikle Erasmus+: Gençlik Programı çerçevesinde, uluslararası gençlik çalışmaları ve Avrupa'daki gençlerin öğrenme hareketliliği konularının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, 2012'den bu yana RAY Network'ün bir ortağı olan Türkiye Ulusal Ajansı, RAY Network tarafından geliştirilen bir dizi araştırmada yer almaktadır.

Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi (RAY-CAP), RAY Network tarafından "Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi" çerçevesinde yürütülen projelerden biridir. RAY-CAP araştırması verileri, 16 ülkedeki RAY Network ortakları tarafından Ağustos 2015 ve Ağustos 2017 tarihleri arasında üç set mülakat vasıtasıyla toplanmıştır. Mülakatlar Avrupa Birliği Erasmus+: Gençlik Programı (2014-2020) tarafından finanse edilen Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) ve KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projelerinin katılımcılarına yöneliktir ve görüşülen kişilerin faaliyetlere katılımından önce, iki ay sonra ve bir yıl sonra gerçekleştirilmiştir. RAY-CAP projesi Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fransa, Almanya, Slovenya ve Türkiye'deki RAY Network ortaklarının işbirliği ile Avusturya'da bulunan Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü (GENESIS) tarafından tasarlanmıştır.

Bu Sonuç Raporu RAY-CAP araştırma projesinin Türkiye için bulgularının analizini sunmak üzere hazırlanmıştır. Rapor, giriş ve sonuç bölümlerine ek olarak beş bölüm olarak yapılandırılmıştır. Bölüm 1'de Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlenmesi (RAY) girişiminin kısa bir özeti sunulmakta ve Bölüm 2 RAY-CAP araştırmasının amaç ve hedeflerini, araştırma sorularını, araştırma tasarımını, örneklemin profilini, planlanan çıktıları ve kavramsal çerçevesini sunarak Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Araştırma Projesi'nin (RAY-CAP) çerçevesini çizmektedir. Bölüm 3'te Türkiye'deki RAY-CAP araştırmasının aşamaları ve bütün örneklemin özellikleri detaylı bir şekilde sunulmaktadır. Bu bölüm, okuyuculara Türkiye'den mülakat yapılan 23

¹ Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Türkiye ve Yunanistan.

katılımcının profesyonel ve gençlik çalışması geçmişleri ve kuruluşları hakkında kapsamlı bir fikir vermeyi amaçlamaktadır.

Bölüm 4 ve Bölüm 5 RAY-CAP bulgularının Türkiye için analizinin ana gövdesini oluşturmaktadır. Bölüm 4, Ulusal Veri Tabanı'nda yer alan 10 yapılandırılmış protokol yoluyla gruplandırılmış RAY-CAP bulgularının nitel verilere dayanarak analizine ayrılmıştır. Bu anlamda, Bölüm 4, RAY-CAP koordinasyon ekibi tarafından 2018 yılında RAY-CAP araştırmasının temel karşılaştırmalı çıktısı olarak üretilecek ulusötesi analize bir katkı niteliğindedir. Diğer taraftan Bölüm 5 Türkiye'deki 23 kişilik bütün örneklemden elde edilen nitel verilerin daha genel bir analizini sunmakta ve bu analizi RAY Network Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi (RAY-MON) araştırma projesi çerçevesinde toplanan nicel verilerle zenginleştirmektedir. Bu bölümde amaç, mülakat yapılan kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımlarının Türkiye'deki gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması pratiklerine etkisine dair bazı örüntüler belirleyebilmek için, mülakat yapılan kişilerin gençlik çalışması profilleri temelinde çok katmanlı bir analiz geliştirmektir. Sonuç bölümü Türkiye'deki RAY-CAP araştırmasının bütün bulgularının genel bir değerlendirmesini sunmaktadır.

Bölüm 1: Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY)

1.1 RAY nedir?

Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY), Gençlik Programı çerçevesinde oluşturulan ortak bir araştırma girişimidir. Girişim, 2007 yılında Avrupa Birliği'nin Gençlik Programı'nın (2007-2013) (öğrenme) süreç ve etkilerinin ve uygulamasının incelenmesi için başlatılmıştır². RAY girişimi, 31 ülkede bulunan Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajansı³ ve bunların araştırma ortaklarını kapsayan⁴ bir network, RAY Network, aracılığıyla kendi kendini yöneten bir inisiyatiftir.

2014 yılına kadar, RAY Network, öncelikle Gençlik Programı'nın proje katılımcıları ve proje liderleri gibi programa dâhil olan aktörler üzerindeki etkilerini, yeterli gelişimi ve öğrenme (süreçleri) ve Gençlik projelerinde öğrenmeyi teşvik eden önlemler bağlamında inceleyen araştırmalar yürütmüştür⁵. Ayrıca, RAY, programın izlenmesine katkıda bulunacak bir şekilde, Gençlik Programı'nın ve program kapsamında finanse edilen projelerin uygulamalarını araştırmıştır⁶. Erasmus+ Programı'nın (2014-2020) başlatılmasıyla birlikte, RAY Network araştırma çerçevesini Erasmus+: Gençlik Programı'na uyarlamıştır.

1.2 RAY Network'ün amaç ve hedefleri⁷

RAY Network'ün genel amacı, özellikle Erasmus +: Gençlik Programı kapsamında, uluslararası gençlik çalışması ve Avrupa'da gençlik öğrenme hareketliliğinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktır. Bu bağlamda, RAY gençlik alanında araştırma, politika ve uygulama arasındaki işbirliğini ve diyalogu önemsemektedir. Dahası, RAY genel anlamda bu alandaki araştırmalara ve ilgili teori gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

² RAY Network Misyon Bildirgesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016.

³ Avusturya, Belçika (Flamanca konuşan topluluk), Belçika (Fransızca konuşan topluluk), Belçika (Almanca konuşan topluluk), Bulgaristan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, Türkiye, Birleşik Krallık ve Yunanistan.

⁴ RAY Network çalışması Innsbruck Üniversitesi tarafından GENESIS (Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü) işbirliği ile koordine edilmektedir.

⁵ RAY Network Misyon Bildirgesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016.

⁶ RAY Network'ün önceki yayınları şu adreste bulunabilir: <http://www.researchyouth.net/publications/>.

⁷ Bu bölüm, RAY Network Misyon Beyannamesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016'dan uyarlanmıştır.

RAY Network'ün stratejik hedefleri şunlardır:

- Özellikle Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki uluslararası gençlik çalışmalarının ve öğrenme hareketliliği uygulamalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın amaç ve öncelikleri doğrultusunda izlenmesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın proje düzeyindeki uygulamaların (projelerin geliştirilmesi ve uygulanması) yanı sıra program seviyesindeki (programın tanıtımı, desteklenmesi, yönetimi vb.) uygulamasında kalitenin sağlanması ve kalite gelişimine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın ve 2020'den sonra Erasmus+ Gençlik Programı'nı takip edecek programın geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Özellikle uluslararası gençlik çalışmaları ve öğrenme hareketliliği bağlamında, gençlik alanında yaygın eğitimin ve öğrenmenin tanınırlığına katkıda bulunmak;
- Gençlik politikasının kanıta dayalı ve araştırma temelli bir şekilde geliştirilmesine her seviyede ve AB Gençlik Stratejisi'nin (2010-2018) uygulanması gibi politika süreçleri ile ilgili olarak, örneğin Avrupa Konseyi gibi stratejik ortaklıklar çerçevesinde katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın görünürlüğüne ve tanıtımına katkıda bulunmak.

Dahası, RAY Network'ün araştırma ile ilgili bazı hedefleri vardır. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin, projelere dâhil olan aktörler üzerindeki - bireyler seviyesinde (gençler/gençlik çalışanları/proje liderleri), sistemik düzeyde (gençlik grupları/kuruluşları/organları, yerel proje ortamları/toplulukları, gençlik yapıları, gençlik çalışmaları, gençlik politikası) ve kolektif düzeyde (geniş anlamıyla halk) - (kısa ve uzun dönem) sonuç ve etkilerini araştırmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinde uygulanan eğitim ve öğrenme yaklaşımlarını, yöntemlerini ve süreçlerini, özellikle de öğrenme süreçlerini teşvik ve desteklemedeki etkinlikleri bakımından incelemek;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin uygulanmasını, özellikle proje katılımcılarının, proje liderlerinin ve kuruluşların profiline göre ve ayrıca proje metodolojileri ve proje yönetimi bağlamında incelemek;
- 2014-2020 program dönemi boyunca Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında uluslararası gençlik çalışması ve öğrenme hareketliliği pratiklerinin nasıl geliştirildiğini incelemek;

- RAY araştırma bulguları doğrultusunda ulusal ve Avrupa düzeyinde politika geliştirmeyi araştırmak.

RAY Network, stratejik ve araştırma ile ilgili hedefleri bağlamında, gençlikten sorumlu ulusal yetkililer, Avrupa Komisyonu ve ilgili kurumlarla yakın işbirliğini hedeflemektedir ve gençlik araştırmalarında yer alan gençlik araştırmacıları, araştırma kurumları ve araştırma ağlarıyla olduğu kadar özellikle uluslararası ve/veya kültürlerarası boyuttaki araştırmalarla da öğrenme hareketliliği ve yaygın eğitim/öğrenim üzerine bir fikir alışverişi ortamı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

1.3 RAY araştırma faaliyetleri

Erasmus+ Programı'nın başlamasıyla birlikte, RAY Network araştırma çerçevesini Erasmus+ Gençlik Programı (2014-2020) kapsamına uyarlamış ve üç farklı araştırma projesi geliştirmiştir:⁸

- 2009-2013 yılları arasında RAY Network'ün ana faaliyetinin ("Standart Araştırmalar") geliştirilmesi ile oluşturulmuş, Erasmus+ Gençlik Programı'nın izlenmesi ve geliştirilmesine olduğu kadar program tarafından desteklenen projelerin kalitesinin artırılmasına da katkıda bulunmayı hedefleyen, Erasmus+ Gençlik Programı'nın araştırma temelli analizi ve izlenmesi projesi (RAY-MON);⁹
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın, programa dâhil olan aktörlerin katılımcılığı ve vatandaşlıkları üzerindeki uzun dönemli etkilerini, özellikle de katılımcılık ve vatandaşlık yeterlikleri ve pratikleri bağlamında, araştırma projesi (RAY-LTE);¹⁰
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın eğitim/destek faaliyetlerine dâhil olan gençlik çalışanları ve gençlik liderlerinin, yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirmesi olanakları hakkında, Erasmus+ Gençlik Programı'nın dâhil olan kuruluşlara olan etkisini de ayrı bir modülde kapsayacak şekilde, hazırlanan bir araştırma projesi (RAY-CAP)¹¹

⁸ <http://www.researchyouth.net/scope/>.

⁹ Bu etkinlik, tüm RAY Network ortaklarının ortak bir faaliyetidir.

¹⁰ RAY-LTE katılımcı ülkeleri Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İtalya, Malta, Hollanda, Slovenya ve İsveç'tir.

¹¹ RAY-CAP katılımcı ülkeleri Avusturya, Belçika (Flamanca konuşan topluluk), Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovenya ve Türkiye'dir.

Bölüm 2: Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Network Araştırma Projesi (RAY-CAP)¹²

2.1 RAY-CAP nedir?

Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi (RAY-CAP), RAY Network çerçevesinde yürütülen üç araştırma projesinden biridir. Proje, Erasmus+ Gençlik Programı'na katılan gençlik çalışanları ve gençlik liderleri için eğitim ve destek faaliyetlerinin süreçlerini, çıktılarını ve etkilerini, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin geliştirilmesi ve uygulanması için KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği, KA2-Stratejik Ortaklıklar¹³, Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) ve diğer destek mekanizmaları çerçevesinde finanse edilen eğitim faaliyetleri kapsamında incelemek için özel olarak tasarlanmıştır. Genel olarak araştırma projesi, bu faaliyetlerin gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin yeterlik gelişimine nasıl katkıda bulunduğunu; gençlik çalışması pratiklerine nasıl katkıda bulunduğunu; ve Erasmus+ Gençlik Programı'na katılan kuruluşları nasıl etkilediklerini araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma projesi aynı zamanda Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim ve destek faaliyetlerinin sistematik etkisinin daha iyi anlaşılmasına ve Erasmus+ Gençlik Programı içinde Ulusötesi İşbirliği Faaliyetlerinin (TCA) kalite geliştirme ve stratejik planlamasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu araştırma projesinin geliştirilmesi ve izlenmesi için çalışma grubu, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Almanya, Fransa, Slovenya ve Türkiye'deki RAY Network ortaklarının temsilcilerinden oluşmaktadır ve araştırma araçları Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü (GENESIS) tarafından RAY-CAP proje ortakları ile işbirliği içinde tasarlanmıştır.

¹² Bu bölüm, bir dizi RAY Network belgesine dayanarak geliştirilmiştir. Bu belgeler şunlardır: Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme RAY Network araştırma projesi: Genel Tasarım, 6 Haziran 2016; Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme araştırma projesi – Mülakat yönergeleri, Katılımcılar ile Mülakatlar (1) ve (2), 26 Ocak 2016; ve Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme araştırma projesi, Mülakat Yönergesi Modül (B): Eğitim/destek faaliyetleri/gençlik çalışanlarının hareketliliği katılımcıları ile Mülakat (3), 28 Ekim 2016.

¹³ KA2 projeleri, sistemik etkiler modülünün (C) örnekleme uygunluğunun analizi çerçevesinde bu araştırma projesine dâhil edilmiştir.

KA1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği nedir?¹⁴

Erasmus+ Program Rehberi, gençlik çalışanlarının eğitim ve ağ oluşturma faaliyetlerini, “gençlik çalışanlarının mesleki gelişimini, yurtdışında gençlik çalışmalarında faal olan bir kuruluştaki gerçekleştirilen uluslararası/uluslararası seminerler, eğitim kursları, irtibat kurma faaliyetleri, çalışma ziyaretleri vb. veya iş gölgeleme/gözlem dönemleri faaliyetlerini uygulanması yoluyla” destekleyen faaliyetler olarak belirtmektedir. Bu faaliyetlerin katılan gençlik çalışanları için faydaları, faaliyetlerin katılımcıların kuruluşlarının kapasite gelişimine yaptığı katkı ve faaliyetlerin gençlik çalışanlarının gündelik çalışmalarına etkisi olarak değerlendirilmektedir. KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği faaliyetleri, bu projelere katılmak için programın yararlanıcıları tarafından hazırlanmış ve fon almak için Erasmus+ Programı’na sunulmuş projeleri kapsamaktadır.

Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) nedir?¹⁵

Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA), Erasmus+ Programı’nın sistematik düzeyde kalite ve etkisini arttırmayı amaçlamaktadır. TCA, Erasmus+ ile ilgili temalar üzerine çeşitli etkinlikler, seminerler, çalıştaylar, eğitim kursları ve ortaklık oluşturma faaliyetlerini içermektedir. TCA’nın başlıca hedef grupları, gençlik alanında aktif olan bireyler ve kuruluşları kapsayacak şekilde gençlik ve eğitim ve öğretim paydaşları; mesleki eğitim ve öğretim ve yetişkin eğitimi sağlayıcıları; ve eğitim ve gençlik politikasından sorumlu yerel, bölgesel veya ulusal düzeyde kamu kurumlarıdır. TCA faaliyetleri katılımcılar için Avrupa çapında benzer veya farklı alanlardan gelen kuruluşlar ile irtibat kurma ve işbirliği yaratma ve/veya bunu geliştirme; Erasmus+ hakkında bilgi ve pratik beceriler kazanma ve proje fikirleri konusunda desteğe ulaşma; ve projelerinin sonuçlarını Avrupa düzeyinde yaygınlaştırma anlamında fayda sağlamayı amaçlamaktadır. TCA etkinliklerinin KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği Projelerinden farkı, TCA etkinliklerinin ulusal bakanlıklar ve Avrupa Komisyonu ya da SALTO (Destek, İleri Düzey Öğrenme ve Eğitim Fırsatları) Ağı ile iletişim içerisinde Erasmus+ Ulusal Ajansları tarafından düzenlenmesidir.¹⁶

2.2 Amaçlar ve hedefler

RAY-CAP araştırma projesinin amacı, özellikle de gençlik çalışması eğitiminin ve gençlik çalışanlarının çalışmalarının, gençlik alanındaki kuruluşların ve Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajanslarının kalite gelişimine yaptığı katkı bağlamında, gençlik alanında Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında uluslararası işbirliğinin faydalarına ilişkin kanıtları araştırmaktır. Bu kanıtların, gençlik alanında uluslararası işbirliğinin görünürlüğüne ve tanınmasına katkıda bulunması beklenmektedir.

RAY-CAP araştırma projesinin özellikli hedefleri şöyledir:

- Gençlik alanında, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı (TCA dâhil olmak üzere) çerçevesinde, eğitim ve destek faaliyetlerine katılım yoluyla gençlik çalışanlarının ve liderlerinin yeterlik gelişimini araştırmak¹⁷;

¹⁴ Erasmus+ Program Rehberi, Sürüm 1 (2017): 20/10/2016, s.79. Çevrimiçi olarak şu adresten ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_en.pdf

¹⁵ Bu kutucuktaki bilgiler <https://www.erasmusplus.org.uk/transnational-cooperation-activities> ve <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/nationalagencies/> adreslerinden derlenmiştir.

¹⁶ <https://www.salto-youth.net/>.

¹⁷ RAY-CAP bağlamında “yeterlik gelişimi”, RAY-CAP araştırmasının Kavramsal Çerçevesi Bölüm 2.7 altında daha ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

- Eğitim ve destek faaliyetlerin öğrenme çıktılarının uygulamaya nasıl aktarıldığını araştırmak;
- Eğitim ve destek faaliyetlerinin Erasmus+ Gençlik Programı'na dâhil olan kuruluşlar üzerindeki uzun dönemli sistemik etkilerini araştırmak.

2.3 Araştırma soruları

RAY-CAP araştırmasının yukarıda belirtilen amaç ve hedeflerini işlevsel hale getirmek için bazı genel araştırma soruları geliştirilmiştir. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki eğitim ve destek faaliyetleri (özellikle KA1 ve KA2 çerçevesinde) gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin yeterlik gelişimi ve profesyonelleşmelerine nasıl katkıda bulunmaktadır?
- Eğitim/destek faaliyetlerinin etkisi kapsamında Avrupa boyutu nedir?
- Öğrenme çıktıları uygulamaya nasıl aktarılır?
- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki eğitim ve destek faaliyetleri, bu kuruluşların dâhil olduğu diğer Erasmus+ Gençlik Programı faaliyetleri ile birlikte, programa katılan kuruluşların gelişimine nasıl katkıda bulunur?
- Bulgular, özellikle de yaygınlaştırma faaliyetleri yoluyla, Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki, Ulusal Ajansların çalışmaları da dâhil olmak üzere, eğitim/destek stratejilerinin ve gençlik çalışması/eğitimi/destek pratiğinin kalitesinin geliştirilmesine, nasıl katkıda bulunabilir?
- Bulgular gençlik politikasının gelişimine nasıl katkıda bulunabilir?

Aynı kapsamda, bir dizi özellikli araştırma sorusu RAY-CAP araştırmasına da rehberlik etmektedir:

- Erasmus+ Gençlik Programı içerisinde eğitim/destek faaliyetleri yoluyla hangi temel yeterlikler ve (uluslararası) gençlik çalışması yeterlikleri geliştirilmektedir? Bunlar ne ölçüde geliştirilmiştir?
- Kalite standartlarına ve profesyonelleşmeye odaklanan anahtar yeterliklerin ve (uluslararası) gençlik çalışması yeterliklerinin gelişimi, Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim/destek faaliyetlerinde nasıl yer almaktadır?
- Bu yeterlikleri geliştirme konusunda hangi eğitim yaklaşımları, metodolojileri ve diğer faktörler başarılıdır? Bu yeterliklerin gelişimini güdüleyen faktörler nelerdir?
- Farklı eğitim sağlayıcı türleri, eğitim formatları ve eğitim ve destek faaliyetleri türlerine bağlı olarak eğitim süreçleri ve çıktıları arasındaki farklar nelerdir?

- Erasmus+ Gençlik Programı'na katılım, olanakları kısıtlı gençlerin dâhil edilmesine nasıl katkıda bulunmaktadır?
- Gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımını tetikleyen faktörler nelerdir?

2.4 Araştırma tasarımı

Tüm genel ve özellikli araştırma soruları RAY-CAP araştırması için üç modülün geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bunlar:

A. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetlerinin katılımcılarının yeterlik gelişimi modülü (Bireysel düzey); (Modül A)

B. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetlerinde öğrenilenlerin uygulamaya aktarılmasına ilişkin modül (geliştirilen yeterliklerin kullanılması) (Bireysel düzey); (Modül B)

C. Eğitim/destek faaliyetlerinin özellikle dahil olan kuruluşlar (gençlik kuruluşları, eğitim sağlayıcılar, Ulusal Ajanslar) açısından, (uzun vadeli etkiler dahil) sistemik etkileri üzerine modül. (Sistemik düzey) (Modül C)

Yeterlik gelişimi modülü (Modül A) ilk olarak, 2009-2014 arasında gerçekleştirilmiş RAY “Standart Araştırması” ve “Özel Araştırma” sonuçlarını; gençlik çalışmaları yeterlikleri literatürü de dâhil olmak üzere yeterlik gelişimi konusunda mevcut literatür ve çalışmaları; ve Ulusal Ajansların Eğitim ve İşbirliği Faaliyetleri (2007-2013) izleme raporlarını gözden geçirmiş ve analiz etmiştir. Bu modülde, Erasmus+ Programı Ulusal Ajanslarında Ulusötesi İşbirliği Faaliyetlerinin uygulanmasından sorumlu kişilerle yapılan bir araştırma (standart anketler) yanı sıra, literatür taramasına dayalı olarak, RAY-CAP araştırmasının temelini oluşturmak üzere bir “gençlik çalışması yeterlikleri” (uluslararası gençlik çalışması da dahil olmak üzere) çerçevesi hazırlanmıştır.

Bu modülde gençlik çalışması yeterliklerinin geliştirilmesinin temel boyutlarını ve pratikteki kullanımlarını incelemek için bir ön çalışma da başlatılmıştır. Gençlik Programı (2007-2013) kapsamında eğitim ve ağ oluşturma faaliyetlerine katılan katılımcılar ile yapılan mülakatlar yoluyla gerçekleştirilen ön çalışma, ana çalışmanın araştırma araçlarının, yani mülakat yönergelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın araştırma tasarımı, katılımcıların eğitim ve destek faaliyetleri öncesinde ve sonrasında yapılan mülakatlar yoluyla, katılımcıların yeterlik gelişimlerinin öz değerlendirmesine (*self-assessment*) dayanmaktadır. Saha araştırması için üç aşamalı bir yaklaşım benimsenmiştir: Mülakat 1 (faaliyet öncesinde), Mülakat 2 (faaliyetten iki ay sonra) ve Mülakat 3 (faaliyetten 12 ay sonra). Buna ek olarak, Erasmus+ Gençlik Programı'nın izlenmesine yönelik RAY araştırma projesi katılımcılarına yönelik hazırlanan anketler ("Standart Araştırmalar"), eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıları (KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri) için, uluslararası gençlik çalışma yeterliklerinin geliştirilmesi açısından özel bir bölüm içermektedir. Bu anketlerin sonuçları, bu araştırmanın mülakatlarının analizinde dikkate alınacaktır.

Yeterlik gelişimi modülü, iki set yarı yapılandırılmış mülakat sorusu ve yönergesi geliştirmiştir. Bunlar, KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projelerinin ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) etkinliklerinin katılımcıları ile ilk olarak faaliyetten önce (faaliyet öncesi mülakatları); ikinci olarak da faaliyetten iki ay sonra (faaliyet sonrası mülakatlar) uygulanmak üzere tasarlanmıştır. Mülakat yapılacak katılımcı sayısı en az 10 olacak şekilde belirlenmiştir ve her RAY-CAP katılımcı ülkesi için, RAY-CAP çalışma grubu tarafından hazırlanan yapılandırılmış protokoller vasıtasıyla bir Ulusal Veri Tabanı oluşturulmuştur.

Modül A ile aynı örnekleme dayanan yeterlik gelişiminin uygulamaya aktarılması modülü (Modül B), Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim ve destek faaliyetlerinde geliştirilen yeterliklerin, katılımcıların, gençlik alanı da dâhil olmak üzere, çalışmalarına aktarımını, faaliyetler gerçekleştikten 12 ay sonra uygulanan yarı yapılandırılmış mülakatlar (faaliyet sonrası mülakatlar - 12 ay) yoluyla araştırmayı amaçlamaktadır. Bu model, Modül A'nın sonuçlarını edinilen ve geliştirilen yeterliklerin gençlik çalışmaları pratiğine aktarılmasına odaklanarak karşılaştırmak ve kazanılan yeterliklerin gençlik çalışmaları pratiğine aktarılmasının etkilerini ve bunun önündeki engelleri analiz etmek üzere tasarlanmıştır. Mümkünse, bu üçüncü mülakatların, faaliyetlerin görüşülen katılımcıların kuruluşları üzerindeki etkilerine de işaret etmesi planlanmaktadır (bkz. Modül C).

Uzun vadeli sistemik etkiler (kurumsal gelişim) modülü (Modül C), eğitim/destek faaliyetlerinin (TCA de dâhil olmak üzere) olduğu kadar, genel olarak Erasmus+ Gençlik Programı'na katılımın da faaliyetlerde yer alan kuruluşlar üzerindeki uzun dönemli sistematik etkilerini araştırmak üzere tasarlanmıştır. Bu modülün araştırma tasarımı, eğitim/destek

faaliyetlerinde ve Erasmus+ gençlik Programı tarafından finanse edilen diğer faaliyetlerde yer alan kuruluşların çalışanları ile gerçekleştirilecek (yarı yapılandırılmış ve/veya odak gruplar halinde) mülakatları içermektedir.

Mülakat yapılacak olan çalışanlar, Modül A ve B’de ve KA2-Yenilikçilik için işbirliği ve iyi uygulamaların değişimi projelerinde yer alan kuruluşlara odaklanacak şekilde, Erasmus+ Gençlik Programı faaliyetleri ile ilgili çalışmalar yapan kuruluşların yöneticilerini ve personeli içerecektir.

Modül C kapsamında, kurumsal gelişimin bir ana göstergesi yaygın öğrenme, kültürlerarası öğrenme ve olanakları kısıtlı gençlerin içerilmesi ve gençlerin kuruluşların faaliyetlerine katılımı ile tarif edilen, uluslararası gençlik çalışmasının kalitesidir. Diğer göstergeler, eğitim/destek faaliyetlerinde edinilen deneyimlerin “çoğaltılması”, eğitim/destek faaliyetlerine katılımdan kaynaklanan etkilerin sürdürülebilirliği vb. olarak belirtilebilir.

2.5 Örneklemin profili

RAY-CAP araştırması için seçilen katılımcı örnekleme, KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) kapsamındaki projelerin ve etkinliklerin katılımcılarını içerir. Aktivite türlerine ek olarak, RAY-CAP çalışma grubu tarafından katılımcının, faaliyetin ve katılımcının kuruluşunun özelliklerine dayanan bir dizi örneklem kriteri belirlenmiştir:

- Katılımcılar, eğitim/destek faaliyetleri konusunda farklı düzeylerde deneyim sahibi olmalıdırlar (“faaliyetlere ilk kez katılanlar”ın yanı sıra “deneyimli katılımcılar”).
- Katılımcılar gençlik çalışanı olmalıdır. Başka bir deyişle, Eğitimcilerin Eğitimi faaliyetlerinin katılımcıları ile eğitimciler analiz dışı bırakılmıştır.
- Katılımcılar arasında cinsiyet dengesi olmalıdır.
- Analize aynı faaliyetten birden fazla katılımcının dâhil edilmesi istisnai bir durumdur.
- Faaliyetler uluslararası faaliyetler olmalıdır. Başka bir deyişle, faaliyetler iki veya daha fazla ülke içermelidir.
- TCA katılımcılarının sayısı ile KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projeleri katılımcılarının sayısı arasında bir denge olmalıdır.
- Projeler, eğitim kursları, seminerler, ortaklık kurma faaliyetleri vb. gibi çeşitli faaliyet türlerini yansıtmalıdır.
- Hem ev sahibi hem de gönderen projeler ve faaliyetler örnekleme dâhil edilmelidir.

- Örnekleme, Gençlik Programı'na veya Erasmus+ Gençlik Programı'na daha önce dâhil olmamış kuruluşlar veya bu konuda deneyimli olan kuruluşlar, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri de dâhil olmak üzere geniş bir kuruluş yelpazesini içermelidir.

2.6 Planlanan çıktılar

RAY-CAP araştırması çerçevesinde toplanan verilerden iki aşamalı bir dizi rapor hazırlanacaktır. RAY Network düzeyinde, RAY-CAP araştırmasının bulgularının katılımcı ülkeler için karşılaştırmalı bir şekilde tartışılacağı Ulusötesi Ara Rapor 2017 yılında ve Ulusötesi Sonuç Raporu ise 2018 yıllarında yayınlanacaktır. Ulusal düzeyde, RAY-CAP araştırmasının her katılımcı ülkesi, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılar üzerindeki hem bireysel hem de sistemik etkileri hakkında kendi ülke raporlarını hazırlayacaktır.

2.7 RAY-CAP araştırmasının kavramsal çerçevesi¹⁸

RAY-CAP araştırmasının temel vurgusu, uluslararası ve Avrupa gençlik çalışması pratikleri, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı bağlamında KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) çerçevesinde, eğitim ve destek faaliyetleri yoluyla gençlik çalışanları ve/veya gençlik liderleri için gelişmesi varsayılan “yeterlikler”dir. Bu bağlamda, RAY-CAP araştırması için hazırlanan kavramsal çerçeve, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları, gençlik çalışması yeterlikleri ve uluslararası/Avrupa gençlik çalışmaları yeterlikleri için mevcut çerçeveler üzerinde durmaktadır.

RAY-CAP için bir kavramsal çerçeve geliştirmek üzere yapılan hazırlık, uluslararası gençlik çalışmaları ve Avrupa boyutunda gençlik çalışması kapsamında mevcut yeterlik, eğitim ve öğrenme literatürü ve çerçevelerine odaklanmaktadır. Bu çalışmalar, Avrupa Eğitim Stratejisi (bkz. Bergstein, García López, and Teichmann, 2014), Avrupa Konseyi gençlik çalışması portföyü (Council of Europe, 2007) ve ilgili çalışmaları (bkz. European Commission, 2014; Pantea, 2012) kapsamaktadır.

Bu bağlamda, Erasmus+ Gençlik Programı içinde gençlik çalışmalarının ne anlama geldiği, araştırmanın önemli bir parçası haline gelmektedir. Dolayısıyla, gençlik çalışmaları için önemli

¹⁸ Bu bölüm şu kaynaktan uyarlanmıştır: Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme ile ilgili Araştırma Projesi: Yeterlikler, eğitim ve öğrenme odaklı Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması için kavramsal çerçeve [taslak sürüm], 18 Nisan 2016, Doris Bammer, Andreas Karsten ve Helmut Fennes.

olan yeterlikler, mevcut kavramlar, ulusal düzeye kıyasla bir Avrupa düzeyinin eklenmesinin katma değeri ve Avrupa boyutunun anlamı bir araştırma ile analiz edilmiştir.

Erasmus+ Gençlik Programı Avrupa Eğitim Stratejisi, Avrupa Konseyi ve SALTO Eğitimi: Eğitimci için ETS - Yeterlik Modeli, Portföy Yeterlik Çerçevesi ve uluslararası alanda faaliyet gösteren gençlik çalışanları için taslak yeterlik seti ile ilişkili olarak üç farklı yeterlik modeli seçilmiştir. Bu aşamada, ayrıca TCA faaliyetleri kapsamında yeterlik gelişiminin uygulanması konusunda, seçilen TCA yetkilileri ile yarı yapılandırılmış mülakatlar da yapılmıştır.

2.7.1. Erasmus+/Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması ve yaygın eğitim/öğrenme

RAY-CAP kavramsal çerçevesi Avrupa gençlik çalışmalarının genel bir tanımını yapmanın mümkün olmadığına işaret etmekte ve dolayısıyla politik bir çerçevede gençlerin ihtiyaçlarına saygı gösterme ve bunları kapsama anlamında Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde gençlik çalışmalarının sosyal rolü üzerine odaklanmayı tercih etmektedir. Buna rağmen, gençlik çalışmasının bazı kilit unsurlarına da değer atfedilmektedir. Gençlik çalışmalarının tanımlayıcı özellikleri bağlamında, gençlik çalışmalarının genç insanlar üzerinde yoğunlaştığı ve gönüllü katılımı vurguladığı ve özellikle de yaygın ve sargın öğrenme yoluyla sosyal ve kişisel gelişimi desteklediği ileri sürülmektedir. Dolayısıyla, gençlik çalışmasının ana hedefleri, gençlerin kendi geleceğini şekillendirebileceği, toplumla bütünleşme ve topluma katılma şansının daha yüksek olduğu sosyal, kültürel, eğitimsel ve doğası gereği politik fırsat ve faaliyetleri içermektedir. Burada, önceden yapılandırılmış etkinliklere katılım açısından gençlerin erişilebilirliği önemli bir konudur. Buna ek olarak, gençlik çalışması toplumsal zorluklar ve eğilimlerle mücadele etmek ve bu nedenle uygulamalarını ve stratejilerini sürekli yenilemek zorundadır.

RAY-CAP kavramsal çerçevesi, şu anda gençlik çalışmalarının aile ve okul çevresi dışında kendi kendini tanımlama/birey olmakla ilişkili bir şekilde, “üçüncü toplumsallaşma ortamında toplumsal ve pedagojik bir müdahale olarak geçişken (*transit(ional)*) alan” (Avrupa Konseyi, 2015a) bağlamında tanındığını kabul etmektedir. Gençlik çalışmasının amaçları, toplumla bütünleşme ve topluma dâhil olmak için olduğu kadar yetişkinlik için de kişisel gelişim ile ilgilidir. Bu şekilde tanımlanan gençlik çalışması, yetişkinlerin organize ettiği koşullarda ve özgürleşme ve denetim arasındaki gerilime neden olan politik etki altında kendi kendine organize olan gençlerle ilgilenmektedir. Başka bir deyişle, gençlik çalışması bir yandan

gençlerin kişisel gelişimiyle ilgilidir; öte yandan ise gençlik çalışmaları politika ile yakın ilişki içindedir.

Gençlik çalışmalarının Avrupa'daki farklı niteliği temel olarak, çeşitli sosyal ve eğitim uygulamalarına ve finansal ve politik katkılara dayanan gençlik çalışmaları uygulamalarındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Bu, Avrupa çapında, profesyonel gençlik çalışmalarına karşısında gönüllü gruplar, ya da yaşla sınırlandırılmış hedef kitleler veya refah sistemine ya da kültürel sisteme dâhil edilmenin ortaya çıkması gibi farklı çerçevelere yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, kültürel ve tarihsel bağlamlar gençler için gençlik çalışmalarının farklı sınırlamaları ve ideolojilerini belirlemektedir.

Lauritzen'in (2006) belirttiği gibi, gençlik çalışması, yaygın ve sargın öğrenme ortamlarına işaret eden ve sosyal refah ve eğitim sistemi ile ilişkili olan "okul dışı eğitim" bağlamında yer almaktadır. Geleneksel okul müfredatının dijitalizasyon ve teknoloji, medya, çevre krizi, ekonomik belirsizlik ve eşitsizlik gibi mevcut zorluklarla başa çıkma ve sonuçları ile uğraşma yeteneğine sahip olmayacağı argümanı göz önüne alındığında, yaygın, sargın gibi farklı eğitim sektörleri gelecek vadeden bir araç haline gelmektedir. Bu konuda *yaygın eğitiminin* örgün eğitimi tamamlayıcı olduğu düşünülmektedir. Dahası, bu öğrenme pratiğinin aktörler için daha fazla öğrenme imkânı sağlayacak şekilde, sargın ve örgün eksen boyunca bir "öğrenme sürekliliği" içinde gerçekleştiği kabul edilmektedir (Chisholm ve diğerleri 2006; Fennes ve Otten, 2008).

Genel bir tanımı olmamasına karşın, yaygın eğitim çoğunlukla süreç, yer ve ortam, amaçlar ve içerik gibi konularla ilişkili görülmektedir. Yaygın öğrenmenin bazı temel özellikleri hümanistik, demokratik değerler, tutum ve davranışlara ilişkin kişisel yeterliklerin geliştirilmesini ve esas olarak örgün öğrenme/eğitim dışında yapılandırılmış, hedefe yönelik ortamlarda gerçekleştirilmeyi kapsamaktadır. Örgün öğrenme, özellikle öğrenim ortamının yapılandırıldığı ve sertifikalandırıldığı okul veya eğitim kurumlarında kurumsallaşmışken, sargın öğrenmede günlük hayatta ve/veya örgütlenmemiş sosyalleşme süreçlerinde raslantısal öğrenme anlatılmaktadır. Diğer taraftan, yaygın öğrenme, yeterliklerin (bilgi, beceri, tavır) kazanılması üzerine yansıtma, deneyimlemek, genelleştirmek veya içeriğe dayalı hale getirmek için yaratıcı, katılımcı ve deneyimsel bir öğrenme ortamı sağlamak için biçimlendirilmiş yapıların olmamasına işaret etmektedir. Yaygın eğitimde, bireysel öğrenme

ihtiyaçlarına saygı duyulmakta ve gençlerin güçlendirilmesi amaçlanarak öğrenme hedefleri ve farklı paydaşlardan beklentiler birleştirilmektedir.

Buna göre, yaygın eğitim yöntemleri, örgün eğitimde de belirli faydalara neden olan kaliteli öğrenmeyi sağlamak için sonuç, bilişsel, duyuşsal ve pratik odaklı yöntemleri içerir. Öğrenme stilleri ve yaygın eğitim yöntemleri katılımcı odaklı öğrenme yaklaşımı (baş, el, kalp ve sağlığa vurgu yapan kişisel gelişim), öğrenen-bütünleşik yaklaşım (yapma-yansıtma-yapma döngüsel süreçlerinde yaşanan deneyimlerden öğrenme), ve deneyimsel öğrenme, pratik ve yaşamla ilgili öğrenme ortamlarından türetilen girişimci öğrenme stillerini içermektedir. Bu öğrenme stillerinin tamamı deneyim-temelli öğrenmeyi, yaparak öğrenmeyi ve süreç-odaklı bir öğrenme ortamını yansıtmaktadır. Buna ek olarak, Avrupa çapında kültürel çeşitlilikle ilgili toplumsal zorluklarla başa çıkmada en önemli hususlardan biri de, politik (sürdürülebilir, katılımcı kültürlerarası toplum inşası) ve eğitsel (empati, rol mesafesi ve belirsizliğin hoş görülmesi açısından uluslararası eğitim/öğrenim ortamlarında sosyal ve kültürel öğrenme yoluyla kişisel zenginleşme) nosyonlar içeren “kültürlerarası öğrenme”dir (Fennes ve Otten, 2008). Gençlik çalışmalarında, belirsizliğin hoş görülmesi, kültürlerarası öğrenme ile ilgili olup kültürel karşılaşmalarda belirsizlik ve çoklu öngörülemeyen çatışmanın kabulü ile ilgilenmektedir. Bu bağlamda, RAY-CAP kavramsal çerçevesi, kültürlerarası öğrenme söyleminde politik boyutun etkisini gösteren bir şekilde, “kültürlerarası öğrenmenin her zaman politik olduğunu” vurgulamaktadır (Otten, 2009).

2.7.2. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri

Avrupa’daki gençlik çalışmaları anlayışı ve ona bağlı öğrenme tarzları ve yöntemlerine genel olarak bakıldığında, RAY-CAP kavramsal çerçevesi, gençlik çalışması yeterliklerinin politik ve kültürlerarası boyutlar içerdiğini kabul etmektedir.

Politik boyut, demokratik bir çerçeve içinde bireysel ve toplumsal hakları etkin bir şekilde garanti etme yükümlülüğünün ve becerisinin belirgin olduğu Avrupa vatandaşlığı bağlamında değerlendirilmektedir. Politik nitelik bireysel, kültürel ve politik kimlik yaratma olanaklarının Avrupa düzeyinde yasal ve politik yapılar içerisinde sağlanması gerektiği gerçeğine atfedilmektedir.

Kültürlerarası boyut dönüşmekte olan Avrupa toplumunu, çıkarlarını, çatışmalarını ve değerlerini analiz etme ve düşünme becerisi ile belirlenebilen uluslararası söylem bakımından

değerlendirilmektedir. Böyle bir yeteneği geliştirme yeterlikleri, gençlerin sorunlarını, grup dinamiklerini, etîğin ve ulusal kökleri olan çatışmaların dinamiklerini, eğitim, öğretim ve istihdama erişimi ve ayrıca Avrupa girişimleri, programları ve gençlik çalışmalarındaki sınırları anlamaya dayanmaktadır. Özellikle, kültürel farkındalık, bilgi ve becerilerle ilişkili kültürlerarası yeterlikler, bireyleri ve grupları güçlendiren, kültürel açıdan yapıcı biçimde onların güçlü yönlerini arttıran ve insanların hayatlarında kültürün önemini vurgulayan tavır ve yetenekleri içermektedir.

2.7.3. Uluslararası/Avrupa gençlik çalışması yeterlikleri için mevcut çerçeveler

RAY-CAP kavramsal çerçevesi, Erasmus+ Gençlik Programı, Ulusal Ajanslar, Avrupa Konseyi ve SALTO Eğitimiyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğu düşünülen, üç uluslararası/Avrupa gençliği çalışması yeterlik modelini seçmiş ve analiz etmiştir.

1. *Avrupa Eğitim Stratejisi - Yeterlik Modeli*: Bu model, Avrupa Konseyi Gündem 2020 (2008), AB Gençlik Stratejisi (2009), Avrupa Birliği Konseyi Gençlik Çalışması hakkındaki Karar (2010) ve Avrupa Gençlik Stratejisi Gençlik Programı'na dayanmaktadır. Model, uluslararası düzeyde çalışan eğitimciler için altı yeterlik alanını içeren bir dizi yeterlik içerir. Her yeterlik alanı kriterler (ilkeler/standartlar) ve özel bilgi öğeleri (düşünme biçimleri), beceriler (yapma yolları) ve tutumlar (duygu ve tavırları ifade etme yöntemleri) ile tanımlanır. Her bir yeterlik alanı için göstergelerin tanımı yeni olup kriterlerin ne zaman sağlandığını göstermektedir.
2. *Portföy Yeterlik Çerçevesi*: Bu çerçeve Avrupa Konseyi (2015b) tarafından hazırlanmış olup, Nisan 2007 tarihli Portföyün gözden geçirilmiş bir versiyonuna dayanmaktadır. Ayrıntılı yeterlik setleri, belirli gençlik çalışma yeterlikleri ile gençlik çalışmalarındaki daha genel ve temel yeterlikleri birleştirmektedir. Yeterliklerin içeriği sekiz fonksiyona ve 31 yeterliliğe ayrılmıştır. Her işlev, çeşitli yeterlikler sağlar ve her biri için bilgiyi (bir yeterliğin bilişsel boyutu), becerileri (pratik boyut) ve uygulanabilirse tutum ve değerleri ("kalp" boyutu) açıklamaktadır.
3. *Uluslararası bağlamlarda gençlik çalışanları için taslak bir yeterlik seti*: SALTO Eğitim ve Kaynak Merkezi tarafından geliştirilmiştir (ancak yayınlanmamıştır). Yeterlikler ve kategorilerle ilgilenmektedir. Sekiz yeterlikten her biri, tavır, bilgi, beceri ve davranış gibi dört kategoriye dayanan kendi kriterlerine sahiptir.

2.7.4 Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri için RAY-CAP kavramsal çerçevesi

Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde gençlik çalışmaları yeterlikleri için geliştirilen RAY-CAP çerçevesi, yukarıda belirtilen ve uluslararası gençlik çalışmaları için geliştirilen analiz edilen üç yeterlik modelinin temel sonuçlarına dayanmaktadır. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışmaları yeterliklerinin RAY-CAP çerçevesi geliştirilirken ana odağı, bahsedilen üç yeterlik modelinde ve RAY-CAP çalışma grubu tarafından TCA bünyesinde yeterlik geliştirme uygulamasına ilişkin seçilen TCA temsilcileri ile yapılan anketlerin temel sonuçlarında yer alan uluslararası/Avrupa boyutlarına yönelik gençlik çalışanları/gençlik liderleri için en önemli yeterliklerin analizine dayanmaktadır. Aslında amaç, RAY-CAP mülakat yönergelerine ve mülakat analizlerine entegre edilecek uluslararası gençlik çalışması veya Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki yeterlik için geliştirilen RAY-CAP araştırma modelinin karmaşıklığını azaltmaktır.

Süregelen AB programları tarafından ulusal düzeyde finanse edilen projelerin uygulanması için temel işleve tekabül edebilen politik konuların analiz edilen yeterlik modellerindeki yetersiz temsili göz önüne alındığında, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları yeterlikleri için geliştirilen RAY-CAP çerçevesi Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları için en önemli yeterliklerden biri olan politik yeterlikleri içerecek şekilde geliştirilmiştir.

- Politika geliştirme/Avrupa konularını gençlik çalışması gerçekliğine aktarma,
- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki gençlik çalışması konularını yerel bir realiteye aktarma,
- Bir gerçeklik olarak ortaya çıkması ve soyutlamalardan kaçınmak için farklı düzeylerdeki gençlik çalışmalarını (yerel, bölgesel, ulusal, AB) dikkate alma,
- Avrupa düzeyinde neler olup bittiği hakkındaki bilgileri de içerecek şekilde, Avrupa’da yaşanan gelişmelere zihin açma.

Buna göre, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları yeterlikleri RAY-CAP çerçevesi, her biri dört yeterlik alanını içerecek şekilde, politik, kültürlerarası ve profesyonel/kalite çerçevesinde üç boyutta oluşturulmuştur:

- a) *Politik boyut (Avrupa vatandaşlığı) şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) demokratik vatandaşlık, (2) dayanışma ve sosyal değişim, (3) insan hakları, (4) ağ oluşturma ve savunuculuk
- b) *Kültürlerarası boyut (Kültürlerarası öğrenme) şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) belirsizliğin toleransı, (2) kültürlerarası eğitim ve öğrenme, (3) kültürlerarası söylem ve kimlikler, (4) empati ve duygusal söylem.
- c) *Profesyonel/kalite boyutu şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) Kişisel gelişimin kişisel nitelikleri/alanları, (2) eğitim yaklaşımı, (3) işbirliği ve ağ oluşturma, (4) değerlendirme

Buna ek olarak, önerilen her yeterlik alanı için, bilgi ve beceriler, tavır, değerler ve davranışlar gibi kategorilere göre ilgili yeterlikler belirlenmiştir. Bu anlamda, öncelikle, yaşam boyu öğrenme için Avrupa referans çerçevesine uygun olarak kilit yeterlikler, bilgi, beceri ve tavırlarla birlikte dikkate alınmaktadır. İkinci olarak, bu üç kategorinin yanı sıra değerler ve davranışlar kategorileri, üç yeterlik modelinde incelenen yeterliklerinin bir parçasıdır.

Bölüm 3: RAY-CAP Türkiye Ülke Araştırması: Örneklem

Bu bölüm, Türkiye’de gerçekleştirilen RAY-CAP araştırmasının uygulamasının genel bir değerlendirmesini, araştırmanın aşamalarını belirterek ve Türkiye örnekleminin özelliklerini özetleyerek sunmaktadır.

Bölüm 2.4’te de detaylandırıldığı gibi, RAY-CAP araştırma tasarımı üç modülden oluşmaktadır. Modül A Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetleri katılımcılarının yeterlik gelişimine ve Modül B bireysel düzeyde bu yeterlikleri pratiğe dönüştürmelerine odaklanırken, Modül C eğitim/destek faaliyetlerinin, özellikle de dâhil olan kurumlar üzerindeki, sistemik etkilerine (uzun vadeli etkiler dâhil) odaklanmaktadır.

RAY-CAP araştırma tasarımı, *katılımcıların eğitim ve destek faaliyetinin öncesinde ve sonrasında yapılan görüşmeler vasıtasıyla eğitim ve destek faaliyetlerinde gösterdikleri yeterlik gelişimlerinin bir öz değerlendirmesine* dayanmaktadır. Modül A ve Modül B için saha araştırması olarak üç aşamalı bir yaklaşım benimsenmiştir: Mülakat 1 (faaliyet öncesi), Mülakat 2 (faaliyetten yaklaşık iki ay sonra) ve Mülakat 3 (faaliyetten yaklaşık 12 ay sonra). Bu Sonuç Raporu, üç mülakat seti yoluyla toplanan verilerin analizini içerecek şekilde Modül A ve Modül B kapsamında hazırlanmıştır. Bu bağlamda, birinci mülakat Türkiye’de 16 Ocak 2016–13 Haziran 2016 tarihleri arasında 24 eğitim ve destek faaliyeti katılımcısı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 23 tanesi ile ikinci mülakat 10 Nisan 2016 tarihinden 28 Ağustos 2016 tarihine kadar olan sürede; üçüncü mülakatlar ise 28 Şubat-17 Haziran 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Mülakatların bazıları yüz yüze yapılmış, ancak çoğu mülakat telefonla gerçekleştirilmiştir.

RAY-CAP Türkiye araştırması için seçilen katılımcıların örneklemini, KA1–Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği (KA1-MoYW) ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) kapsamındaki projelerin ve etkinliklerin katılımcılarını içermektedir. Bu kapsamda, RAY-CAP araştırması 1 Kasım 2015-30 Haziran 2016 arasında başlayan ve Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajansları kanalıyla finanse edilen bu tür faaliyetlerin katılımcılarını içermektedir. Örneklem seçimi, RAY-CAP çalışma grubu tarafından geliştirilen kriterlere göre yapılmıştır. Tablo 3.1’de de gösterildiği gibi, Ulusal Veri Tabanı’nda yer alan 10 katılımcıyı da içeren

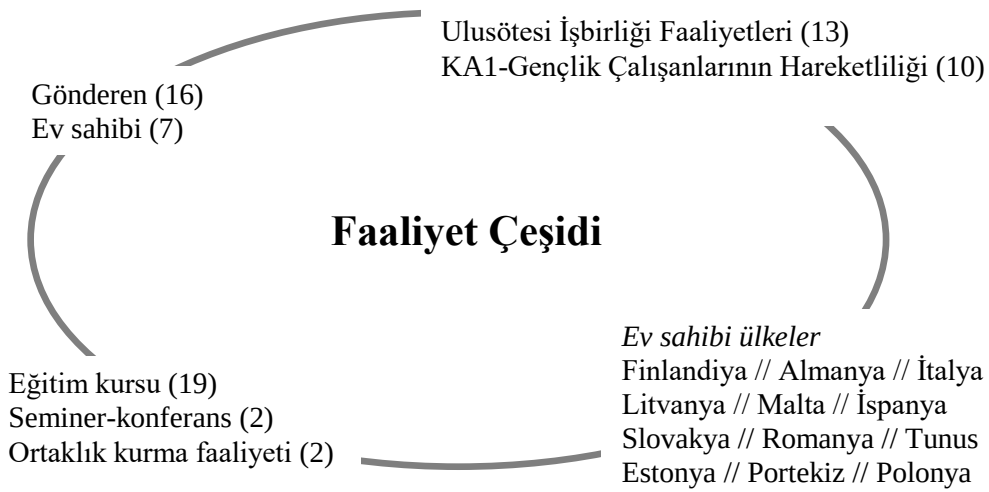
şekilde genel Türkiye örnekleme çerçevesinde görüşülen 23 katılımcının mevcut durumu aşağıdaki gibi özetlenebilir¹⁹:

- Katılımcılar, eğitim/destek faaliyetleri açısından farklı deneyim düzeylerinden seçilmektedir, bu da örneklemin “deneyimli katılımcılar” veya Erasmus+ Gençlik Programı’nda ya da diğer projelerde deneyimli gençlik çalışanlarının yanı sıra “faaliyetlere ilk kez katılanlar”ı da içerdiği anlamına gelmektedir.
- Görüşülen katılımcıların bütün faaliyetleri, iki veya daha fazla program ülkesini içeren, uluslararası faaliyetlerdir.
- Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri katılımcıları ile KA1–Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projelerinin katılımcı sayıları arasında bir denge kurulmuştur. Bu anlamda, 10 KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve 13 Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) katılımcısı ile mülakat yapılmış ve 6 Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) katılımcısı ile 4 KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği katılımcısı Ulusal Veri Tabanı için seçilmiştir.
- Genel örnekleme, bir tane uzun dönem eğitim kursu ve bir Eğitimcilerin Eğitimi faaliyetini de içeren 11 eğitim kursu ağırlıklı olmak üzere, iki seminer/konferans ve iki ortaklık kurma faaliyeti/irtibat kurma faaliyeti farklı faaliyet türleri olarak dâhil edilmiştir. Ulusal Veri Tabanı’nda yedi eğitim kursu, iki seminer/konferans ve bir ortaklık kurma faaliyeti faaliyet türleri olarak görünmektedir.
- Örnekleme hem ev sahibi hem de gönderen projeler ve faaliyetler dâhil edilmiştir. Ancak, birinci mülakat süresi içinde Türkiye hiçbir Ulusötesi İşbirliği Faaliyetine ev sahipliği yapmadığından bütün Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri katılımcıları “gönderen” kategorisindedir.
- Katılımcılar arasında cinsiyet dengesi aranmaktadır. Bu bakımdan 10 kadın ve 13 erkek katılımcı ile mülakat yapılmıştır ve görüşülen beş kadın ile beş erkek katılımcı Ulusal Veri Tabanı’na dâhil edilmiştir.
- Örneklem, Gençlik Programına veya Erasmus+ Gençlik Programına dâhil olma konusunda hiç deneyimi olmayan kurumlar ve deneyimliler, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri gibi geniş bir kuruluş yelpazesini içermeye çalışmaktadır. Bu bağlamda, görüşülen yedi katılımcı kamu kurumlarından gelirken görüşülen katılımcıların 16’sı sivil toplum örgütlerindendir. Ulusal Veri Tabanı’nda, üç kamu kurumundan ve yedi sivil toplum örgütünden katılımcı bulunmaktadır.

¹⁹ Daha fazla detay için bakınız: Ulusal Veri Tabanı’ndaki yer alan görüşülen kişilerin listesi için Ek II ve diğer görüşülen kişilerin listesi için Ek III.

Genel örneklem, 6'sı KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projesi (ikisi gönderen ve dördü ev sahibi) ve 11'i Ulusötesi İşbirliği Faaliyeti (tamamı gönderen) olmak üzere toplamda 17 farklı eğitim ve destek faaliyetini kapsamaktadır. Bu, genel örneklemde faaliyet başına iki katılımcı ile mülakat yapılan toplamda altı faaliyet bulunduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca, görüşülen iki katılımcı aynı Eğitimlerin Eğitimi faaliyetine katılmıştır. Ulusötesi RAY-CAP Raporunun hazırlanmasına ilişkin çalışma grubunun kriterleri doğrultusunda, Ulusal Veri Tabanı, aynı faaliyete katılmış birden fazla katılımcı ile Eğitimlerin Eğitimi faaliyetlerinin katılımcılarını içermemektedir.

Şekil 3.1: Faaliyet çeşidi (özet)

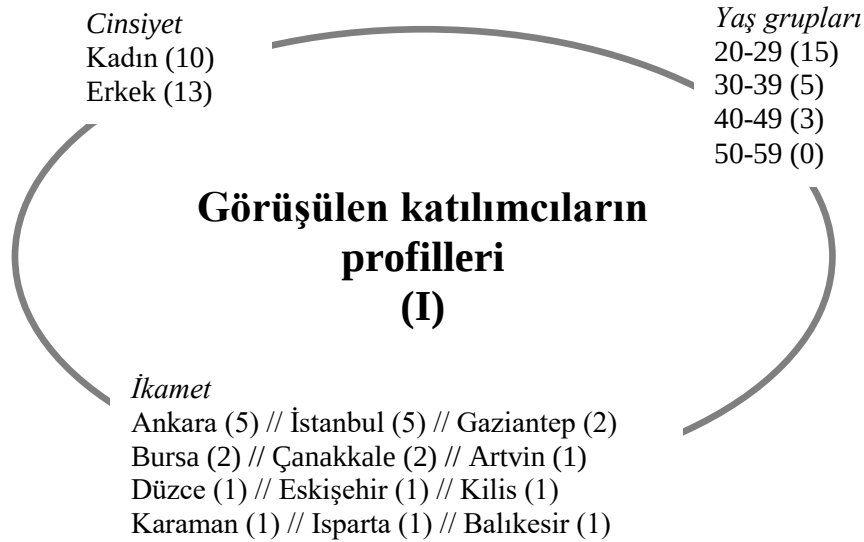
Görüşülen kişilerin katıldıkları faaliyetlerin temaları, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte, iletişim, ceza ve infaz kurumlarındaki gençler, ortaklık ve ağ kurma, yaygın eğitimin örgün ortamlara aktarılması, iş dünyasıyla işbirliği, Youthpass, fon yaratma, fiziksel engelliler için yaygın eğitim, istihdam ve sanat gibi başlıkları kapsamaktadır.

Genel örneklemde yaş grupları ele alındığında, 20-29 yaş grubundan görüşülen 15 kişi, 30-39 yaş grubundan görüşülen beş kişi ve 40-49 yaş grubundan görüşülen üç kişi olduğunu görmek mümkündür. Ulusal Veri Tabanında ise 20-29 yaş grubunun yedi katılımcı ile hâkimiyeti; onu takip eden 30-39 yaş grubundan iki ve 40-49 yaş grubundan bir katılımcı ile benzer bir dağılım vardır.

İkamet ettikleri şehre göre katılımcıların coğrafi dağılımı da Türkiye'nin farklı bölgelerini kapsayacak şekilde iyi bir çeşitlilik sergilemektedir. Bu bakımdan Ankara ve İstanbul'dan

beşer; Gaziantep, Çanakkale ve Bursa'dan ikişer; Artvin, Düzce, Eskişehir, Kilis, Karaman, Isparta ve Balıkesir'den ise görüşülen birer katılımcı bulunmaktadır.

Şekil 3.2: Görüşülen katılımcıların profilleri (Özet I)

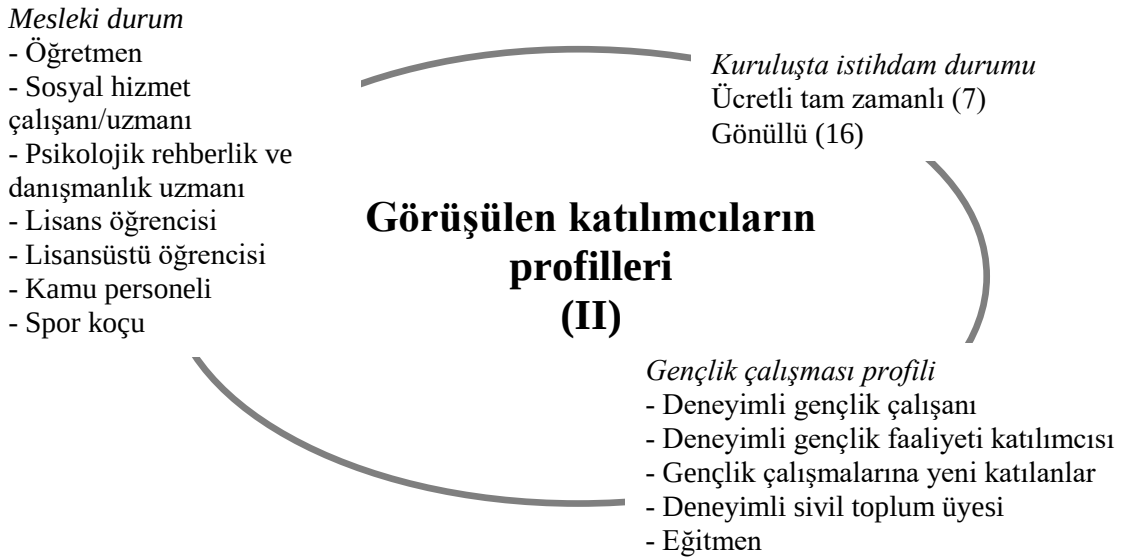
Görüşülen katılımcılar iki temel kuruluş çeşidine aittir: kamu kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları. Valilik, kamu üniversitesi, meslek yüksekokulu, Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik merkezi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü ve Milli Eğitim Bakanlığı İl Müdürlüğü gibi kamu kurumlarında çalışmakta olan yedi katılımcı bulunmaktadır. 16 katılımcı ise üç çeşit sivil toplum kuruluşundan gelmektedir: doğa, gençlik, drama/tiyatro, eğitim, sosyal gelişme, ayrımcılıkla mücadele ve insan hakları alanlarında çalışmakta olan dernek, vakıf veya vakıf ya da özel üniversite.

Grafik 3.3: Görüşülen Katılımcıların Kuruluşlarının Çeşitleri

Görüşülen kişilerin istihdam durumları değerlendirildiğinde ilginç bir tablo ortaya çıkmaktadır. Sivil toplum örgütlerindeki katılımcıların hepsi gönüllü iken, kamu kurumlarında çalışan katılımcılar tam zamanlı çalışanlardır. Görüşülen kişilerin mesleki durumları eğitim sektöründe bir yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Görüşülen katılımcılar öğretmen, sosyal hizmet çalışanı/uzmanı, psikolojik rehberlik ve danışmanlık uzmanı, lisans veya lisansüstü öğrencisi, kamu personeli veya spor koçudur. Gençlik çalışması profilleri değerlendirildiğinde, görüşülen katılımcılar deneyimli gençlik çalışanı, deneyimli gençlik faaliyeti katılımcısı, gençlik çalışmalarına yeni katılanlar, deneyimli sivil toplum üyesi ve eğitimci olarak kategorize edilebilmektedirler.

Şekil 3.4: Görüşülen Katılımcıların Profilleri (Özet II)

Son olarak, RAY-CAP araştırması kapsamında araştırma etiğinin, bu çalışma için bağlantı kurulan kişilerin bütün irtibat verilerinin gizlilik içerisinde ele alınacak şekilde geliştirildiği belirtilmelidir. Bu veriler yalnızca anketler ya da mülakatlar için bu kişilerle irtibat kurma amacıyla kullanılmaktadır. Anketlere ya da mülakatlara verilen bütün cevaplar isimsiz kalmakta ve gizlilik içinde değerlendirilmektedir.

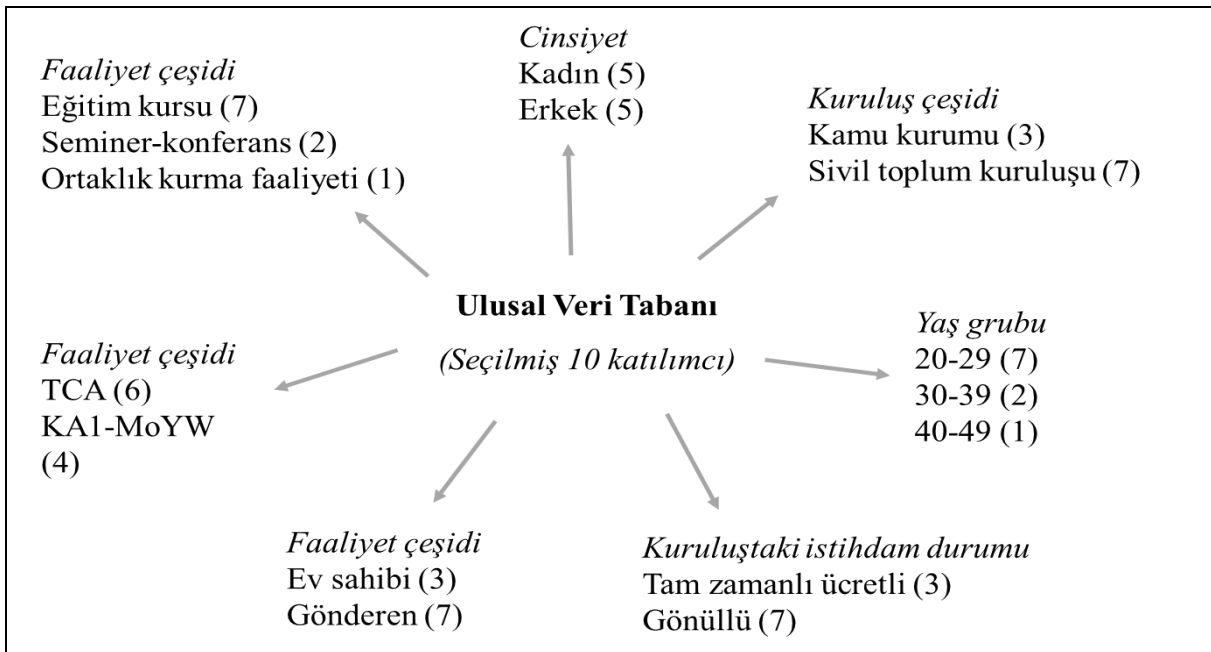
Tablo 3.1: Türkiye ve Ulusal Veri Tabanı için RAY-CAP toplam örnekleminin özellikleri (Özet)

	Toplam Örneklem (23 mülakat)		Ulusal Veri Tabanı (Seçilen 10 mülakat)
Cinsiyet Dengesi	Kadın	10	5
	Erkek	13	5
Kurum türü	Kamu kurumları	7	3
	Sivil toplum kuruluşları	16	7
Yaş grubu	20-29	15	7
	30-39	5	2
	40-49	3	1
	50-59	0	0
Kurumdaki istihdam	Tam zamanlı	7	3
	Gönüllü	16	7
Faaliyet türü	Katılımcı gönderen	16	7
	Ev sahibi	7	3
Faaliyet türü	TCA	13	6
	KA1-MoYW	10	4
Faaliyet türü	Eğitim Kursları	19	7
	Seminer-konferans	2	2
	Ortaklık faaliyetleri	2	1

Bölüm 4: RAY-CAP Bulguları: Türkiye

Bu bölüm, RAY-CAP araştırması kapsamında ulus ötesi analiz raporunun hazırlanmasına katkıda bulunmak üzere gerçekleştirilen ve Türkiye'nin Ulusal Veri Tabanı'nı oluşturan 10 adet yapılandırılmış protokolün analizini temel almaktadır. Yapılandırılmış protokoller, TCA ve KA1-MoYW faaliyetlerinin Türkiye'deki katılımcılarından toplanan verilerin RAY-CAP araştırma hedefleri doğrultusunda düzenlenmesine ve kategorize edilmesine yönelik bir çabadır. Bu çerçevede Mülakat 1 faaliyetten önce, Mülakat 2 faaliyetten iki ay sonra, Mülakat 3 de faaliyetten 12 ay sonra gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin Ulusal Veri Tabanı açısından 23 katılımcıdan 10'u RAY-CAP araştırmasının temel kriterleri doğrultusunda, örneklemin ulusal bağlamdaki gençlik çalışmasına ve gençlik çalışması pratiklerine en fazla yarar sağlayacak üyelerini kapsayacak şekilde seçilmiştir. Ulusal Veri Tabanındaki örneklemin özellikleri Şekil 4.1'de özetlenmiştir.

Şekil 4.1: Ulusal Veri Tabanının özellikleri

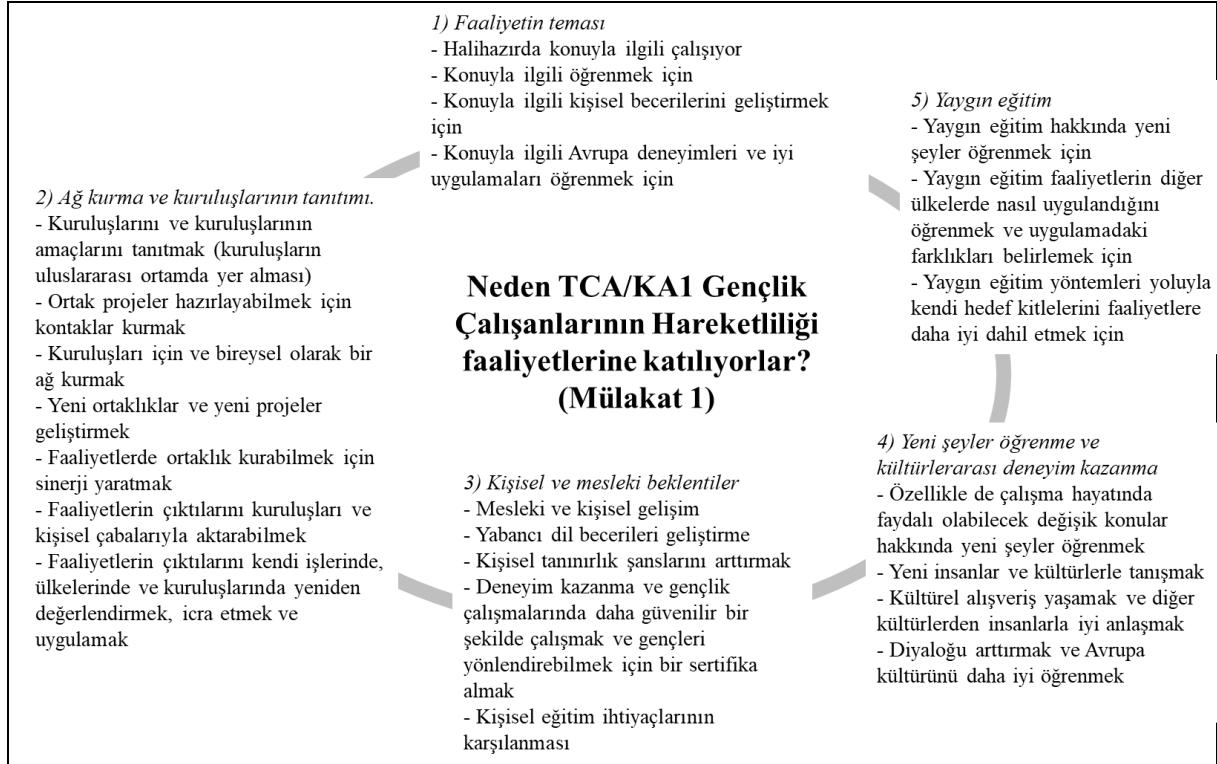

Bölüm, Mülakat 1, Mülakat 2 ve Mülakat 3'den elde edilen bulguları üç kategoride sunacak şekilde düzenlenmiştir: 1) kişisel hedefler, bireysel öğrenme ve yeterlikler; 2) kurumsal hedefler ve kuruluşa dair öğrenme ve 3) ağ oluşumu ve işbirliği üzerindeki etkiler.

Kendileriyle görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımlarındaki motivasyonun ve kişisel beklentilerin belirlenmesi, eğitim ihtiyaçlarına ve gençlik çalışanlarının ilgi alanlarına

ilişkin önemli ipuçları vermektedir ve dolayısıyla RAY-CAP araştırması kapsamındaki analizin önemli bir yönünü oluşturmaktadır. Mülakat 1’den elde edilen veriler, faaliyetin konusunun, kuruluşun bağlantılarının geliştirilmesinin ve tanıtımının, kişisel ve mesleki beklentilerin, yeni şeyler öğrenmenin ve kültürler arası deneyimlerin ve yaygın eğitimin, katılımcıların eğitim ve destek faaliyetlerinde yer almalarını sağlayan temel güdüler olduğunu göstermektedir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Motivasyon ve kişisel beklentiler (Mülakat 1)

Mülakat 2 kapsamında görüşülen kişilerin beklentilerinin ne ölçüde karşılandığı ele alındığında, faaliyetlerin kısa dönemli etkilerinin ve katılımcıların bu faaliyetlere ilişkin memnuniyet düzeyinin *hayli yüksek ve pozitif olduğu görülmektedir*. Görüşülenlerin hemen hemen hepsi faaliyetin beklentilerinin üzerinde, son derece verimli olduğunu, beklentilerini karşıladığını belirtmiştir. O güne kadar katıldıkları “en iyi faaliyet” olduğunu söyleyen pek çok katılımcı vardır. Bu durum, yalnızca yeni gelenler için değil deneyimli katılımcılar için de geçerlidir. Faaliyetlerden duyulan bu yüksek memnuniyetin nedenleri katılımcılar tarafından şöyle açıklanmaktadır: Eğiticilerin yetkin vasıflar taşımaları (ehil, iyi, tanınmış vb. kişiler); faaliyetin düzenleniş biçimi ve programı (konu ile yer arasındaki uyumluluk; uygulama sistemi, profesyonellik, program yoğunluğu, katılım ve proje sonrasında değerlendirme, vb.) ve

faaliyetler ve öğrenme çıktıları (kültürel değişimin ötesinde aynı zamanda çok şey öğrenme; faaliyetlerdeki teorik girdiler, vb.)

Görüşülen katılımcıların gençlik alanında ulusal ve uluslararası/Avrupa çapında katılımları açısından *tematik öncelikleri* söz konusu olduğunda, Mülakat 1 kapsamında dile getirilen görüşler, konular açısından olduğu gibi, Türkiye'deki gençlik çalışmalarındaki hedef gruplar ve faaliyetler açısından da çeşitlilik göstermektedir. *Temalar* söz konusu olduğunda ise örgün eğitimle ilgili temalar belirlenebilmektedir: erken okul terkleri, gençler için dil pratiği (konuşma kulüpleri), öğretmenler ve öğrencilerle birlikte gerçekleştirilecek bağımlılıkla ilgili faaliyetler, okula geri dönüş faaliyetleri ve örgün eğitimde yaratıcı fikirler geliştirilmesi. Diğer tematik öncelikler arasında ise şunlar yer almaktadır: çevre, gençlerin istihdamı, bağımlılık ve uyuşturucu kullanımı, sosyal girişimcilik, spor, yaşam boyu öğrenme, toplumsal kapsama, kamu politikaları, yurttaşlık, iletişim, Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH), uluslararası faaliyetler ve değişim programları. Gençlik çalışması pratiğinde, görüşülen kişiler aynı zamanda çeşitli *hedef gruplarla* birlikte ve onlar için çalışmaktadır. Görüşülen kişilerin en başta gençlerle çalışmaları şaşırtıcı değildir. Ayrıca, çoğunluğu hedef grupları kapsamında dezavantajlı gençlerden söz etmektedir (fiziksel ve zihinsel engelleri bireyler, göçmen gençler, vb.). Görüşülenler, kendi kuruluşlarının çalışma alanlarına uygun olarak aynı zamanda yetişkinlerle, ailelerle, bireylerle, yaşlılarla ve kadınlarla da çalışmaktadır. Gençlik çalışması *faaliyetleri* söz konusu olduğunda ise şunlardan söz edilmektedir: gençlere ve gönüllülere rehberlik (AGH), koçluk (spor alanında), danışmanlık, eğitim, seminerler, konferanslar, tiyatro, proje hazırlama ve uygulama ve gençlerin güçlendirilmesine, kendilerini ifade etmelerine katkıda bulunmaya ve farkındalığı artırmaya yönelik çeşitli eğitim faaliyetleri (yetişkinleri ve aileleri de kapsamak üzere).

4.1 Kişisel Hedefler, Bireysel Öğrenme ve Yeterlikler

RAY-CAP araştırması, eğitim ve destek faaliyetlerinin, katılımcıların gençlik çalışmaları alanındaki kişisel yeterlikleri üzerindeki etkisine özellikle eğilmektedir. Bu bölüm kişisel hedefleri, bireysel öğrenmeyi ve görüşülen kişilerin bireysel yeterliklerinin gelişimini dört kategoride analiz etmektedir: kültürler arası öğrenmeye de özel olarak odaklanacak şekilde bilgi, beceri ve davranışlar açısından kişisel gelişme alanları; uygulamalı öğrenme sonuçları ile birlikte gençlik çalışması faaliyetlerinin planlanması ve uygulanması açısından yaratılan etki; Avrupa değerleri Avrupa Birliği konuları ve imajı ve Youthpass. Analiz, Modül A'nın Mülakat 1 ve Mülakat 2 aracılığıyla yeterlik gelişimine ilişkin olarak elde ettiği bulgulara

dayanmaktadır. Bu analiz ayrıca Modül B kapsamındaki Mülakat 3 aracılığıyla, bireylerde meydana gelen değişimlerin boylamsal perspektifiyle de zenginleştirilmiştir.

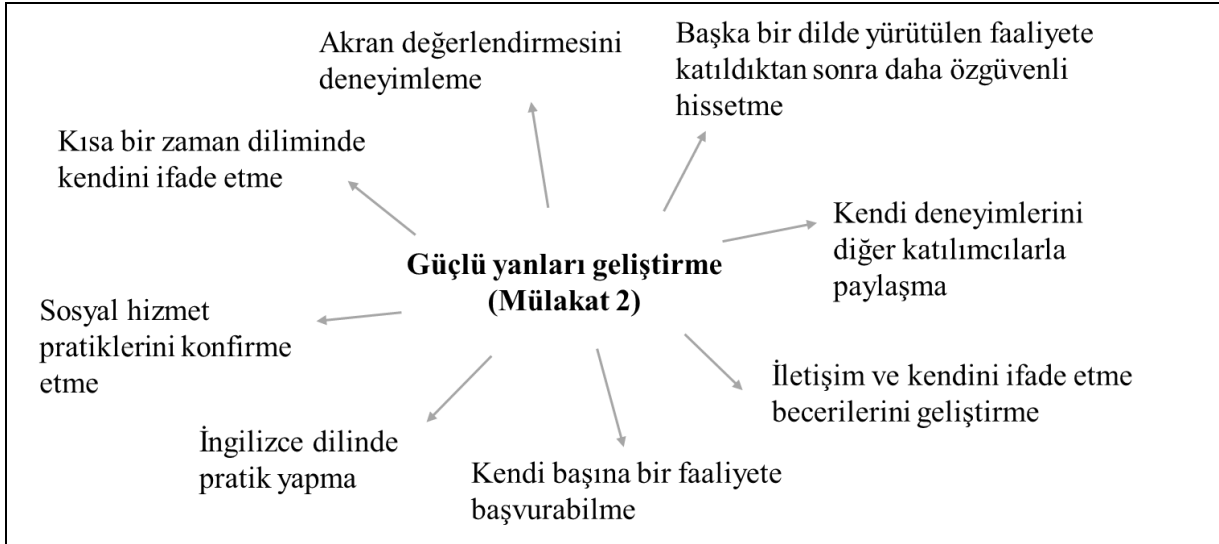
4.1.1 Kişisel gelişim alanları: Bilgi/beceri/davranışlar

“Yeni bir ülke ve rutin uygulamadan çıkıp 15 değişik ülkeden yeni uygulamaları görmek insanın ufkunu açıyor ve [insanı] değiştiriyor. Buna bağlı olarak da hem yeni proje geliştirip, yeni proje yapıyorsunuz, bunun yanında tabii kendi eğitiminizde de 3-4 okuma yapıyorsunuz buna dair. Yani çok şey değişiyor.” (Erkek, TCA, 42 yaşında, Mülakat 3)

“Her insan kendi rahat alanından ne zaman çıkabilirse, ne zaman zincirlerini kırabilirse, o kadar bilgi birikimi kazanabilir, o kadar kendini geliştirebilir.” (Erkek, TCA, 23 yaşında, Mülakat 3)

RAY-CAP araştırması, özellikle eğitim ve destek faaliyetlerinin gençlik çalışmasının temel özneleri olan katılımcılar üzerindeki beklenen ve beklenmeyen etkileriyle ilgilenmektedir. RAY-CAP Türkiye Ulusal Ara Raporunda açıklandığı gibi Mülakat 2, görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerine, ayrıca kişisel yeterlik gelişim alanlarına katılım yoluyla güçlü yanlarını geliştirme (Şekil 4.2) ve zayıf yanlarını giderme (Tablo 4.2) kerteleri konusunda değerli bilgiler sağlamıştır.

Şekil 4.2: Eğitim ve destek faaliyetleri aracılığıyla güçlü yanların geliştirilmesi (Mülakat 2)

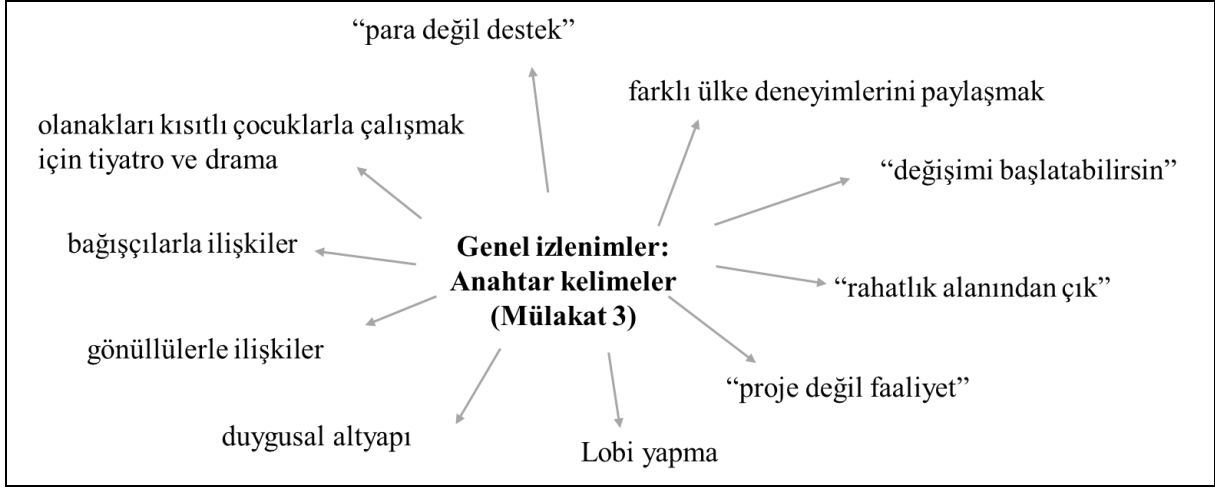
Tablo 4.2: Eğitim ve destek faaliyetleriyle zayıf yanların giderilmesi (Mülakat 2)

<i>Özgüven artışı</i> • Sorumluluk alma ve diğer katılımcıların takdirini kazanma • Kendilerini daha iyi tanıma fırsatına sahip olma • Algılanan zayıflıkları hakkında düşünme ve onları değiştirmek için çaba gösterme • Faaliyetlerini uygulayabilecekleri yeni yollar keşfetme • Gençlik çalışmalarına ve faaliyetlerde kullanılan yöntemlere az aşına olmaktan kaynaklanan sorunların üstesinden gelme	<i>Kendini gerçekleştirme</i> • Gelecek faaliyetler için motivasyon ve özgüven artışı • Bir şeyleri farklı değerlendirme ihtiyacının farkına varma • Kendini daha iyi tanıma, birbirini tanıma ve buna bağlı olarak gençlik çalışması pratiklerinin öneminin farkına varma • Öğrenme tarzlarının öneminin farkına varma • Tavırların farkında olma
<i>Toplumsal sorunlar hakkında farkındalık artışı</i> • Pratik hakkında artan farkındalık • Bilgi ve kapasite geliştirme • Uluslararası bir ağa erişim sağlama • Proje hazırlama kapasitesini artırma • Projeler hakkında bilgi seviyesi artışı	<i>Dil becerilerini geliştirme ihtiyacının farkına varma</i> • Dil becerileri konusundaki zayıflıkların farkına varmak katılımcıların cesaretini kırmamış, tam tersine, onları, örneğin dil kurslarına giderek, dil becerilerini daha da geliştirmeleri için motive etmiştir.

Mülakat 3 yeterlikler (gençlik çalışma yeterlikleri) açısından kişisel gelişim alanlarını, eğitim ve destek faaliyetlerinden edinilen bilgi, beceri ve davranışları/değerleri de içerecek şekilde yeniden ele almıştır. Dolayısıyla bu kesim, görüşülen kişilerin faaliyet sonucu genel edinimlerine ilişkin algılarını ortaya çıkararak Mülakat 2'nin (kısa dönemli değişiklikler) ve Mülakat 3'ün (uzun dönemli değişiklikler) bulgularını; edinilen bilgileri (başka bir deyişle "bilme" pratiği); edinilen davranışları/değerleri (başka bir deyişle "var olma" pratiği) aynı zamanda kültürler arası öğrenmeyi de içerecek şekilde özetlemektedir.

Mülakat 3 verileri, Mülakat 2'nin *görüşülen kişilerin faaliyetlerden elde ettikleri genel kazanımlara ilişkin algılarının olumlu olduğu* şeklindeki bulgusunu teyit etmektedir. Faaliyetler, görüşülen kişilerin kültürler, yeni projeler ve belki de en önemlisi gençlik çalışması ve sivil toplum katılımı açısından ufkunu ve perspektifini genişletecek şekilde son derece ilham verici ve etkili olarak değerlendirilmiştir. Yine faaliyetler, gençlik çalışması pratikleri söz konusu olduğunda katılımcıları yeni iletişim becerileriyle, yeni bilgilerle, yeni yaklaşımlarla, yeni tekniklerle, yeni konularla ve iş yapmanın yeni yollarıyla donatıcı nitelikte bulunmuştur. Görüldüğü kadarıyla faaliyetler, ağlar oluşturulmasına yardımcı olmanın yanı sıra katılımcıların kişisel gelişimine, özgüven ve kendinin farkında olma durumlarına da katkıda bulunmaktadır. Şekil 4.3 faaliyetle ilgili genel izlenimleri açısından görüşülen kişilerin kullandıkları anahtar sözcükleri vermektedir.

Şekil 4.3: Anahtar sözcüklerle etkinliğe ilişkin genel izlenim

Bilgi edinimi

“Bu eğitim benim için bir eğitmen eğitimi seviyesindeydi. Sadece pratik değil, aynı zamanda teorik bilgileri de çok iyi öğrendik. Hala o sunumları kullanıyorum işimde. ...Kaynak geliştirme bu eğitimden sonra eklendi hayatıma, böyle bir potansiyelim olmazdı.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

Mülakat 2 kapsamındaki sorulara verilen yanıtlar, eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların bu faaliyetler sırasında geniş bir alana ilişkin yeni bilgiler edindiklerini göstermektedir. Görüşülen pek çok kişi, *etkinliğin konusuna/temasına* ilişkin çok şey öğrendiğini ifade etmiştir. Örneğin, aynı zamanda faaliyetin de teması olan iletişim alanında yeni bilgisayar ve internet programları ve kısa bir zaman dilimi içinde etkili iletişimin yeni tekniklerini öğrendikleri gibi, psikolojik destek alanında sosyal çalışmaya; dezavantajlı gruplara yönelik sosyal kapsama modellerine, gençlere ve kadınlara sunulan hizmetlere; farklı ülkelerde yaşayan engellilere sağlanan haklara; ürün geliştirilmesine; kitlesel finansmana ya da farklı ülkelerde görülen benzer sorunlara ilişkin yeni bilgiler edinmişlerdir. Yeni bilgiler konusunda ikinci bir kategori de *proje çalışmasıyla* ilgilidir. Görüşülen kişiler, öğrendikleri arasında bir projenin nasıl hazırlanıp planlanacağı; nasıl yazılacağı; projeler için nerelere başvurulacağı; başvurunun yasal prosedürleri; Avrupa Komisyonu’ndan projelere destek alma imkânları ve Erasmus+ Programı; bir özdeğerlendirme ve süreç değerlendirmesi aracı olarak Youthpass; sorunun belirlenmesi; çözüm geliştirilmesi; faaliyetlerin belirlenmesi; program ve çalışma grupları oluşturulması gibi proje aşamaları ve proje geliştirmede gençliğin katılımını sağlama gerekliliğini belirtmiştir. Proje çalışmasına ilişkin bilgi edinimi açısından ise Türkiye örnekleminde elde edilen bulgular RAY-CAP Ulusötesi Ara Rapor (2017: 60) bulgularıyla büyük benzerlik taşımaktadır. Diğer bir ifadeyle, eğitim ve destek faaliyetlerinin çoğu kez E+/YiA programı kapsamındaki proje başvuru/hazırlık ve uygulamaları açısından proje yönetimi konularına odaklandığı ve görüşülen

pek çok kişinin, çoğu durumda Ulusal Ajanslar ve Avrupa Komisyonu gibi finansman kaynaklarına sunulmak üzere proje başvurusu hazırlamalarında kendilerine yardımcı olacak bilgi ve becerileri edindikleri kanısına ulaştıkları iddia edilebilir.

Mülakat 3'ten elde edilen veriler, etkinliğin ve proje çalışmasının konusuyla/temasıyla ilgili bilgilerin derinleşmesi açısından yalnızca Mülakat 2'nin bulgularını teyit etmekle kalmamakta, ayrıca bunları uzun dönemde iki kategoride edinilen bilgilerle tamamlamaktadır: gençlik çalışması pratikleri ve araştırmalar yoluyla daha fazla öğrenme gerekliliği. Gençlik çalışması pratikleri açısından görüşülen kişilerin önemli bir bölümü farklı ülkelerdeki farklı ve olumlu uygulamalar; farklı ülkelerde gençliğe sağlanan hizmetler; gençlik çalışması pratikleriyle ilgili hukuksal çerçeve ve yasalar; gençlerle birlikte çalışmada yeni teknikler ve yaklaşımlar; örneğin engelli gençler gibi farklı hedef gruplarla çalışmada yeni fikirler ve farklı bilgiler; gençlik çalışması bağlamında farklı aktörlere (örneğin iş çevrelerinden aktörler) nasıl yaklaşılabileceği ve sivil toplum faaliyetleri için fon sağlama yolları hakkında bilgi edindiklerini belirtmiştir. Mülakat 2 ile Mülakat 3 arasında yaklaşık 10 ay olduğu dikkate alındığında, Mülakat 3'te gençlik çalışması pratiklerine ilişkin bilgi edinimine yapılan ek vurgu, görüşülen kişilerin faaliyetlerde edinilen bilgileri içselleştirmeyi başardıklarını ve bunları gençlik çalışması pratikleriyle ilişkilendirmeye başladıklarını göstermektedir. Ayrıca, görüşülen kişilerin Mülakat 3 kapsamında dile getirdikleri, örneğin etkinliğin konusu ya da toplumsal sorunlarla ilgili olarak araştırma yoluyla daha fazla öğrenme gerekliliğiyle ilgili görüşler, faaliyetlerin görüşülen kişiler üzerindeki uzun dönemli olumlu etkisinin bir başka yönüdür.

Bilgi edinme yolları söz konusu olduğunda Mülakat 2, katılımcıların yeni bilgileri yalnızca eğiticilerden ya da etkinliği düzenleyenlerden değil diğer katılımcılardan, faaliyetler için davet edilen konuşmacılardan ve faaliyet sırasında yerinde ziyaret edilen kuruluşların temsilcilerinden de edindiklerini göstermektedir. Görüşülen kişiler ayrıca yeni bilgiler edinme süreçlerini güçlendiren yöntemlerden de söz etmektedir: yaygın öğrenme yöntemleri, grup çalışması (özellikle projelerin hazırlanmasında); kuruluşlara yapılan ziyaretler; faaliyet sonrasındaki değerlendirme oturumları; derinlemesine düşünme oturumları; yenilikçi etkileşim yöntemleri; görsel teknikler ve slaytlar; çalıştaylar ve oyunlar ve örneğin ev sahibi Ulusal Ajans'ın proje değerlendiricileri gibi uzmanlarla yapılan konuşmalar.

Beceri geliştirme

“Orada [faaliyette] workshoplar yapmıştık, canlandırma şeklinde simülasyon yaptık, ve örneğin bir belediyeden para istedik. Orada öğrendiğim bu bilgiyi her görüşmemde kullanıyorum. Orada insanlara nasıl yaklaşmam gerektiğini [öğrendim]. Bazı kilit noktalara dikkat etmeye çalışıyorum ve kendi yaptığım eğitimlerde de bu tür yaratıcı teknikleri [workshop teknikleri, simülasyon] kullanmaya çalıştım.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

Mülakat 3 verileri eğitim ve destek faaliyetleriyle uzun dönemde beceri gelişimine ilişkin güçlü kanıtlar sunmaktadır. Görüşülen kişiler, Avrupalı meslektaşlarına çok benzer biçimde (RAY-CAP Ulusötesi Ara Raporu, 2017: 62-65), sunum ve yaygınlaştırma yönleri dâhil olmak üzere en başta dil ve iletişimle ilgili becerileri vurgulamıştır. Bu durumda görüşülen kişilerin algısı yeni iletişim becerileri (örneğin insan ilişkilerinde daha yeterli olma), sunum becerileri (örneğin insanların sunuma katılıp onunla içselleşmelerini sağlamanın yaratıcı yolları) ve İngilizce dil becerileri (örneğin topluluk önünde yabancı bir dilde konuşma ve diyalog başlatma) edindikleri yönündedir. Bunların yanı sıra, ekip çalışması, zaman yönetimi, yeni teknikler ve yöntemler uygulama, proje hazırlama, eğitim kaynaklarını destekleme, yeni (proje) fikirleri yaratma/geliştirme ve öğrenmeyi öğrenme, görüşülen kişilerin faaliyetler aracılığıyla geliştirdiklerini düşündükleri diğer beceriler arasındadır. Görüşülen kişilerden yalnızca biri etkinliğin beceriler açısından kendisinde herhangi bir etkisi olmadığını belirtmiştir.

Görüşülen kişilerin becerileri yalnızca teorik olarak öğrenmekle kalmayıp bunları pratikte uygulamanın yollarını da öğrenmiş olduklarının vurgulanması önemlidir. Boylamsal analiz, görüşülen kişilerden bir kısmının teorik girdiyi pratiğe aktarabildiğini göstermektedir (ayrıntılar için bakınız, Kesim 4.1.2 Uygulamalı öğrenme sonuçları). Örneğin, görüşülen kişilerden biri belediye gibi farklı kuruluşlara nasıl yaklaşılacağını, bu kuruluşlarla nasıl iletişim kurulacağını öğrendiğini ve kendi gündelik çalışmasında benzer teknikler uygulamayı sürdürdüğünü belirtmiştir.

İlginç bir bulgu da Türkiye’den görüşülen kişilerin “dijital becerilerin” gelişiminden hiç söz etmemiş olmalarıdır. RAY-CAP Ulusötesi Ara Raporda (2017: 65) da görüldüğü gibi “dijital becerilerin” gelişimi konusu bütün mülakat açıklamalarında da sınırlı kalmaktadır.

Tavırlarda/değerlerde değişim

“[Faaliyette] Sizinle hiç aynı görüşte olmayan insanlarla bile bir noktada ortak payda bulup, iletişim kurup, onlardan size destek olmalarını istemeniz gerekiyordu. Ve burada kendi ideolojilerimi, kendi önyargılarımı bir tarafa bırakıp tamamen şeffaf ve orta yollu bir tavırla insanlara yaklaşmayı öğrendim.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

Eğitim ve destek faaliyetleriyle tavırlarda meydana gelen değişiklikler, kendileriyle görüşülen kişilerin söylediklerinde ağırlıklı olarak Mülakat 2 (kısa dönemli değişiklikler) ve Mülakat 3 (uzun dönemli değişiklikler) bağlamında dile getirilmiştir. Algılanan bu değişiklikler kişisel ve gençlik çalışması düzeylerinde gözlenebilmektedir.

Mülakat 2 verilerine göre, faaliyetlerin bir sonucu olarak kişisel tavırlarda algılanan kısa dönemli değişiklikler daha çok *duygusal düzeyde* görünmektedir. Bu bağlamda görüşülen kişiler düşüncelilik, tolerans, hoşgörü, empati, kendinin farkında olma (kendini daha iyi tanıma) ve sabır gibi olumlu duygular geliştirdikleri düşüncesindedir. Görüşülenler, gündelik yaşamlarında daha planlı olmuşlardır; yeni görüş açıları kazanmışlardır ve kendi öğrenme tarzlarını keşfetmişlerdir. Kısa dönemli bu değişiklik algılarına kıyasla Mülakat 3 verileri, kendileriyle görüşülen kişilerin *uzun dönemde bu duyguları söz konusu değişiklikler doğrultusunda hareket etme kapasitesi geliştirerek fiilen içselleştirebileceklerini* göstermektedir. Mülakat 3 verileri, örneğin, toplumdaki insanlara yönelik tavırların olumlu yönde ve somut olarak değiştiğini göstermektedir (örneğin bir süpermarkette insanlara yardımcı olma gibi). Görüşülen kişiler kendi potansiyel ve bilgilerinin farkına vardıklarını, kendilerini tanımaya başladıklarını, ellerindeki fırsatlardan yararlanamadıklarını gördüklerini ve rahatlık duygusunu terk ettiklerinde kendilerini geliştirebileceklerini belirtmişlerdir. Kişisel düzeyde, Mülakat 3 verileri, görüşülen kişilerin güçlü yanlarını geliştirmeye çalıştıklarını, daha fazla özgüven kazandıklarını (topluluk önünde konuşmada, kendilerini daha iyi ifade etmede, insan ilişkilerinde, proje uygulamalarında, vb.), daha açık fikirli ve öğrenmeye daha açık olduklarını ve kendi yaşamlarında uygulamaya koydukları kimi olumlu tavırlar edindiklerini (örneğin siyasal ve cinsiyetçi olmayan iletişim tavırları gibi) göstermektedir. Görüşülenlerden yalnızca bir kişi tavırlarının pratikte değil ancak teoride değiştiğini ve sonuçları tavırlara dönüştürmede güçlük çektiğini belirtmiştir.

Yukarıdaki kadar önemli bir nokta da görüşülen kişilerin gençlik çalışması pratikleriyle doğrudan ilişkili tavırlarındaki değişiklik algısıdır. Ulusötesi Ara Raporu (2017: 69) bulgularına çok benzeyen biçimde, Mülakat 2 verileri ışığında algılanan kısa dönemli değişiklikler, farklı konularda ve söylemlerde farkındalık artışı biçiminde ortaya çıkmıştır. Görüşülen kişilerin sözünü ettikleri değişiklikler arasında şunlar da yer almaktadır: gençliğin farklı ülkelerdeki farklı tanımlarını öğrenme; örneğin gençliğin dâhil edilmesine ilişkin olarak kendi kuruluşlarındaki uygulamaların sınırları; bakış açılarını genişletmenin ve dünyaya küresel olarak bakma imkânı ve toplumun farklı kesimleriyle uyum içinde birlikte yaşamanın yolları.

Bunlara ek olarak görüŖülen kiŖiler gençlik alıŖmalarını farklı ortamlarda, örneğin kamu kurumlarında yaŖama geçirme konusunda yeni fikirler edinmiŖlerdir; her soruna çözüm bulunabileceği, yalnız olmadıkları ve her zaman insanlara ulaŖabilecekleri duygusunu geliŖtirmiŖlerdir; kendi gençlik alıŖmalarıyla iliŖkili kimi aktörlere (rneğin iŖ çevrelerine) yönelik olumsuz tutumlarını deėiŖtirmiŖlerdir; STK'lar ile toplum arasındaki iletiŖimin önemini fark etmiŖlerdir; inisiyatif gençlere ve gönüllülere bırakmanın yollarını belirlemiŖlerdir; farklı hedef gruplara yönelik olarak, onların sorunlarını daha iyi anlamalarını sağlayacak bir empati kazanmıŖlardır ve gençlik alıŖması faaliyetleriyle bu faaliyetlerin rneğin STK'lar gibi aktörlerinin önemini kavramıŖlardır. Gençlik alıŖması pratiklerine iliŖkin uzun dönemli deėiŖiklikler söz konusu olduğunda ise, Mülakat 3 verilerinden hareketle, faaliyetten hemen sonra gençlik alıŖması pratikleri konusunda kazanılan farkındalığın, gençlere iliŖkin daha geniŖ bir vizyon aracılığıyla gençlik alıŖmasına yönelik daha kapsayıcı bir yaklaŖıma dnŖtė gözlenebilmektedir. Örneğin, Mülakat 3 verileri, görüŖülen bir kiŖinin, fırsat eŖitliėinin hayır iŖleriyle uėraŖmaktan çok gençlik alıŖmasıyla sağlanabileceği konusunda farkındalık geliŖtirdiėini göstermektedir. GrŖlen bir baŖka kiŖi ise gençlere yönelik olarak daha profesyonelce davranıŖlar geliŖtirdiėi kanısındadır. Örneğin bu katılımcı, faaliyette yer alan baŖka bir katılımcının, çocuğun yüksek yararının kendi mesleki değerlerine göre kamu faydasından daha önemli olduğu yolundaki grŖ üzerine uzun süre dŖnmŖtir. GrŖlen bir baŖkası da faaliyete katılmamıŖ olması durumunda belirli Ŗeylerin deėiŖebileceėine olan inancının Ŗimdiki kadar güçlü olmayacağını belirtmiŖtir. GrŖlen kiŖiler, bu uzun dönemli deėiŖikliklerin tümünün kendilerini daha ileri faaliyetler için (gençlik alıŖması) zendirdiğini sylemiŖtir.

Mülakat 2 verileri, yeni tavırlar edinilmesine katkıda bulunduğu dŖnlen yöntemlerle ilgili olarak, kimi faaliyetlerin ve yöntemlerin daha etkili olduğuna iŖaret etmektedir. rnek olarak: simülasyon oyunlarında katılımcılar kimi durumlarda kendi dünya grŖleriyle eliŖen farklı roller üstlenirler; günlük dŖnme yöntemi katılımcılara o günkü faaliyetlerini ve yaŖadıkları durumları gözden geçirerek ortaya çıkan eliŖkileri çözmelerine yardımcı olur; saha ziyaretlerinde katılımcılar gençlerin sorunlarına tanık olup bu sorunları daha iyi kavrarlar; rol üstlenme faaliyetlerinde katılımcılar kimi durumlarda nasıl yanlıŖ tercihler yapabileceklerini görürler ve böylelikle farkındalık geliŖtirip toplumsal sorunları daha iyi anlamalarını sağlayacak davranıŖ deėiŖikliklerine yönelirler. Yeni tavırlar edinilmesine katkıda bulunduğu belirtilen bu yöntemlere daha yakından bakıldığında bunların, yaparak, özellikle çevrelerindeki

dünyayı algılamadaki alışlagelmiş yolları sorgulayarak katılımcıların konular üzerinde düşüncelerine ve öğrenmelerine daha fazla imkân tanıyan yöntemler oldukları görülür.

Kültürler arası öğrenme

“3 sene öncesine gittiğimde apayrıydım, şimdi apayrım kişiyim. Benim için artık kimsenin dili, dini, ırkı, milliyeti önemli değil, önemli olan kişilik. Bu tür projelerin de bunda çok etkisi oldu çünkü her insan [diğerleri hakkında] yorum yapar ama bu yorumların, yargıların hepsi bana göre geçersizdir. Ne zaman insan o millettense insanla zaman geçirir, birliktelik kurar, ondan sonraki düşünceleri benim için biraz gerçeklik kazanır. Bunları da etkileyen AB projeleri olur. Bende etkiledi mi? Etkiledi, çok da iyi oldu.” (Erkek, TCA, 23 yaşında, Mülakat 3)

RAY-CAP araştırması bağlamında kültürler arası öğrenme ve eğitim gençlik çalışması alanındaki yeterliklerin önemli bileşenleridir ve boylamsal analiz de faaliyetlerin katılımcılar üzerinde önemli etkileri olduğunu kanıtlamaktadır.

Faaliyet öncesinde katılımcılar, Mülakat 1 çerçevesinde, faaliyetlere katılımlarının entelektüel boyutu konusunda pek az açıklamada bulunmuştur. Bunun iletişim aracılığıyla önyargıların ortadan kaldırılmasına ilişkin olduğuna işaret eden, yeni insanlarla tanışıp yeni kültürler hakkında bir şeyler öğrenmeyi sevdiklerini belirten yalnızca iki kişi olmuştur. Bu açıdan bakıldığında, faaliyete katılmanın nedenlerinden biri farklı ülkelerden gençlerle bir araya gelmektir. Görüşülen kişilerin faaliyetten iki ay sonraki algıları söz konusu olduğunda ise (Mülakat 2), görüşülen kişilerin kültürler arası öğrenme konusundaki görüşlerinin önemli derecede değiştiğini/geliştiğini söylemek mümkündür. Bu değişiklikler iki kategoride ele alınabilir: artan farkındalık ile kültürler arası söylem ve kimlikler. Görüşülen kişiler, *artan farkındalık* açısından çok sayıda örnek sunmuştur. Örneğin bu kişiler, bir projeyi planlarken, kültürel farklılıklar nedeniyle faaliyet tarihlerini belirlerken dikkatli olunması gerekliliği gibi kültürler arası konularda farkındalık geliştirmiştir. Ayrıca farklı ülkelerdeki hukuksal düzenlemeler hakkında daha çok şey bilinmesi gerektiği de ortaya çıkmıştır; örneğin insanların hangi yaşta reşit sayıldıkları gibi. Görüşülen kişiler, ülkeye ya da dildeki aksana önem verilmeksizin herkese özen gösterildiği kanısındadır. Bunlara ek olarak, benzer toplumsal sorunların başka ülkelerde de var olduğunun farkına varılmıştır. Görüşülen kişiler, başka ülkeler hakkında, örneğin bu ülkelerin cumhurbaşkanlarının adları, yüzölçümleri ya da gençlik çalışmalarındaki farklı pratikler gibi konularda yeni şeyler öğrenmişlerdir. Faaliyetlerin hepsi kültürler arası öğrenme ve/veya eğitime özellikle odaklanmamış olsa bile bu öğrenme, örneğin kültürler arası toplu geceler, ülkelere ilişkin sunumlar, gayri resmi fırsatlar gibi kimi faaliyetler sırasında ya da faaliyetlerdeki program unsurları aracılığıyla dolaylı yollardan gerçekleşmiştir.

Mülakat 2 kapsamında *kültürler arası söylem ve kimlikler* açısından kısa dönemli değişiklik ve gelişmelere ilişkin daha az kanıt bulunmaktadır. İlgili soruyu yanıtlayan kişiler diğer ülkelere ve kültürlere karşı önyargılı olmamaları ve uyuşmazlıkları özenle ele almaları gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların birbirlerine önyargılı oldukları durumlarda bile faaliyet sırasında birbirini daha iyi tanımaları, bu önyargıların önemli ölçüde yumuşamasına yardımcı olmuştur. Bu açıdan bakıldığında, Uluslararası/Avrupa gençlik çalışmasının hedeflerinden biri de kültürel çeşitlilik konusunda olumlu davranışların geliştirilmesi olarak görülmektedir ve farklı kültürlerden kişiler bu faaliyetlerde bir araya geldiklerinde bu olumlu bir durum olarak değerlendirilmektedir; çünkü bu şekilde katılımcılar internet üzerinden sanal öğrenme yerine başkalarıyla doğrudan iletişime geçmektedir.

Kültürler arası öğrenmeyle ilgili uzun dönemli değişiklikler (Mülakat 3) açısından, görüşülen kişilerin algılarında “etkileşime geçebilme yeteneğinden” “eyleme geçebilme kapasitesine” keskin biçimde geçiş gözlenebilmektedir.²⁰ Örneğin görüşülen pek çok kişi önemli kültürler arası öğrenme deneyimi yaşamaya, başka kültürler ve milliyetlere yönelik, örneğin Türkiye’deki mültecilerle ilgili, önyargılarını bir kenara itip bunlardan kurtulmaya başladıklarını belirtmiştir. Görüşülen kişiler artık daha az önyargılı, daha hoşgörülü, daha saygılı olduklarını, insanlara daha sabırlı ve empatiyle, dolayısıyla daha saydam ve uzlaşıcı tutumlarla yaklaşmaya başladıklarını belirtmektedir. Başka kültürlerden insanlarla bir araya gelerek pek çok ortak noktayı paylaştıklarını, herkesin insan olduğunu görmüşler, insanları yargılamadan onlara ve temsil ettikleri çeşitliliğe saygı duyarak “evet, hep birlikte yaşayabiliriz” demeye başlamışlardır. Bütün bu açıklamalar görüşülen kişilerin uzun dönemde kültürlerarasılık durumuna ilişkin farkındalığı bilinçlenme ve uygulama düzeyine taşıdıklarını göstermektedir. Burada özellikle söz konusu olan, insanların “bağlılıklarını, ilgi alanlarını ve nedenleri tanıyarak, ayrıca kendi ortamlarına ilişkin kesin gözlemler ve analizlerle yaşamdaki kendi durumlarının” bilincine varmalarıdır ki bu durum Otten tarafından kültürler arası öğrenmenin önemli bir aşaması olarak tanımlanmaktadır (1997: 5).

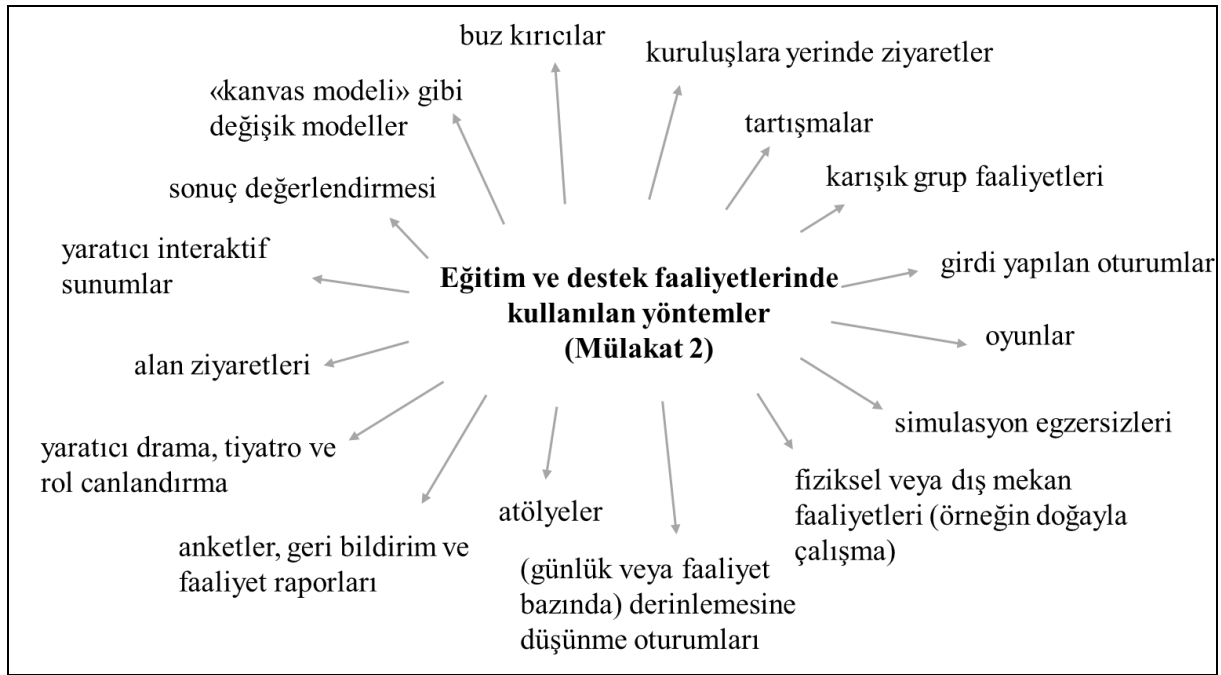
4.1.2 Uygulamalı öğrenme sonuçları/planlama ve uygulama

“Her katılımcıya özel bir ilgiyle yaklaşıyorum, çünkü kaynak geliştirmenin temel olayının iletişim olduğunu öğrendik bu eğitimde ve herkesle bu şekilde iletişimimi sağlam tutmaya çalışıyorum yaptığımız her organizasyonda.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

²⁰ Hendrik Otten (1997) Avrupa Gençlik karşılaşmaları, kültürler arası öğrenme ve bu karşılaşmalarda tam ve yarı zamanlı personel talepleri arasındaki korelasyona ilişkin On Tez. Bakınız: http://ikab.de/reports/thesen_en.html.

Özellikle eğitim yaklaşımları/yöntemleri biçimindeki uygulamalı öğrenme sonuçları, RAY-CAP araştırması açısından kişisel gençlik çalışması yeterliklerinin anlaşılmasında önemli bir bileşen durumundadır. Mülakat 2 bu bağlamda eğitim ve destek faaliyetlerinde uygulanan yaklaşımların ve yöntemlerin belirlenmesine yardımcı olmuştur (Şekil 4.4). Bu yardım, önce *(uluslararası) gençlik çalışması yeterliklerinin geliştirilmesi* (eylem), sonra da çalışma yaşamına ve/veya pratiğe aktarılabilirlik açısından *güçlü yanların geliştirilmesi ve zaafların giderilmesi* bağlamında gerçekleşmiştir.

Şekil 4.4: Eğitim ve destek faaliyetlerinde kullanılan yöntemler (Mülakat 2)

Gençlik çalışması yeterliklerinin kişisel düzeyde (uluslararası) geliştirilmesine yönelik uygulamalı eğitim yaklaşımları/yöntemleri açısından Mülakat 2’de görüşülen kişilerin çoğunluğu yöntemlerin (Şekil 4.4) kapsayıcı ve etkili olduğunu ve herkesin iletişime geçme fırsatı bulduğunu belirtmiştir. Bu açıdan faaliyetler çok iyi düzenlenmiş, yoğun ama hiç de sıkıcı olmayan nitelikte bulunmuştur. Görüşülen kişiler, bu yöntemlerin ve yaklaşımların örneğin web sayfaları ya da yeni bilgisayar programları oluşturma, bunları yönetme ve yaparak öğrenme gibi alanlarda yeni şeyler öğrenmelerine yardımcı olduğunu; aynı yöntem ve yaklaşımların faaliyetlere ilişkin düşüncelerini ifade etmeleri, ciddiye alınan yorum ve önerilerde bulunmaları açısından yarar sağladığını belirtmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında RAY-CAP Ulusötesi Ara Rapor (2017: 90) bulguları da çok benzer sonuçlara işaret etmektedir; görüşülen kişilerin çoğu yöntemleri olumlu değerlendirmiş, faaliyetlerin hayli etkileşimli olduğunu ve tartışmalara olanak tanıdığını belirtmiştir.

Mülakat 2’de, kendileriyle görüşülen kişiler, uygulamalı eğitim yaklaşımları ve yöntemleri *güçlü yanların daha da geliştirilmesine ve zaafların aşılmasına* katkıları açısından değerlendirildiğinde de bu yöntemlerden duydukları hoşnutluğu dile getirmiştir. Örneğin, görüşülen kişilerden biri yöntemlerin yalnızca teorik değil pratik de olduğunu, bunun da söz konusu yöntemleri gündelik gençlik çalışması pratiklerine aktarma şansını artırdığını söylemiştir. Ayrıca, kişinin kendini daha iyi ifade etmesine ilişkin yöntemler bu açıdan kayda değerdir; katılımcılar tuhaf bir duruma düşme korkusu olmadan serbestçe konuşabilmiş, görüşlerini rahatlıkla dile getirebilmiştir. Son derece dostane ve rahatlatıcı olan eğitim ortamının da bu açıdan büyük yardımları olmuştur. Etkileyici ve yararlı olduğu belirtilen bir başka yöntem ise yer ziyaretleri/saha çalışmasıdır; bu faaliyetler hedef grubun gündelik sorunlarını ortaya çıkaracak şekilde gerçekleştirilmiştir. Belirtildiğine göre bu yöntem toplumsal sorunların derinliğinin farkına varmalarında ve yerel deneyimlerden yararlanmalarında katılımcılara yardımcı olmuştur. Benzer biçimde, grup çalışması, düşünme oturumları ve rol üstlenme gibi yöntemler de ilgi çekmiş, görüşülen kişilerin sorun çözme kapasitesi geliştirmelerine yardımcı olacak bir işlev görmüştür. Görüşülen kişilerden biri düşünme yöntemlerini kendi gündelik faaliyetlerinde şimdiden kullanmaya başladığını belirtmiştir. Ayrıca, bu yöntemlere fiilen başvurulduğunda katılımcıların bundan daha fazla hoşnut kaldıklarını gözlemek de mümkündür.

Mülakat 3, katılım sağlanan eğitim ve destek etkinliğinin verdiği öğrenme sonuçlarının fiilen uygulanmasına ilişkin kanıtları uzun dönemli bir perspektiften belirlemektedir. Elde edilen bulgular, *faaliyeti izleyen bir yıl içinde, görüşülen kişilerin çoğunluğunun öğrenme sonuçlarını, özellikle bilgi ve yöntemler/yaklaşımlar açısından uyguladıklarını* teyit etmektedir. Edinilen bilgileri paylaşmış bulunan kişiler, daha geniş kesimlere ya da başka kuruluşlara, örneğin AB ve Ulusal Ajans projelerine başvuru yapma, fon sağlama ya da iletişim, kendini daha iyi ifade etme ya da topluluk önünde konuşma gibi konularda sempozyum/çalıştay gibi vesilelerle eğitim verdiklerini; derneklerin faaliyetleri aracılığıyla kısa film, sahne oyunu vb. sonuçları daha geniş bir çevreyle paylaştıklarını belirtmişlerdir. Yöntemleri ve yaklaşımları hâlihazırda uygulamış olanlar ise bunları çocuklar ve gençlerle olan faaliyetlerinde kullandıklarını belirtmiştir. Örneğin yaygın öğrenme gibi yöntemler, grup alıştırmaları gibi çalışma pratikleri, enerji vericiler, simülasyon ve çalıştay gibi yenilikçi teknikler, örneğin fon sağlamak için kurumlara nasıl yaklaşılacağı, gibi yöntemler ve iletişimin belli başlı kolaylaştırıcı yolları, vb. Görüşülen kişilerden yalnızca ikisi öğrenme sonuçlarını uygulama fırsatı bulamadığını

belirtmiştir; bunun nedeni, her ikisinin de kendini gençlik alanında faal görmemesidir. Bu durumda bile, özellikle görüşülen kişilerin mesleki çalışma pratikleri söz konusu olduğunda kimi uygulama örneklerine rastlamak mümkündür. Katılımcılardan öğretmen olan biri kimi sonuçları okulunda dersleri öğrenciler için daha zevkli hale getirmekte kullanırken, engelli gençlere tam zamanlı basketbol koçluğu yapan bir başkası ise edindiği bilgileri engelli gençlerle çalışma alanında kullanmıştır.

Mülakat 3 aynı zamanda görüşülen kişilerin *gençlik projelerinin ve faaliyetlerin planlanması, bunların hazırlanması ve uygulanması* alanındaki kazanımları açısından uzun dönemli bir vizyon sağlamaktadır. Görüşülen kişilerin yaptıkları açıklamalar, aralarından kimilerinin daha şimdiden yeni proje fikirleri geliştirdiğini ve faaliyet sonrasında gençlik projeleri hazırladığını göstermektedir. Bu noktada değişimin somut örneklerinden söz edilmiştir. Örneğin, görüşülen bir kişi bir projenin düzgün yürümesi için farklı konularda uzmanlar bulunması gerektiğinden söz etmiştir; her şey iyi planlanmalı, program enerji vericiler, buz kırıcılar vb. aktivitelerle geliştirilmelidir. Bir başka kişi şimdi faaliyetlerini gerçekleştirirken işin yalnızca kuruluşlara ait yanlarını değil davet edilen kişilerle kurulacak iletişimle ilgili yönleri de dikkate aldığını belirtmiştir. Yer alınan faaliyet sonucunda, görüşülen kişilerin çoğunluğu bir projenin nasıl hazırlanacağını, nasıl değerlendirileceğini, hedeflerinin neler olması gerektiğini bilmektedir. Sonuçta, görüşülen bir kişinin de değindiği gibi, geçmişteki deneyimlerine göre şimdi projeleri daha kısa bir süre içinde hazırlayabilmektedirler. Faaliyetin üzerinden bir yıl geçmiş olmasına rağmen henüz yeni proje hazırlamamış olan diğerleri de proje hazırlama ve uygulama konusunda bilgilendiklerini, bu bilgileri başkalarıyla (örneğin bir öğrenci kulübünün üyeleriyle) paylaştıklarını ve çevrelerindeki kişilerle proje hazırlamayı düşündüklerini teyit etmektedir. Proje hazırlama sürecine fiilen katılmamış olmanın nedenlerinden biri de proje hazırlayabilmek için daha fazla eğitime ve deneyime ihtiyaç olduğu düşüncesidir (daha ötede bir analiz için bakınız, Kesim 4.2.1 Gençlik çalışması istekleri ve gelecek perspektifleri).

4.1.3 Avrupa değerleri, Avrupa konuları ve Avrupa Birliği'nin imajı

RAY-CAP araştırması, eğitim ve destek faaliyetlerinde katılımcıların, gençlik çalışması yeterliklerinin önemli bir yönünü oluşturan Avrupa değerleri, Avrupa konuları ve Avrupa Birliği imajıyla ilgili tavırlarındaki/değerlerindeki gelişme ve değişiklikleri belirlemektedir. Dolayısıyla Mülakat 2, eğitim ve destek faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan davranış/değer değişiminin bu üç yönüne özel olarak odaklanmaktadır.

Görüşülen kişilere *Avrupa değerleriyle* ilgili faaliyet sonrasında tavırlarında fark ettikleri herhangi bir değişiklik olup olmadığı sorulduğunda çoğu bu etkinliğin bir dizi Avrupa değerine ilişkin algılarını değiştirdiğini belirtmiştir. Ortaklaşa sözü edilen bir değer demokrasidir. Görüşülen kişiler demokrasinin ne kadar önemli olduğunu anladıklarını; insan hakları, hukukun üstünlüğü, barış, AB'nin genel değerleri, kişilere ve gelişimlerine değer verme, insanlara ülkelerine ve dillerine göre ayrımcılık yapmama, katılımcılık gibi değerlere ilişkin daha ileri düzeyde farkındalık geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Buna ek olarak görüşülen kişiler 'uygar olmaya' ilişkin kimi değerlere de atıfta bulunmuşlardır. Kimi değerlerin kendilerini etkilediğini söylemişlerdir: gönüllülere özen gösterme ve onlara demokratik biçimde yaklaşma; faaliyetle ilgili sorumluluğun bir göstergesi olarak katılımcıların dakikliği; insana gösterilen özen ve saygı. Erasmus+ öğrenci hareketliliği faaliyetleri gibi başka faaliyetlere daha önce katılmış olduğundan Avrupa değerleri konusunda zaten olumlu olduğunu, dolayısıyla tavırlarında fazla değişiklik olmadığını belirten yalnızca bir katılımcı vardır.

Görüşülen kişiler, *Avrupa konularının keşfi* (Mülakat 2) ile ilgili tavır değişim ve gelişimleriyle ilgili olarak yeni Avrupa konularını özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde demokrasi ve barışın gerçekleşmesi bağlamında öğrendiklerini belirtmişlerdir. Görüşülen kişiler, ayrıca, kendileri için yeni olan çocuklar ve gençler gibi özel hedef gruplarla ilgili projeler ve ortaklıklarda işbirliği olanakları ve doğa/dış mekân sporları gibi farklı konulara ilişkin yeni pratikler, yeni yaklaşımlar ve faaliyetler gibi çeşitli pratiklere de atıfta bulunmuşlardır. Görüşülen kişiler pek çok durumda bu konuların ve pratiklerin Türkiye'de gündeme gelmesi, kendi kurumlarının da benzer yaklaşımları benimsemesi gerektiğine ilişkin inançlarını dile getirmişlerdir. Görüşülen kişilerden biri, sorunların farklı olması ve altyapının aynı olmaması nedeniyle bu yeni pratikleri Türkiye'ye doğrudan aktarmanın olanaksız olduğu kanısına vardığını belirtmiştir. Dolayısıyla bu katılımcının önerisi, pratiklerin ve yaklaşımların aktarılabilmesi için önce buna uygun bir altyapının hazırlanmasıdır. Burada belirtilmesi gereken önemli bir nokta da görüşülen üç kişinin bu konuda herhangi bir görüş belirtmemesidir. Bir kişi ise yeni herhangi bir Avrupa konusuyla tanışmadığını, çünkü demokrasi, insan hakları ve katılımcı yurttaşlık gibi konularda zaten bir fikre sahip olduğunu dile getirmiştir.

Avrupa Birliği imajına ilişkin tutumlarındaki gelişim ve değişim söz konusu olduğunda görüşülen kişilerin çoğunluğu ilgili etkinliğin AB'ye ilişkin olumlu bakışlarını pekiştirdiğini, AB'ye daha fazla güven duyar konuma geldiklerini belirtmiştir. Bu değişime katkıda bulunan etmenler arasında AB'nin bugün ve gelecek için insan hakları ve çocuk hakları gibi değerleri

temel aldığına inanç; gençlere ve çocuklara yarar sağlayacak faaliyetlere ve projelere AB'nin destek vermesi; AB'nin, toplumsal sorunların aşılmasına yardımcı olacak çeşitli projelere kaynak ayırması; AB'de yerleşiklik kazanması beklenen işbirliği sisteminin yaşama geçirilmesi ve gençlik çalışması projeleri ve faaliyetlerinde yeni ortaklıklar oluşturma fırsatları gibi etmenler yer almaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin de AB'de yer alması gereğine inandıklarını belirten kişiler de olmuştur. Bir örnekte, AB konusunda ciddi bir fikir değişikliği gözlenmiştir. Görüşülen kişilerden biri artık AB'ye karşı olmadığını, çünkü AB'nin belirli bir hedef doğrultusunda toplum için bir şeyler başarmaya çalıştığını ve bunun için kaynak ayırdığını gördüğünü belirtmiştir. Daha önce Avrupa ülkelerinde bulundukları için AB imajıyla ilgili herhangi bir değişim yaşamadıklarını söyleyen çok az sayıda kişi çıkmıştır.

4.1.4 Youthpass

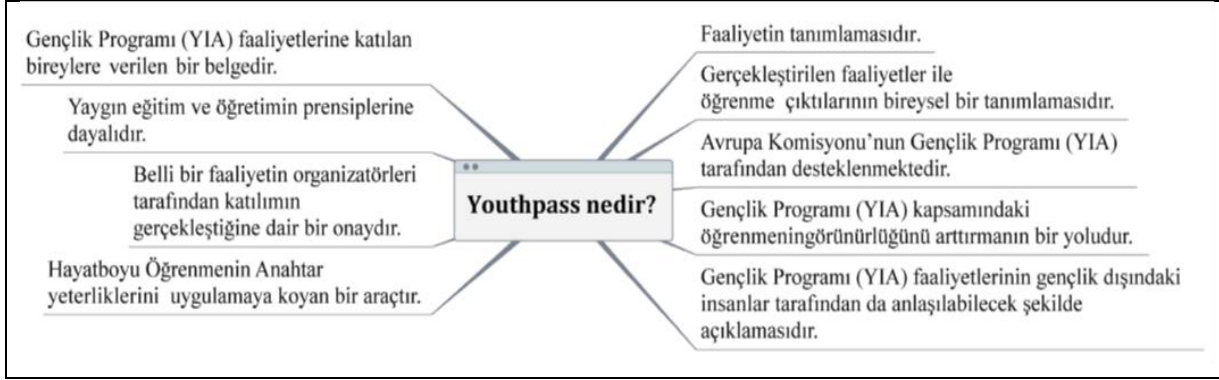
Erasmus+: Gençlik Programı (2014-2020) ve Gençlik Programı (2007-2013) tarafından finanse edilen projelerin katılımcıları Youthpass almaya hak kazanmaktadır. Youthpass, "Avrupa Komisyonu'nun yaygın öğrenmeyi tanıma, politikayı pratiğe ve pratiği politikaya yansıtma stratejisinin bir parçası olarak, gençlik çalışması faaliyetlerinin öğrenme sonuçlarını belgelemeye ve tanımaya yönelik bir araçtır."²¹ Dolayısıyla şunları hedeflemektedir:

- kişisel düzeydeki yaygın öğrenme süreç ve sonuçları üzerine düşünmenin desteklenmesi;
- gençlik alanında yaygın öğrenmenin Avrupa ölçeğinde tanınmasının bir aracı olarak gençlik çalışmalarının toplumsal açıdan tanınmasını güçlendirme;
- projelerinin getirdiği ek değeri ortaya koyarak gençlerin ve gençlik alanında çalışanların aktif Avrupa yurttaşlığının desteklenmesi ve
- farkındalık düzeylerini artırarak, yeterliklerini ortaya koymalarına yardımcı olarak ve temel yeterlikleri taşıdıklarını bir sertifikayla belgeleyerek gençlerin ve gençlik alanında çalışanların istihdam edilebilirliklerini destekleme.²²

²¹ <https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/about/>

²² <https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/about/>

Şekil 4.5: Youthpass nedir?

Kaynak: Youthpass Kılavuzu (2011: 5)

Youthpass'i önemli bir araç olarak gören RAY-CAP araştırması, görüşülen kişilerin Youthpass'e ilişkin görüşlerini, bunun kullanımı ve görünürlüğüyle ilgili deneyimlerini derlemiştir. Bu durumda Mülakat 3 bulguları, Youthpass'e ilişkin kişisel değerlendirme, Youthpass'in fiili kullanımı ve Youthpass'in görünürlüğüne ilişkin algılar olarak gruplanabilir.

Mülakat 3 verileri görüşülen kişilerin çoğunun Youthpass sistemini pratik ve teorik olarak takdir ettiğini göstermektedir. Örneğin, görüşülen kişilerden birine göre bu, kamu kurumlarında da örnek olarak alınabilecek bir kariyer sistemi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, görüşülen kişilerin hemen hemen tamamı Youthpass'e hak ettiği önemin verilmediği ve bunun çeşitli nedenleri olduğu kanısındadır. Örneğin Youthpass sosyal yaşama ve (gençlik) çalışma yaşamına uyarlanabilecek bir araç olarak görülmemektedir. Görüşülen kişiler, ayrıca, katılımcıların uluslararası gençlik faaliyetlerini yurt dışına gitmek için bir fırsat saydıkları sürece işin öğrenmeyle ilgili yanlarını ve etkinliğin kendi kişisel gelişimlerine katkısını fazla dikkate almadığına ve bunun da Youthpass'i görünmez kıldığına değinmektedirler.

Youthpass'ın fiilen kullanılması açısından görüşülen kişilerin yarısı Youthpass'i kullanmış olduklarını belirtirken diğer yarısı henüz bunu deneme şansını bulamamıştır. Youthpass'ı kullanmış olanlar bundan kendi özgeçmişlerinde söz ettiklerini, Youthpass'ı staj ya da iş için kimi kurumlara başvururken kullandıklarını belirtmiştir. Bu kişiler Youthpass sahibi olmanın, işe kabul ya da iş mülakatlarına davet edilmelerinde etkili olduğu, bu alanda başkalarına göre belirli avantajlar sağladığı görüşündedir. Bu kategoride yalnızca bir kişi Youthpass'in henüz kendisine yeni bir kapı açmadığını söylemiştir. Görüşülen kişilerin diğer yarısı, herhangi bir yere başvuruda bulunmadıkları için Youthpass'i kullanma fırsatını henüz bulamadığını belirtmektedir. Ancak bu kişiler gene de farklı işler için başvuruda bulunduklarında Youthpass'in yararlı olabileceğini, çünkü kendi mesleki yaşantılarında Youthpass'ı iyi bilen

kişilerle karşılaştıklarını söylemektedir. Genel olarak alındığında görüşülen kişilerin söyledikleri, Youthpass'ı bir düşünme ya da öğrenme aracı olmaktan çok istihdam edilebilirlik ya da gençlik çalışmaları alanındaki deneyimlerinin tanınması çerçevesinde değerlendirdiklerine işaret etmektedir.

Veriler Youthpass'ın değerli bulunduğunu, yararlı bir araç olarak görüldüğünü göstermektedir. Ancak, katılımcıların çoğunluğu bu aracın özellikle işverenler söz konusu olduğunda Türkiye'de ya aktif olarak kullanılmadığı ya da değer görmediği kanısındadır. Görüşülen kişilerin azınlığı işverenlerin Youthpass'a değer verdikleri kanısındadır; ancak bu kanı genellikle söz konusu kişilerin kendi deneyimlerinden çok başkalarından ve faaliyetleri düzenleyenlerden duyduklarına dayanmaktadır. Ortadaki durum genellikle işverenlerin bu konudaki bilgisizlikleriyle açıklanmaktadır. Ayrıca, Youthpass'ın resmi olarak kabul görmediği kanısı görüşülen kişilerin Youthpass'ın sağlayacağı katma değere ilişkin umutlarını yitirmeleri riskini de beraberinde getirmektedir. Görüşülen kişiler Youthpass'ın daha iyi tanıtılması gerektiği kanısındadır.

➔ *Tavsiye: Youthpass işverenlere, özellikle de iş çevreleri ve kamu kurumlarına daha yaygın biçimde tanıtılmalıdır.*

4.2 Kurumsal Hedefler ve Kuruluşa Dair Öğrenme

E+/YiA kapsamındaki eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların deneyimlerini ve öğrenme sonuçlarını aktarmaları RAY-CAP araştırmasının özel olarak ilgilendiği bir konudur. Bu bağlamda Modül B, bireysel düzeyde yeterlik gelişimiyle ilgili Modül A sonuçlarını karşılaştıracak şekilde tasarlanmıştır. Odaklanma noktası, edinilen ve geliştirilen yeterliklerin gençlik çalışması pratiklerine aktarılması ve edinilen yeterliklerin gençlik çalışması pratiğine aktarılmasının etkilerinin ve bunun önündeki engellerin analiz edilmesidir. Dolayısıyla faaliyetten yaklaşık 12 ay sonra gerçekleştirilen Mülakat 3, faaliyetten sonra geliştirilen yeterliklerin, tercihen görüşülen kişilerin kendi kuruluşları bağlamında olmak üzere, gündelik gençlik çalışması pratiklerinde kullanılmasına ilişkin önemli bilgiler sağlamıştır. Burada bir noktanın yeniden dile getirilmesi önem taşımaktadır: E+/YiA eğitim ve destek faaliyetlerine katılımın kuruluşlar üzerindeki sistemik etkilerinin, gelecek yıllarda ayrı bir modülle (Modül C) araştırılması ve analiz edilmesi planlanmaktadır.

Bu bölüm, RAY-CAP araştırması bulgularını, deneyimlerin/öğrenme sonuçlarının görüşülen kişiler tarafından bireysel düzeyde gençlik çalışmasına aktarılması bağlamında ve üç mülakatın

tamamı itibarıyla özetlemektedir. Bölüm, bu çerçevede görüşülen kişilerin gençlik çalışmasıyla ilgili istekleri ve gelecek perspektifleri; deneyimlerin aktarılması ve kurumsal ortam üzerindeki etkiler; görüşülen kişilere yönelik kurumsal destek ve gençlik alanında uluslararası ölçekte çalışmaya ilişkin perspektif ya da mesleki ortam değişiklikleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Bu konulara daha derinlemesine girmeden önce, deneyim ve öğrenme sonuçlarının aktarımını etkileyen bir faktör olarak, görüşülen kişilerin kendi gençlik pratikleri açısından çalışma yaşamlarında meydana gelen değişikliklere göz atılması önem taşımaktadır.

Mülakat 3, görüşülen kişilerin *çoğunluğunun faaliyetten bir yıl sonra bile gençlik çalışmalarına devam ettiğini* ve *gözlemlenen olumlu değişikliklerin üç şekilde ortaya çıktığını* göstermektedir: kimileri mensup oldukları kuruluşlarda terfi etmiştir; kimileri, kendi kuruluşlarının yanı sıra farklı kuruluşlar/dernekler aracılığıyla sivil topluma ve gençlik çalışması faaliyetlerine daha yaygın biçimde katılmaya başlamıştır ve kimileri de bağlı oldukları kurumları değiştirmekle birlikte yeni girişimlerle gençlik alanında kalmaya devam etmiştir. Yukarıdakilerden ilk kategori söz konusu olduğunda üç kişi kuruluşlarında terfi ederek daha üst mevkilere gelmiştir. Aralarından biri derneğin genel sekreteri olarak seçilmiş, bir başkası yönetim kuruluna girmiş, bir kamu kurumunda çalışan bir katılımcı da gençlik alanında çalışmalar yapan sosyal hizmet uzmanı olarak denetim kuruluna aday gösterilmiş ve seçilmiştir. İkinci kategoriye gelince; bu kategorideki kişiler başka dernekler/kuruluşlar aracılığıyla sivil toplum faaliyetlerine daha fazla katılmaya başlamıştır. Örneğin aralarından biri iletişim ve fon sağlama koordinatörü olarak bir başka sivil toplum kuruluşuyla ortak çalışmaya yönelirken, bir diğeri bir gençlik kuruluşunun gönüllülük faaliyetlerini gönüllü olarak desteklemeye başlamıştır. Bir kişi öğrenci kulübünün yönetiminde görev yapmıştır; görüşülen kişilerden biri proje ortağı ya da koordinatör olarak kimi gençlik kuruluşlarında aktif çalışmıştır; bir başkası da katılmış olduğu etkinliğe ev sahipliği yapan kuruluşla işbirliğini sürdürmüştür. Üçüncü kategoride, görüşülen iki kişi halen eski kuruluşlarında/kurumlarında çalışmıyor olsa da sivil toplum faaliyetlerini sürdürmektedir. Örneğin bu katılımcılardan biri bir kamu kurumundaki tam zamanlı işinden ayrılmış, ancak arkadaşlarıyla birlikte bir gençlik kuruluşu kurarak orada faaliyetler düzenlemeye başlamıştır. Bir başkası, kendisini gönderen kuruluşla artık temas halinde olmamakla birlikte başka iki kuruluştaki gönüllü olarak çalışmaktadır. Bir başka örnekte, görüşülen kişi kendi kurumunda hala tam zamanlı kamu görevlisi olarak çalıştığını, ancak bu arada yeni bir gençlik derneği kurduklarını ve kendisinin de orada direktör olarak görev yaptığını belirtmiştir. Bütün bu örnekler, faaliyetlerin, eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların doğrudan ya da dolaylı biçimde gençlik alanında kalmalarına yardımcı olmanın ötesinde eylem alanlarını genişlettiğini

de göstermektedir. Faaliyetten bir yıl sonra görüşülen kişilerin iki yeni gençlik kuruluşu kurmuş olmaları çarpıcıdır.

Örneklem içinde, görüşülen kişilerin daha sonra gençlik çalışması yürütmemiş oldukları yalnızca iki örnek görülmektedir. Bu iki örnekten birinde ilgili kişi, söz konusu kuruluş artık faal olmadığından o an için daha bireysel yoldan çalışmayı tercih ettiğini ve tam zamanlı öğretmenlik işiyle ilgili projelere daha fazla odaklandığını belirtmiştir. İkinci örnekte ise faaliyette yer almak amacıyla gönderen kuruluşa kayıt olan kişi bu kuruluşun yeni herhangi bir etkinliğine katılma ya da bu etkinliğe gönüllü olma şansı bulamamıştır.

4.2.1 Gençlik çalışması arzuları ve geleceğe yönelik perspektifler

“Bundan bir 10 sene sonra da hala bu çalışmanın, platformun içinde olmak istiyorum ve bu tecrübelerimi paylaşarak ilerlemek istiyorum. Bilgi ve tecrübe ihtiyacı olanlarla bilgi ve tecrübe birikimimi paylaşmak, öğrenmediğim şeyleri de öğrenerek devam etmek istiyorum.” (Erkek, TCA, 23 yaşında, Mülakat 3)

“[Vizyonum] Tabii ki değişti. Dediğim gibi ben şu anda çalışıyorum 28 yaşındayım, elbette katılabilirim projelere ama insanların, gençlerin katılması kardeşlerimin, arkadaşlarımdan, onların kardeşlerinin [faaliyetlere] katılması için uğraşıyorum. AGH de bunun için uğraştığım bir şeydi. Çok zor oldu, bir yılda ancak akredite olabildik, başvuruları kaçırdık, belgeler eksik oldu falan filan ama hani mücadele ederek bırakmadan akredite olmaya çalıştık ve olduk. Yani “[bu faaliyetler] vizyonu nasıl genişletiyor ben gördüm, onlar da görsün” diyorsunuz.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 3)

“Mezun olduktan sonra gerçekten aktif bir şekilde - hani proje yazılımı nasıl olur vs. - bir dernekte yer almak istiyorum. ...sadece üye olmak değil de gerçekten aktif bir şekilde bir şeyler yapmak istiyorum. ...hep bir portal oluşturmak istiyordum. ...projeyi kendim yapıp, bir iki kaç kişiyle proje yazıp inşallah kabul ettirip, o projeyi gerçekleştirmek istiyorum.” (Kadın, KA1-MoYW, 21 yaşında, Mülakat 3)

Katılımcıların gençlik çalışması kararlılıkları ve gelecek perspektifleri, en başta gençlik çalışmasına daha ileri noktalarda devam etme motivasyonlarıyla bağlantılıdır ve dolayısıyla belirli bir bağlamdaki gençlik çalışmasının geliştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Mülakat 1, Mülakat 2 ve Mülakat 3 verileri, görüşülen kişilerin bir yıllık bir zaman dilimi içerisindeki gençlik çalışması kararlılıklarında ve gelecek perspektiflerinde meydana gelen kısa ve uzun dönemli değişikliklerin izlenmesine olanak tanımaktadır.

Mülakat 1 (faaliyetten önce) verileri, görüşülen kişilerin farklı motivasyonlarla faaliyetlere katıldıklarını göstermektedir. Görüşülen kişilerden kimileri, özellikle kendi kuruluşlarında tam zamanlı çalışanlar, gençlik çalışmasını kendi meslekleri olarak görmektedir (örneğin bir katılımcı sosyal hizmet uzmanı, diğeri de bir kamu kurumunda çalışan öğretmendir); diğerleri arasından kimileri, özellikle sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olarak görev yapanlar, gençlik

çalışmasında değişiklikler yaratabilecekleri, bir şeylerin değişmesine yardımcı olabilecekleri ve daha sonra sonuçları görebilecekleri bir alan saymaktadır. Bunlara ek olarak, görüşülen kişilerin diğer motivasyonları arasında daha fazla genci gençlik çalışmalarına katmak; uluslararası deneyim kazanmalarında ve istihdam şanslarını artırmalarında gençlere yardım etmek; gençleri gençlik alanındaki faaliyetlere katılmaya motive edecek fırsatlar yaratmak ve gençlerin iyi durumda olmalarına katkıda bulunmak da yer almaktadır. Gençlik çalışmasının doğası ve bu çalışmada iş yapmanın yolları da görüşme yapılan kişilere cazip gelen hususlardır; nitekim kimileri gençlik çalışmasında önyargıların daha az görüldüğünü, devlete ya da siyasete göre sivil toplumu özgürlükleri sağlamanın alanı olarak değerlendirdiklerini belirtmiştir. Ayrıca, gençlik çalışması pratiğinin beyin fırtınası, iş bölümü, katılım, iletişim ve öğrenilen yaklaşımları uygulama imkânı gibi bileşenleri motivasyonu artırmakta, katılanların kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlamakta ve ufuklarını genişletmektedir. Bu arada görüşülenlerin azınlıkta kalan bir bölümü de gençlik çalışmasını iş bulmalarına ve kariyerlerine yardımcı olacak deneyimleri edinmenin bir yolu olarak görmektedir. Bu bağlamda, kendileriyle görüşülen kişiler arasında salt derneğin uluslararası gençlik projelerine gönderilmek için derneğe üye olan bir kişi de vardır.

Mülakat 2 verileri dikkate alındığında, eğitim ve destek faaliyetlerinin, görüşülen kişilerin gelecekteki gençlik çalışması perspektiflerine önemli katkılarda bulunduğunu söylemek mümkündür. Görüşülen kişilerden kimileri etkinliğin gençlik çalışmasına bakışlarını değiştirdiğini ve gelecekteki faaliyetler için esin verdiğini belirtmiştir. Faaliyetlerin uluslararası/Avrupa gençlik çalışmasına ilişkin önemli bir farkındalık yarattığı tekrar tekrar söylenmiştir. Kimileri uluslararası gençlik çalışmasını daha fazla merak ettiklerini ve başkalarının kendi ülkelerinde bu alanda neler yaptıklarını araştırmaya şimdiden başladıklarını belirtmiştir. Özellikle çeşitli projelere sağlanan AB desteğinin öğrenilmesi yeni gençlik projeleri için motivasyon sağlamaktadır. Görüşülen kişilerden kimileri gençlik çalışması alanındaki kapasitelerini geliştirmeye yönelik motivasyonlarının arttığını belirtmiş, farklı temalar üzerine başka eğitimler almanın önemini vurgulamıştır.

Mülakat 2 verilerinin analizi, eğitim ve destek faaliyetlerinin aradan geçen iki ay sonrasında bile görüşülen kişilerin gençlik çalışması faaliyetlerine olan ilgisini derinleştirmiş olduğunu göstermişti. Görüşülen kişilerden biri faaliyet sırasında tartışılan konulara ilişkin yeni araştırmalar yapmaya başlamış, daha derinlerdeki sorunları belirlemeye çalışmıştır; bir başkası faaliyet sırasında öğrendiklerini kendi iş pratiklerine uygulama konusunda ciddi bir heves

duymuştur; bir başkası ise eldeki kaynaklardan çok öncelikli ihtiyaçlara odaklanan bir perspektif benimsemiştir. Ayrıca, bu faaliyetler, özgeçmişlere yeni girdiler yapma olanaklarından ve faaliyetten edinilen yeni becerilerden hareketle, iş imkânlarının artması gibi konulardaki kişisel motivasyonları da artırmıştır. Son olarak, eğitim ve destek faaliyetleri daha önce gençlik çalışmaları alanında pek az deneyimi olan ya da hiç deneyimi olmayan kişilere önemli bir motivasyon sağlamıştır. Görüşülen kişilerden biri faaliyetten sonra derneklerde ve STK'larda aktif çalışmanın yollarını araştırmaya başlamış, kuruluşa ne tür görevler alabileceği konusunda gönderen kuruluşla temasa geçmiştir. Bir başkası, daha önce gençlik çalışması faaliyetlerinin önemini anlayamadığını, ancak faaliyetten sonra bir STK'nın ne olduğunu ve nasıl çalıştığını öğrendiğini belirtmiştir.

Görüşülen kişilerin Mülakat 3 kapsamında belirttikleri, *gençlik alanında çalışma istekliliğinin faaliyetten bir yıl sonra da artmakta olması gibi son derece olumlu bir eğilimden söz etmeyi mümkün kılmaktadır*. Bu durum, etkinliğin üzerinden bir yıl geçtikten sonra bile görüşülen kişilerin gençlik çalışmasına yönelik motivasyonunun üst düzeyde kalmaya devam ettiğini göstermektedir. Görüşülenlerin büyük bölümü gençlik alanında (profesyonelce) çalışmayı sürdürmek istediğini belirtmiştir. Bu bağlamda yapmayı düşündükleri şeyler şunlardır: deneyimlerini ihtiyacı olanlarla paylaşma; kendi adlarına öğrenmeyi sürdürme; özellikle (uluslararası) gençlik faaliyetlerine katılarak vizyonlarını daha da genişletme; farklı derneklere kendi uzmanlıklarıyla destek vermek üzere sivil toplum gönüllülüğü; kendi derneklerinin faaliyetlerine daha ileri düzeylerde katılma; çeşitli yerlerde dernek şubeleri açarak yapısal ağlarını genişletme ve üzerinde çalıştıkları çeşitlilik konularına daha fazla dikkat etme. Görüşülen kişilerin gençlik çalışması faaliyetlerini hangi yollardan sürdürmeyi planladıklarına gelince, düşünülenler şunlardır: yeni gençlik yapılanmaları oluşturma (örneğin gençlik kulübünü gençlik derneğine dönüştürme gibi); kendi derneklerinde gönüllüleri konuk etme (örneğin, görüşülen kişilerden biri kendi derneğinin AGH akreditasyonu için şimdiden başvuruda bulunmuştur) ve uluslararası gençlik çalışması fırsatlarından daha iyi yararlanma (örneğin AB projeleri hazırlama). İlginç olan husus ise, şu an için gençlik çalışması pratiği hiç olmayan ya da daha az olan üç kişide bile bu konudaki istekliliğin yüksek düzeyde olmasıdır. Aralarından biri, gençlik çalışması faaliyetlerine sosyal anlamda (profesyonelce değil) katılmak için çaba göstermekte olduğunu, bunun için tatillerinde dezavantajlı gençlere yönelik bir kampta gönüllü olarak çalıştığını belirtmiştir. Üniversite dördüncü sınıfta olan bir başkası, mezuniyetinden sonra üye olarak değil de gönüllü olarak bir dernekte çalışarak proje hazırlama arzusunda olduğunu belirtmiştir. Nihayet, proje planlayıp hazırlama ya da gençlik faaliyetlerine

katılma açısından kendisini henüz hazır hissetmeyen bir başkası, gençlik alanında herhangi bir etkinliğe öncülük etmeden önce gençlikle ilgili çalışmalarda katılımcı olarak kendini geliştirme ihtiyacına dikkat çekmektedir. Bu son vurgu görüşülen kişilerin gelecek planlarına ve gelecekteki gençlik çalışması perspektiflerine işaret etmektedir ki bu konu da Mülakat 3 kapsamındaki başka bir soruyla ele alınmaktadır.

“Şu an yaşı 24, çalıştığım işte eğitim danışmanı olarak çalışıyorum, ama ileride bu bilgi ve birikimlerimi kullanabileceğim faydalı olabileceğim bir işte çalışmak ve gençlere - ben de gencim tabii ki bu arada – onlara da bir ışık olmak [istiyorum]. Bir mum düşünün, bir mum bir mumu yakar, bir mum binlerce mumu yakabilir. Daha fazla insana ulaşmak, daha fazla insanda bir mum yakabilmek için çalışmak istiyorum.” (Erkek, TCA, 23 yaşında, Mülakat 3)

“Bu eğitimin bana verdiği kaynak geliştirme alanında kendimi daha da geliştirmek ve [iyi bir eğitmen] olmak ve tüm sivil topluma yani gençlik alanında çalışan, hak temelli çalışan, insan hakları konusunda çalışan vs. tüm sivil topluma destek olabileceğim bir profesyonel hayat, işte öyle bir kariyer hedefledim.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

RAY-CAP verileri, görüşülen kişilerin yalnızca gençlik çalışmasına ilişkin isteklerini ifade etmekle kalmadıklarını, aynı zamanda gelecekte gençlik çalışmalarına (uluslararası planda) daha fazla katılma planları yaptıklarını göstermektedir. Mülakat 3 verileri, Mülakat 2 verileri ile karşılaştırılarak incelendiğinde etkinliğin üzerinden 10 ay geçtikten sonra bile görüşülen kişilerin *gençlik çalışması faaliyetlerindeki kişisel gelişimlerini yeni faaliyetlerde yer alarak desteklemek amacıyla başka eğitim fırsatları* aramaya ve bunlardan yararlanmaya kararlı olduğu gözlemini yapmak mümkündür. Örneğin görüşülen kişiler başka uluslararası eğitim faaliyetlerine (örneğin ulusal Ajansın faaliyetlerine) katılmaya, uzun dönemde ülke dışındaki projelere gönüllü olmaya ve kendi derneklerinin faaliyetlerinde yer almaya isteklidir ve bunların kendi kişisel gelişimlerine önemli katkılarda bulunacağı kanısındadır. Bunlara ek olarak örneğin dijital bilgiler, fon sağlama, spor yoluyla gençlerin güçlenmesi, rehberlik, sivil toplum kuruluşlarına yarar sağlar hale gelebilmek gibi nedenlerle yerel toplumsal sorunları belirleme, gönüllüleri konuk edebilme, yerel topluluklarda farkındalık yaratma ya da eğitici olarak gençlik faaliyetlerinde yer alma gibi belirli alanlardaki *bilgi ve becerilerini geliştirmek* üzere planlar yapmaktadır. Geleceğe dönük planlarda son kategori, gerek gençlik çalışması gerekse tam zamanlı çalışmaları açısından daha ileri düzeyde *profesyonelleşmedir*. Örneğin görüşülen kişilerden biri faaliyetten sonra doktora tezinin konusunu etkinliğin konusuna çevirmiş, yaşlılarla çalışma yerine ceza ve infaz kurumlarındaki gençler üzerinde çalışmaya karar vermiştir. Bir başkası, bu tür faaliyetlerde profesyonel anlamda yer aldığına inandığı Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlarda çalışabilmek için gençlik çalışması

deneyimlerini derinleştirmek istediğini belirtmiştir. Ayrıca, kendisiyle görüşülen bir başka kişi de gelecekte bir profesyonel olarak gençlik çalışmasında yer almayı düşünmektedir.

Mülakat 1, Mülakat 2 ve Mülakat 3'ün genel analizi, görüşülen kişilerin çoğunluğunun bir süreklilik taşımak üzere gençlik çalışmalarını, faaliyetlere katılmalarından önce, katıldıktan iki ay ve bir yıl sonra sürdürme istekliliği taşıdıklarını göstermektedir. RAY-CAP verileri bir yıllık bir zaman dilimi içinde gençlik çalışmasına ilişkin yüksek düzeyde motivasyonun ve somut pratiklerin örneklerini vermektedir. Örneğin, kendi kuruluşlarını kurmayı düşünenler bunu gerçekleştirmiştir; kuruluşlarında gönüllüleri konuk etmek isteyenler AGH akreditasyonu başvurusunda bulunmuştur ve çok sayıda gönüllü de yalnızca kendi kuruluşlarında değil başkalarında da gönüllü çalışmalarını sürdürmüştür. Görüşülen kişilerden kimileri o yıl gerçekleştirilen yeni eğitim ve destek faaliyetlerine katılmıştır; bunlar mutlaka uluslararası faaliyetler olmasa bile gençlik çalışması alanındaki ihtiyaçlara ve pratiklere uygun düşen faaliyetler olmuştur. Son olarak, faaliyet öncesinde gençlik çalışması pek az olan ya da hiç olmayan kişiler, ellerine fırsat geçmesi durumunda gençlik çalışmalarına motive olmuş durumdadır.

4.2.2. Deneyimlerin aktarılması ve kurumsal çevre üzerindeki etkiler

“[Faaliyetin çıktılarını] Sosyal çevremle paylaştım, iş arkadaşlarımla paylaştım; tavsiye ettim bu tarz projelere başvurmalarını. Zaten AGH akreditasyonu da bu çerçevede şekillenen bir olaydı, o da başarı ile sonuçlandı.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 3)

“Bu faaliyetten öğrendiğim bilgileri pratik hayatta da uygulamaya geçirerek, derneğimin bireysel ve kurumsal bağışçı ilişkilerini geliştirdim... Bu faaliyet sayesinde iki derneğe bu faaliyetten edindiğim bilgileri öğrettim.” (Kadın, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

RAY-CAP araştırma bulguları, E+/YiA kapsamındaki eğitim ve destek faaliyetlerinin, görüşülen kişilerin gençlik çalışması yeterlikleri anlamında kişisel gelişimlerine önemli bir katkıda bulunduğunu açık biçimde göstermektedir. Bu faaliyetlerin belirli bir bağlamdaki gençlik çalışması üzerindeki etkisi söz konusu olduğunda, özellikle kişilerin kuruluş ve kurumsal çevreleri açısından deneyim aktarma örneklerine bakılması gerekir. Bu çerçevede, Mülakat 2 (kısa dönemdeki etkiler) ve Mülakat 3 (uzun dönemdeki etkiler) görüşülen kişilerin edindikleri deneyimleri kendi gençlik çalışması faaliyetlerine nasıl aktardıkları konusunda değerli veriler sunmaktadır. Burada söz konusu olan, *deneyimleri yaygınlaştırma yolları* ile birlikte *bu yaygınlaştırmanın ulaştığı kişiler, deneyimlerin pratiğe aktarılması ve yöntemlerin gündelik çalışmada kullanılmasıdır*.

Mülakat 2, görüşülen kişilerin faaliyetten iki ay sonra deneyimlerini yaymaya ve paylaşmaya başladıklarını göstermiştir. Avrupa'daki meslektaşlarının da yaptıkları gibi (Ulusötesi Ara Rapor 2017: 103), görüşülen kişiler deneyimlerini çalıştaylar ve sunumlar aracılığıyla kendi derneklerindeki ya da kuruluşlarındaki meslektaşlarıyla paylaşmışlardır. Görüşülen kişiler ayrıca bu deneyimlerini başka kuruluşlardaki kişilerle de paylaşmışlardır (örneğin eski dernekleriyle, diğer kuruluşların yönetim kurullarıyla ya da diğer kuruluşlardaki arkadaşlarıyla). Kurumsal ortam üzerindeki dolaylı bir etki de, görüşülen kişiler deneyimlerini tam zamanlı çalıştıkları ya da eğitim gördükleri kurumlarda (örneğin üniversiteler, liseler, valilikler) birlikte çalıştıkları ya da akranları olan kişilerle paylaştıklarında ortaya çıkmaktadır. Deneyimler ayrıca arkadaş çevrelerine de iletilmektedir.

Deneyimlerin faaliyetten iki ay sonra aktarılması açısından (Mülakat 2), görüşülen kişiler deneyimlerini daha şimdiden yaşama geçirmeye ve pratiğe aktarmaya başladıklarını belirtmiştir. Örneğin, bir kişi Avrupa'daki ceza sistemine yönelik yeni yaklaşımları dikkate alarak yeni bir yasal düzenlemeye gidilmesi yönünde bir tavsiye geliştirmiştir; bir başkası temasta olduğu bir başka kuruluş için kurumsal bir kitlesel finansman stratejisiyle birlikte fon sağlama mülakat rehberi hazırlamıştır; bir başkası da bir kuruluşun faal üyesi olan bir arkadaşıyla konuşmuş, bu kişinin projelerine kendi fikirleriyle katkıda bulunmuştur.

Mülakat 2 verileri ayrıca kurumsal çevre üzerindeki somut bir etkinin faaliyetler sırasında öğrenilen yöntemlerin kullanılması olduğuna işaret etmektedir. Görüşülen kişiler, farklı teknikleri kuruluşlarındaki diğer kişilere aktardıklarını ya da bunları kendi kuruluşlarında kullanmaya başladıklarını ve bu tekniklerin kuruluşlarında yaptıkları işlerin verimini artırmaya katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Aralarından kimileri yöntemleri kendi işyerlerinde de, örneğin öğrencileriyle birlikte kullanmaya başlamıştır. Ayrıca, deneyimlerini Mülakat 2 sırasında henüz uygulamaya koymamış olan, ancak fırsat bulur bulmaz bunu yapacaklarını söyleyen katılımcılar da vardır (örneğin yeni gönüllüler geldiğinde, yaz bittiğinde ya da okullar açıldığında).

Eğitim deneyimlerinin/sonuçlarının faaliyetlerden bir yıl sonra meslektaşlarla/başkalarıyla paylaşılması açısından Mülakat 3, görüşülen kişilerin deneyimlerini geniş bir alandaki aktörlerle paylaşmayı sürdürdüklerini göstermektedir. Deneyim aktarılan kişiler genellikle işyerlerindeki meslektaşlar ve hedef gruplardır. Örneğin, görüşülen bir kişi kendi deneyimlerini sosyal çevresiyle ve meslektaşlarıyla, bir başkası öğrencileriyle ve diğer öğretmenlerle

(görüşülen kişiyle aynı okulda görev yapıyor olmasa bile), diğeri de gayri resmi biçimde başkalarıyla paylaşmıştır.

Mülakat 3 verilerine dayanarak, görüşülen kişiler içinde bir azınlığın (üç katılımcı) deneyimlerini paylaşmak için pek az fırsat bulabildiği ya da hiç bulamadığı söylenebilir. Paylaşımında bulunmamanın nedenlerinden biri aslında etkinliğin temasıdır. Görüşülen bu kişi, etkinliğin sonuçlarını profesyonelce paylaşma fırsatı bulamadığını (etkinliğin konusu iş dünyasıyla ilişki kurulmasıdır), çünkü tam zamanlı çalıştığı yerin ve kurumun bu konuyla ilgisinin bulunmadığını belirtmiştir. Diğer ikisinin gerekçesi ise aynıdır: resmi, tam zamanlı görevleri nedeniyle gençlerle temasta olmalarına rağmen kendilerini gençlik alanında faal kişiler olarak görmeme.

Görüşülen kişilerin yarısından fazlası, gençlik alanındaki deneyimlerini gayri resmi yollarından ayrı olarak, kendi kuruluşlarının hem içindeki hem de dışındaki çevreye ilettiklerini belirtmiştir. Görüşülen kişiler diğer gençlik değişim programlarındaki (biri Lüksemburg'da diğeri İspanya'da) faaliyetten edinilen bilgilerin paylaşıldığını; iletişim, topluluk karşısında nasıl konuşulacağı ve kendini daha iyi ifade etme gibi konulardaki sonuçların paylaşıldığını; bilgilerin (örneğin bir projenin nasıl hazırlanacağı konusunda) bir öğrenci kulübünün üyeleriyle paylaşıldığını; diğer kuruluşlara faaliyet konusuyla ilgili eğitimler verildiğini; kendi kuruluşlarındaki ekip üyeleri ya da farklı kamu kurumlarında çalışanlar (örneğin halk sağlığı müdürlüğü, adliye çalışanları gibi) için seminerler düzenlendiğini ve etkinliğin öğrenme sonuçlarını kendi gündelik çalışmalarında kullandıklarını belirtmişlerdir.

Mülakat 3, özel sorular aracılığıyla, son husus olan *deneyimlerin/öğrenme sonuçlarının kişilerin kendi kuruluşlarına aktarılması ve görüşülen kişinin edinilen deneyimlerin/öğrenme sonuçlarının aktarılmasına verdiği destek* üzerine özellikle odaklanmıştır. Veriler, görüşülen kişilerin deneyimlerini kuruluşlarıyla paylaşırken farklı yollara başvurdıklarını göstermektedir. Örneğin: meslektaşlarına brifingler vermişler; kuruluşun diğer üyelerine faaliyetlerle ilgili fotoğraflı ya da benzer materyallerle sunumlar yapmışlar; projelerin nasıl hazırlanıp uygulanacağı, fon sağlama, iletişim ya da başka ülkelerdeki pratikler gibi konularda sahip oldukları bilgileri paylaşacak şekilde meslektaşları ve ekip üyeleri için eğitimler düzenlemişlerdir. Ayrıca, görüşülen kişilerden biri bir faaliyet düzenleyerek ve bunu sosyal medyada yayarak katıldığı etkinliğin (kısa filmler, sahne oyunu ve sunumlar) sonucunu daha geniş kesimlerle paylaşmıştır.

Mülakat 3 verileri aynı zamanda görüşülen kişilerin öğrenme sonuçlarını aktarmaları sonucunda *kuruluş çevresinde meydana gelen değişikliklere ilişkin dört somut örnek* sunmaktadır. Örneklerden birinde görüşülen kişi kendi ekip üyelerini fon sağlama konusunda eğitmiştir; kuruluşunun bireysel ve kurumsal bağışçı ilişkilerini daha da geliştirip sonuçta kuruluşa daha fazla sayıda bağışçı kazandırmıştır ve fon sağlama çalışmasının sonucu olarak kuruluşuna üç bilgisayar daha gelmesini sağlamıştır. Fon sağlama bu kişinin katıldığı eğitim ve destek etkinliğinin konusu olduğundan, bu örnek rahatlıkla etkinliğin söz konusu kişinin kendi kurumsal ortamı üzerindeki somut etkisi olarak değerlendirilebilir. Bir başka örnekte, görüşülen kişi bir proje ofisi kurulması yönünde görüş belirtmiş, bu ofise iki personel atanması için yetkililerle temasa geçmiştir. Proje ofisi kurulduktan sonra personele AB ve gençlik projeleri hakkında seminerler vermiş, personelin bu projeler hakkında bilgilенmesine yardım etmiş ve kendilerinden proje hazırlamalarını istemiştir. Üçüncü örnekte görüşülen kişi kuruluşa gönüllü göndermeye yönelik proje başvurusunun nasıl yapılacağını göstermiş, eğitim ve destek etkinliğine katılmış olması sonucunda AGH akreditasyonunun olumlu sonuç verebileceğini belirtmiştir.

Deneyimlerin ve öğrenme sonuçlarının görüşülen kişilerin kuruluşlarına aktarılmasına ilişkin bu somut örneklerin varlığına rağmen, görüşülen kişilerin yeni edindikleri deneyimlerle kendi kurumsal ortamlarına (gönderen ya da ev sahipliği yapan kuruluşlar) katkıda bulunamadıkları başka örnekler de vardır. Mülakat 1 kapsamındaki örneklerden birinde gençlik çalışmaları alanında daha az deneyimli bir öğrenci salt etkinliğe katılabilmek için kuruluşa kayıt yaptırtmıştır. Mülakat 2’de ise bu kişi faaliyet sırasında kazanmış olduğu gençlik çalışması anlayışı sayesinde, faaliyetlerine katkıda bulunabilmek için gönderen kuruluşla temasa geçme konusunda hayli istekli görünmüştür. Aynı kişi Mülakat 3’te gönderen kuruluşla (kendisinin ikamet ettiği yerden başka bir yerde bulunan kuruluş) birkaç kez telefonla temas kurmuş, kendilerine kuruluştaki gönüllü çalışmak istediğini söylemiştir. Ne var ki bu çabalarına rağmen kuruluş ona geri dönmemiş, bu da kendisinin kuruluşla birlikte/kuruluş için çalışma şevkini kırmıştır. Sonuçta kendisi bir projenin nasıl hazırlanacağı konusundaki bilgilerini içinde yer aldığı öğrenci kulübünün üyeleriyle paylaşmıştır.

Bir başka örnekte öğrenme sonuçlarının aktarılmamasının nedeni ilgili kuruluşun faaliyetlerine son vermiş olmasıdır. Tam zamanlı öğretmenlik yapan kişi Mülakat 3’te kuruluş artık faal olmadığından ona bir yarar sağlayamayacağını düşündüğünü, bunun yerine kendi çalıştığı

verde örgün öğrenme projeleri üzerinde bireysel olarak çalışmaya daha fazla ağırlık verdiğini belirtmiştir. Üçüncü ve son örnek ise görüşülen kişinin eğitim ve destek faaliyetindeki rolünün sonuçların aktarılmasında önem taşıdığını göstermektedir. Ağırlıklı olarak, etkinliğe katılan fiziksel engelli gençler için destek görevlisi/eğitici olarak çalışan bu katılımcı, faaliyetten sonra derneğin gündelik çalışmalarında ya da yeni projelerinde yer almadığını belirtmiştir.

Dolayısıyla, RAY-CAP verileri somut olumlu örneklerin yanı sıra görüşülen kişinin öğrenme sonuçlarını kurumsal çevreye aktarma imkânlarını sınırlayan kimi etmenlere de işaret etmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’den katılımcılar söz konusu olduğunda, kuruluşların istikrarı, kuruluşun faaliyetleri için gönderilen ya da konuk edilen katılımcıların faaliyetleri sahiplenme derecesi ve görüşülen kişinin eğitim ve destek etkinliğinde üstlendiği rol, bu faaliyetlere katılımı kazanan deneyimlerin etkili biçimde aktarımını engelleyici etmenler olabilmektedir. Dolayısıyla, Ulusötesi Ara Rapor’da (2017: 105) kısıtlayıcı bir etmen olarak belirlendiği gibi, kuruluşların sistematik yaklaşımlardan yoksun olmaları, farklı sorunlar (örneğin sürdürebilir olmama gibi) ve kurumsal desteğin bulunmayışından kaynaklanan yalnızlık duygusu, özellikle kuruluşlarıyla bağları az olan katılımcılar söz konusu olduğunda aktarım olanaklarını önemli ölçüde sınırlayabilmektedir. Bu durumda, sonraki bölümde kuruluşların sağladıkları destekle (ya da böyle bir desteğin olmayışıyla) ilgili kanıt arayışı, aynı zamanda gelecekte sonuçların etkili biçimde iletilmesini ve aktarılmasını sağlama çabalarına ışık tutacaktır.

➔ *Tavsiye: Öğrenme sonuçlarının eğitim ve destek faaliyetlerine katılanlar tarafından kuruluşlara aktarılmasında yeni ve yenilikçi yollar özendirilmelidir. Bu, Ulusal Ajans’ın eğitim faaliyetleriyle ve/ya da özellikle TCA faaliyetlerine başvuru süreciyle sağlanabilir.*

4.2.3 Katılımcılara kurumsal destek

“Onlar [profesyonel çevrem] çok değişti. Fırsatlara bakıyordum, bakanlığımızın önyargısı var diyordum. Ama bizim bakanlığımızın da bu projelere açık olduğunu gördüm. Şu an bir proje yazacağız.” (Erkek, TCA, 42 yaşında, Mülakat 3)

Eğitim ve destek faaliyetlerine katılanlar ile kuruluşları arasında bağlantı, bu faaliyetlerin gençlik çalışmaları ve kuruluşların gençlik çalışması pratikleri üzerinde daha fazla sistemik etkide bulunmasını sağlama açısından büyük önem taşımaktadır. RAY-CAP araştırması E+/YiA’ya genel katılımın kapasite geliştirme açısından kuruluşlar üzerindeki (uzun dönemli)

sistemik etkilerini araştırmak üzere ayrı bir modül (Modül C) geliřtirmiřtir²³. Ancak gene de faaliyetlere katılanlar ile kuruluşları arasındaki ilişkiler ağıısından Modül A ve Modül B bireysel düzeydeki ön bulguların sunulmasına yardımcı olmaktadır. Katılımcılara yönelik kurumsal destek, bu bölümde bu bağlamda ele alınmaktadır.

Katılımcılar eğitim ve destek faaliyetlerinde yer almadan önce kendilerine sağlanan kurumsal desteğin iki önemli bileşeni (Mülakat 1), ilgili kuruluşların eğitim ve destek etkinliğine katılmadan beklentileri ve kuruluşta yapılan ihtiyaç analizidir. Katılımcı faaliyetten döndükten sonra ise, kuruluşun katılan kişiden beklentilerinin yeniden ele alınması (Mülakat 2, kısa dönemli etkiler), edinilen deneyimlerin/öğrenme çıktılarının aktarılmasına kuruluş tarafından sağlanan destek (Mülakat 3) ve gençlik alanında uluslararası çalışma ağıısından mesleki ortamda meydana gelen değişiklikler (Mülakat 3), katılımcılarla kuruluşları arasındaki ilişkinin boylamsal örüntüsünün, faaliyetlerin katılımcıların edindikleri deneyimler aracılığıyla kuruluşun gençlik çalışması pratiklerine sağladığı yararları yansıtacak biçimde belirlenmesine yardımcı olmaktadır.

Mülakat 1 verileri *kuruluşların, görüşülen kişilerin faaliyetlerine katılımına ilişkin beklentilerinin* pek yüksek olmadığını göstermektedir. Aslında örneklerin çoğunda görüşülen kişiler faaliyetler için bireysel başvuruda bulunmuş ve kuruluşlarını bu konuda bilgilendirmiştir. Görüşülen kişiler kuruluşlarının kendilerini söz konusu eğitim ve destek faaliyetlerine ve projelere katılmaya özendirdiğini, görüşmeler ağıısından herhangi bir sorun ya da engel yaratmadığını belirtmişlerdir. Dolayısıyla kuruluşların özellikle faaliyet öncesinde ilgili belge ve izinlerin çıkarılmasına yardımcı olarak; görüşmelerde yol göstericilik yaparak ve nadiren de olsa katılımı finansal olarak destekleyerek destekleyici oldukları söylenebilir. Bu durumlarda, kuruluşların katılımcılardan dönüşten sonra etkinliğin sonuçlarının kuruluştaki diğer meslektaşlara sunulması; faaliyet sırasında yeni ortaklar bulunması; kuruluşta yeni projeler geliştirilmesi ve görüşülen kişilerin katılımı aracılığıyla konuya ilişkin yeni bilgiler ve deneyimlerin derlenmesi gibi beklentileri vardır. Daha az görülen bir yönelim ise kuruluşların söz konusu kişiyle birlikte süreçte doğrudan yer almasıdır. Örneklerden birinde, kuruluşun direktörü faaliyette edinilen deneyimler konusunda kuruluşun diğer çalışanlarına bilgi verileceği ve bunların paylaşılabacağı beklentisiyle katılımcıyla faaliyet öncesinde görüşmüş ve kendisiyle sürekli temas halinde olmuştur. Bir başka örnekte ise kuruluş görüşülen kişiyle ilgili

²³ Modül C araştırma tasarımı, E+/YiA aracılığıyla finanse edilen eğitim ve destek faaliyetlerine katılan kuruluşların yöneticileriyle yapılacak yarı yapılandırılmış ek mülakatlara yer vermektedir. Bu modülün bulguları, RAY-CAP araştırmasının daha sonraki aşamalarında ayrı bir rapor olarak sunulacaktır.

planlamayı ve her tür düzenlemeyi yapmış, kendisinden yalnızca faaliyette yer almasını beklemiştir.

Kuruluşların katılımcılardan beklentilerinin önemli bir belirleyicisi, faaliyetten önce gerçekleştirilen *ihtiyaç analizi* çalışmasıdır. İhtiyaç analizi çalışması, kuruluşun amaçlarını ve ihtiyaçlarını analiz etmeye, etkinliğin bu açıdan yerindeliğini belirlemeye, dolayısıyla söz konusu kişinin etkinliğe katılmasının ihtiyaçlar açısından uygunluğunu değerlendirmeye yönelik sistemli bir çabadır. Mülakat 1’de kendileriyle görüşülen üç kişi kuruluşlarında ihtiyaç analizi yapılmadığını belirtmiştir. Görüşülen diğer kişiler ihtiyaç analizinden söz etmiş, ancak bunun katılacakları faaliyetle ilişkili olmadığını söylemiştir. Bu açıdan bakıldığında görüşülen kişilerin kuruluşlarının, kuruluşun gelecekteki faaliyetlerini ele aldıkları yıllık planlama ve değerlendirme toplantıları vardır; yönetim kurulu toplantıları yapılmaktadır; önceki ve daha sonraki haftaların faaliyetlerinin ele alındığı haftalık ekip toplantıları gerçekleştirilmektedir ya da kuruluşun zayıf ve güçlü yanlarının belirlendiği genel ihtiyaç analizi toplantıları söz konusudur. Az sayıda kişi etkinliğe katılımı ilişkili ihtiyaç analizi yapıldığını belirtmiştir. Örneklerden birinde görüşülen kişi faaliyetten önce kuruluşla ya da temsilcileriyle temas kurmuş, burada kuruluş katılımcı kişiden dönüşü sonrasında rapor hazırlamasını istemiştir. Diğer iki örnekte kuruluşun etkinliğe katılmasından amaçlananlar tartışılmış, görüş alışverişinde bulunulmuş, etkinliğin programı, amacı ve zamanlaması değerlendirilmiş, sonuçların ekipteki diğerlerine nasıl iletileceğine ve faaliyet sonrasında neler yapılacağına ilişkin planlar üzerinde durulmuştur.

Kuruluşların faaliyet sonrası beklentileri (Mülakat 2) söz konusu olduğunda, görüşmelerden altısında bu konuya hiç değinilmediği görülmektedir. Görüşülen diğer kişiler ise kuruluşun etkinliğin sonuçlarına yönelik ilgisine değinmeden bilgileri meslektaşları ve arkadaşlarıyla paylaştıklarını; kuruluşun faaliyette öğrenilen yeni yöntemlerin kullanılmasına açık olduğunu ve deneyimleri paylaşmak ve yeni bir proje hazırlamak üzere diğer çalışanlarla birlikte bir çalıştay gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Edinilmiş deneyimleri/öğrenme çıktılarını kuruluş çevresine aktarmalarında *görüşülen kişilere kuruluşlar tarafından sağlanan destek* Mülakat 3’teki özel bir soruyla ele alınmaktadır. Görüşülen kişilerin yaptıkları açıklamalar bu desteğin pek sistematik olmadığını göstermektedir. Görüşülen katılımcılardan bazıları somut destek örneklerinden söz etmiş olsalar bile, diğerleri çeşitli nedenlerle herhangi bir aktarım gerçekleştirememişlerdir.

Bu somut destek örnekleri arasında ağırlıklı olarak görüşülen kişilerden *sunum, seminer ya da eğitim* talep edilmesi yer almaktadır. Görüşülen kişilerden biri çalıştığı yerin kendisinden eğitim vermesini istediğini, kurumdaki diğer çalışanlara deneyimini bu eğitim yoluyla aktardığını söylemiştir. Kurum, verilecek eğitimler için kursiyerler belirlemiş, eğitimin bazı küçük giderlerini de karşılamıştır. Bir başka örnekte kuruluş ilgili kişiye kuruluş içinde bazı sunuşlar yapma olanakları sağlamıştır. Örneklerden birinde görüşülen kişinin daha önceki işyeri (gönderen kuruluş) seminerler için ortam sağlamış, ancak bunu daha sonra sürdürmemiştir.

Kurumsal desteğin bir başka biçimi de kuruluşta yeniden yapılanmanın başlatılması/benimsenmesidir. Örneklerden birinde görüşülen kişinin kurumu bir proje ofisi kurmuş ve yeni proje fikirleri için çağrıda bulunmuştur. Bir başka örnekte görüşülen kişinin kuruluşu kendisine fon sağlama faaliyetlerinde ve faaliyetlerle ilgili işbölümü çerçevesinde destek vermiştir. Son örnekte ise kuruluş görüşülen kişilerle yeni faaliyetler düzenlemiştir. Görüşülen kişi kuruluşunun bir eğitim ve sanat merkezi olarak çeşitli faaliyetler düzenlemeye çok açık olduğunu, farklı faaliyetlere katılmış diğer gönüllülerle birlikte bir oyun sahneye koyduklarını belirtmiştir.

Herhangi bir aktarım etkinliği gerçekleştiremeyen kişiler bunu açıklamak üzere farklı nedenler ileri sürmüşlerdir. Görüşülen kişilerden biri çalıştığı kamu kurumunu projeler başlatacak bir yer olarak görmediğini, dolayısıyla etkinliği yeni fikirler edinmeye yarayan bireysel bir fırsat olarak değerlendirdiğini söylemiştir. Bir başkası, birkaç kez temasa geçmiş olmasına rağmen kuruluşun deneyimlerini değerlendirme ya da faaliyet sonrasında ilişkisini sürdürme niyetinde olmadığına inanmaktadır. Son örnekte ise, görüşülen kişi kuruluşu artık faal olmadığından öğrenme sonuçlarını aktarmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.

Görüşülen kişilere (Mülakat 3) eğitim ve destek faaliyetlerine katılımın bir sonucu olarak *gençlik alanında uluslararası çalışma konusundaki perspektif ya da mesleki çevre değişikliklerine* ilişkin görüşleri sorulduğunda, somut değişikliklerden söz eden yalnızca birkaç açıklama gelmiştir. Örneklerden birinde, kuruluşta (bir kamu kuruluşu) bir proje ofisi kurulmuş, uluslararası gençlik çalışmasına ilişkin misyon ve vizyonda önemli bir değişiklik olmuştur. Görüşülen kişi, bu ofisin daha şimdiden yöredeki diğer kamu kurumlarıyla birlikte projeler hazırlamaya başladığını, ancak hazırlanan projelerin her zaman kabul görmediğini belirtmiştir. Bir başka örnekte görüşülen kişi kuruluşunun bir proje için ülke dışına gönüllüler

gönderebileceğini gördüğünü, çünkü kuruluşun AGH akreditasyonunun faaliyetten sonra onaylandığını söylemiştir. Bir başkası ise kuruluşunun gençlik alanında daha profesyonel bir şekilde çalışmayı sürdürdüğünü, örneğin bu çerçevede daha profesyonelce hazırlanmış bir web sayfası olduğunu belirtmiştir.

Görüşülen kişilere yönelik kurumsal destekle ilgili boylamsal bir analiz (Mülakat 1, Mülakat 2 ve Mülakat 3) görüşülen kişilerin kuruluşlarının, bu kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerinin ardından deneyimlerini kuruluşlarına geri besleyebilecekleri sistematik herhangi bir mekanizmaya sahip olmadıkları şeklinde temel bir bulguya işaret etmektedir. Kuruluşların faaliyet öncesi verdikleri desteğin çok bireysel düzeyde kaldığı görülmektedir. Başka bir deyişle, görüşülen kişiler faaliyetten önce çoğu kez üstleri ve/ya da meslektaşları tarafından özendirilmiştir, ancak deneyimlerine faaliyet sonrasında sistematik biçimde değer verilmemiş/bunlardan sistematik biçimde yararlanılmamıştır. Bilgi ve deneyim aktarımı çoğunlukla gayri resmi ortamlarda meslektaşlara/ekip üyelerine seminer ya da eğitim gibi faaliyetler aracılığıyla gerçekleşmiştir. Bu tür üstünkörü ve gayri resmi aktarımın başlıca nedeni, anlaşıldığı kadarıyla, kuruluşların gerçek kapasite geliştirme ihtiyaçlarını tespit edecek; buna göre eğitim ve destek faaliyetlerine katılım aracılığıyla üyelerin yeterli gelişimine yönelik stratejiler geliştirecek ve sonuçta faaliyetler sonrasında deneyimlerden daha fazla yararlanılmasını sağlayacak olan ihtiyaç analizinin yeterince kavranmamış olmasıdır. Veriler, görüşülen kişilerin kuruluşlarının tam zamanlı çalışan üyeleri olarak bu kuruluşlarda yapısal değişiklikleri başlatacak belirli bir inisiyatife sahip olduklarında görece daha etkili pratiklere ulaşılabildiğini göstermektedir.

→ *Tavsiye: Kuruluşların eğitim ve destek faaliyetleri süreçlerine daha iyi katılmaları sağlanmalıdır. Kuruluşun kapasite geliştirme ihtiyaçları ile faaliyetlere katılımı arasındaki bağlantıyı sağlayacak mekanizmalar geliştirilmelidir.*

4.3 Ağ kurma ve işbirliği üzerindeki etkiler

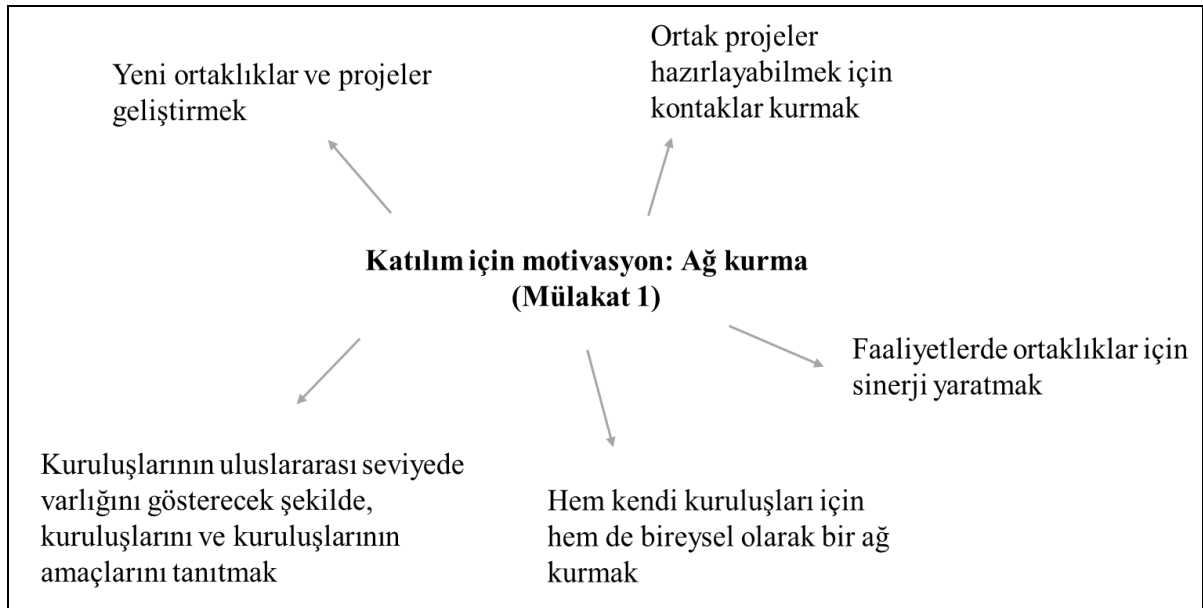
“Network açısından Amerika’dan Moskova’ya kadar, güneyde Fas’tan Londra’ya kadar, Norveç, İsveç, gittiğim her ülkede ortak bulabiliyorum; gittiğim her ülkelerde bir arkadaşım var; uluslararası bir şekilde network ağım arkadaş çevrem oluştu.” (Erkek, TCA, 23 yaşında, Mülakat 3)

Eğitim ve destek faaliyetlerinin en önemli amaçlarından biri, faaliyetlere katılan gençlik çalışmacıları için daha ileri düzeyde işbirliği, ağ kurma ve ortaklık fırsatları yaratmaktır. Bu işbirliği ve ağ kurma sonuçları RAY-CAP araştırması kapsamında genel olarak iki anlamda ele alınmıştır: proje/faaliyet düzeyindeki işbirliği ve ağ kurma ile birlikte, gelecekteki işbirliğine

yönelik olarak (potansiyel) ortaklarla ağ kurma/temas fırsatları, özellikle gençlik çalışması gerçekliğine, aktörler ve paydaşlarla işbirliğine atıfla kurumlar arası ve/veya siyasal düzeyde ağ kurma ve savunma çalışmaları. Mülakat 3 bu açıdan eğitim ve destek etkinliği sonucunda kurulan ağların ve ortaklıkların uzun dönemdeki (bir yıl) sürdürülebilirliğinin ya da sürdürülemezliğinin gözlenmesine olanak tanıyacak önemli veriler sunmaktadır.

Mülakat 1 verileri, *proje/faaliyet düzeyinde işbirliği ve ağ kurma* açısından eğitim ve destek faaliyetlerine katılmanın başlıca nedenlerinden birinin ağ kurma ve kuruluşun tanıtımıyla ilgili olduğunu göstermektedir (Şekil 4.6). Bu tür bir motivasyon RAY-CAP kapsamında görüşülen tüm katılımcılarda gözlenen genel eğilimle son derece uyumludur. Ulusötesi Ara Rapor (2017: 46) eğitim ve destek faaliyetlerinin, görüşülen kişiler tarafından (Avrupa) gençlik projelerinin uygulanmasına yönelik uluslararası ortaklıklar ya da gelecekteki ortaklarla tanışıp bu ortakların yeterliklerini önceden görmek ve sağlam ilişkiler kurmak için bir fırsat olarak görüldüğü sonucuna ulaşmıştır.

Şekil 4.6: Eğitim ve destek faaliyetlerine katılım motivasyonu: Ağ kurma (Mülakat 1)

Mülakat 1 verileri ayrıca görüşülen kişiler etkinliğe katılmadan önce de aralarından kimilerinin ve/veya kuruluşlarının Avrupa ülkelerinden ortaklarla proje/faaliyet düzeyinde belirli bir derecede işbirliği ve ağ kurma çalışması içinde olduğunu göstermektedir. Bunu sağlayan, Erasmus+ Programı kapsamında örneğin KA2, AGH ya da Gençlik Değişimi projeleri gibi Avrupa düzeyi faaliyetlere ve projelere daha önceden katılmış olmalarıdır. Bunun yanı sıra görüşülen kimi kişilerin ve kuruluşlarının Avrupa dışından başka uluslararası ortakları da

olmuştur. Görüşülen bu kişiler söz konusu ortaklarla e-posta ya da doğrudan mesaj gibi uygulamalar aracılığıyla farklı platformlarda temas halindedirler. Ancak gene de Avrupa düzeyinde sınırlı gençlik çalışması deneyimi olanlar faaliyete katılmadan önce kendilerini bir ağa sahip saymadıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla eğitim ve destek faaliyetleri görüşülen kişilerin çoğunluğu açısından ağ ve ortaklık kurmada önemli bir kanal olarak görülebilir ve Mülakat 2 verileri de bunu göstermektedir.

Görüşülen kişilere faaliyetten iki ay sonra ağ ve ortaklık kurma fırsatları sorulduğunda (Mülakat 2) istisnasız hepsi faaliyet sırasında bir uluslararası/Avrupa ölçekli ağ kurduklarını söylemiştir ki aynı olgu faaliyette yer alan Avrupalı meslektaşları tarafından da dile getirilmiştir (Ulusötesi Ara Rapor, 2017: 46). Ağların, ortaklıkların ve işbirliğinin kurulmasına katkıda bulunan yöntemler şöyle sıralanmaktadır: Kişilerin faaliyet sırasında kendi kuruluşlarını tanıtmaları, diğer katılımcılarla bire bir görüşmeler, arada temas için gayri resmi fırsatların kullanılması, etkinliğe çağrılan yerel kuruluşların yaptıkları sunumlar, proje pazarı alıştırması ya da faaliyet programı çerçevesinde birlikte proje hazırlama. Bu bağlamda, ‘ortaklık oluşturucu durumların’ ortaklıklar kurmaya yönelik özel faaliyetleri kapsadığı ileri sürülebilirken, diğer bazı faaliyet ve destek çalışmaları ağ ve ortaklık kurmaya yönelik özel ya da yapılandırılmış program öğeleriyle sonuçlanmayabilmektedir. Gene de, görüşülen kişilerin yaptıkları açıklamalardan hareketle, eğitim ve destek faaliyetlerinin, bu faaliyetler hangi türde olursa olsun, ağ kurma, işbirliği ve ortaklık fırsatları yarattığı söylenebilir. Ayrıca, daha fazla sayıda ülkenin yer aldığı eğitim ve destek faaliyetlerinin ağ kurma açısından daha iyi koşullar sağladığı görülmektedir. Örneğin, görüşülen kişilerden biri kendi etkinliğinde fazla ağ kuramadığını, çünkü bu faaliyette yalnızca bir Almanla Azerbaycan’dan gelen birkaç kişinin yer aldığını belirtmiştir. Görüşülen kişi bu durumda bile irtibat kurmayı başaramış ve diğer katılımcıların projelerinde yer almaya çağrılmıştır.

Mülakat 2 kapsamında olmak üzere ağ ve ortaklıklar kurmanın somut sonuçları söz konusu olduğunda görüşülen pek çok kişi ortaklarla birlikte harekete geçme, gelecek aylar ya da yıllar içinde ağ oluşturma planları; hâlihazırda birlikte yeni proje özeti çıkarmış ve/veya yeni proje hazırlamış olma; diğer katılımcıların projelerinde ortak olarak yer alma; ya da faaliyet sırasında birlikte hazırlanan projelerin örneğin Ulusal Ajans gibi finansman sağlayacak kuruluşlara sunulması gibi açıklamalarda bulunmuştur. Görüşülen kişilerin hemen hemen hepsi faaliyetlere katılan kişilerle sosyal medya ya da e-posta aracılığıyla halen temasta olduklarını, ağda yer alan herhangi bir kişinin faaliyet düzenlemesi durumunda bu kişinin diğerlerine haber verdiğini

belirtmiştir. Kimi örneklerde görüşülen kişiler birlikte çalışmak ya da gelecekte buluşmak üzere temasta bulunduklarını, ancak henüz ortada somut bir plan ya da faaliyet olmadığını söylemiştir. Mülakat 2'nin faaliyetten yalnızca iki ay sonra yapıldığı, dolayısıyla katılımcıların hedeflerini gerçekleştirme açısından yeterli zamana sahip olmadıkları dikkate alındığında, bu bulgu anlaşılabilir sayılmalıdır.

Mülakat 3, faaliyetten bir yıl sonra görüşülen katılımcıların kurulu ağları ve/veya ortaklıklarına ilişkin deneyimlerini ele almaktadır. Mülakat 3 verilerinden elde edilen bulgular üç konu başlığında tartışılabilir: eğitim ve destek faaliyeti sırasında ya da sonrasında oluşturulan ağlar; faaliyete katılmış olan başkalarıyla halen mevcut ilişkiler ve takibe yönelik girişimler.

Faaliyet sırasında ve/veya sonrasında kurulan ağlar söz konusu olduğunda Mülakat 3 verileri farklılıklar içeren bir tablo sunmaktadır. Bir yanda, faaliyetten sonra, kurulan ağlardan yararlandıklarını belirtenler vardır. Bu kategorideki kişiler kurulan ağdan kendi kuruluşlarının projelerinde ve faaliyetlerinde yararlandıklarını, Avrupa'daki farklı ülkelerde bulunan gençlik çalışanları ile temas kurduklarını ve etkinliğin eşgüdümünü üstlenenlerin katılımcıların yeni projeler ya da potansiyel katılımcılar konusunda temasta kalmalarını sağladığını belirtmiştir. Verilen bir örnek, eğitim faaliyetine davet edilen konuşmacılarla daha sonraki iletişimin/temasın faaliyet konusuyla ilgili bir ağa katılmaya yardımcı olduğunu, böylece örneği veren kişinin yeni faaliyetler hakkında ayrıntılı bilgiler edinebildiğini göstermektedir. Bir başka örnekte, faaliyet katılımcılarının birlikte hazırladıkları projenin başarılı olmadığı durumlarda bile, böyle bir çalışmanın katılımcılar arasında işbirliği başlatılmasına yardımcı olduğu görülmektedir. Kurulan ağdan yararlanılmasına ilişkin bir başka somut örnekte, kendisiyle görüşülen kişi bir meslektaşı AGH gönüllüsü ararken kendisinin ağına bir mesaj ilettiğini, böylece bir gönüllü bulunduğunu belirtmiştir. Bu kategoride ayrıca ağ kurulmasının kendisi açısından faaliyetin en büyük katkısı olduğunu söyleyen bir kişi de yer almaktadır.

Buna karşılık görüşülenler arasında kurulmuş ağlarla daha ileri düzeyde ilişki sürdürmediklerini ve ağla olan ilişkilerinin genellikle faaliyetler sırasında tanıştıklarıyla kişisel düzeyde kaldığını Mülakat 3'te belirten başka bir grup katılımcı da vardır. Faaliyet sonucunda bir ağ kuramamanın nedenlerinden biri anlaşıldığı kadarıyla kişilerin özellikle Erasmus+ öğrenci değişimi gibi çeşitli uluslararası faaliyetler sayesinde zaten bir ağa sahip olduklarını düşünmeleridir. Başka bir deyişle, hâlihazırda kurulmuş ağları bulunanlar ağ kurma ya da genişletme anlamında faaliyetlerden daha az yarar sağlamışlardır. Yeni temas noktaları

oluşturamamanın bir başka nedeni de görüşülen kişinin kuruluşunun çeşidiyle ilgilidir. Bir örnekte, görüşülen kişi gençlik alanında faaliyet göstermediklerinden kendi kuruluşu için yeni temaslar kuramadığını belirtmiştir. Son olarak, bu kategoride yer alan bazıları katılımcılarla kişisel ve gayri resmi temasları olduğunu, ancak gençlik çalışması anlamında ortaklıkları olmadığını söylemiştir.

Eğitim ve destek faaliyetinden meslektaşlarla hâlihazırdaki ilişkiler söz konusu olduğunda Mülakat 3 verileri görüşülen kişilerin diğer katılımcılarla gerek resmi gerekse gayri resmi yollardan teması sürdürdüklerini göstermektedir. Görüşülen kişilerin temasları yalnızca faaliyete katılan diğerleriyle sınırlı kalmamakta, daha ileriki işbirlikleri için eğiticileri, davet edilen konuşmacıları ve/veya etkinliğe ev sahipliği yapan kuruluşun temsilcilerini de kapsamaktadır. İlişkiyi sürdürmenin nedenleri arasında iletişimi güçlendirme, yeni faaliyetlere ilişkin bilgileri paylaşma, belge paylaşma (örneğin niyet mektupları gibi) ve faaliyetlere davet gibi profesyonel nedenler de yer almaktadır. İletişimin profesyonel nedenleri ile ilgili ilginç bir not, katılımcılardan hiç birinin temas edilen kuruluşlarla kendi kuruluşları arasında somut ortaklık örneklerinden söz etmemiş olmasıdır. Bu gözlem, profesyonel işbirliği durumlarında bile ilişkinin çoğu kez kişisel düzeyde kalması sebebiyle, deneyimlerin görüşülen kişilerin kendi kuruluşlarına aktarımının hayli sınırlı kaldığı bulgusunu güçlendirmektedir (bakınız, Kısım 4.2.2 Deneyimlerin aktarımı ve kurumsal ortam üzerindeki etki).

Mülakat 3 verileri ayrıca görüşme yapılan kişilerden kimilerinin irtibatı sürdürme açısından, örneğin birbirlerini ülkelerinde ziyaret etme ya da faaliyetler sırasında ve sonrasında meslektaş olmadan çok arkadaş olma gibi, daha çok kişisel motivasyona sahip olduklarını göstermektedir. Her durumda, iletişim yolları arasında Facebook, mesaj uygulamaları ve e-posta gibi sosyal medya araçları yer almaktadır.

Faaliyetin bir sonucu olarak ya da faaliyet sırasında tanışan ortaklarla birlikte geliştirilen takip çalışmaları, eğitim ve destek faaliyeti sonucu yaratılan sürdürülebilir ortaklık ve işbirliğinin bir işareti olarak görülebilir. Dolayısıyla Mülakat 3 aynı zamanda faaliyeti izleyen bir yıllık süre içinde görüşülen kişiler ve/veya faaliyetin diğer katılımcıları tarafından başlatılan *takip girişimlerine* ilişkin bir soru da içermektedir. Veriler, takip girişimlerinin, özellikle hazırlanan ve başarıyla uygulanan takip girişimlerinin ve/veya görüşülen kişilerin bunlara katılımının sınırlı kaldığını göstermektedir. Görüşülen bir kişinin kuruluşu Polonya'dan bir kuruluşla ortaklık oluşturmuştur; Türkiye'deki ev sahibi kuruluşlardan biri sonraki aylarda aynı katılımcı

grubuyla fotoğrafçılık konusunda bir başka eğitim düzenlemiştir ve görüşülen kişi de bu faaliyette yer alacaktır; ve görüşülen bir başka kişinin kuruluşu da bir gençlik değişim projesi hazırlamıştır. Bu somut takip faaliyetlerine ek olarak iki örnek daha vardır. Bu iki örnekte de etkinliğe katılanlar bir takip projesi hazırlamış, ne var ki iki proje de onay alamamıştır. Diğer iki örnekte ise görüşülen kişiler aynı ev sahibi kuruluşun ya da etkinliğe katılanların yeni bir faaliyet düzenlediğini duymuş ya da bu konuda bilgilendirilmiş, ancak en başta iş durumları nedeniyle faaliyete katılamamıştır.

Görüşülen iki kişi henüz yeni bir faaliyetin planlama aşamasında olduklarını belirtmiştir. Bu kişilerden biri, oluşturduğu ağla Hollanda'da bir seminer gerçekleştireceklerini söylerken, diğeri derneğin kendi bütçesiyle bir gençlik değişim projesi düzenleme niyeti olduğunu dile getirmiştir. Verilerle ilgili çarpıcı bir gözlem de kendileriyle görüşülen on kişiden dördünün takip anlamında herhangi bir faaliyetin ya da projenin başlatılmamış olduğunu belirtmesidir.

Özetle, eğitim ve destek faaliyetleri, faaliyet türü ne olursa olsun ağ kurma, işbirliği ve ortaklık açısından gerçekten fırsatlar yaratmaktadır ve görüşülen kişilerin bu ilişkileri sürdürme motivasyonu faaliyetten iki ay sonra daha da yüksek görünmektedir. Ne var ki aradan zaman geçtikçe görüşülen kişilerden sadece bir kısmı faaliyetlerin diğer katılımcıları ile mesleki ilişkilerini sürdürebilmektedir. Dolayısıyla, görünen örüntü, katılımcıların faaliyetler sırasında birlikte yeni projeler ya da faaliyetler planlamaya başlamakta olduğu, sonraki aylarda bunları gerçekleştirmeye çalışmakta olduğu, ancak aradan bir yıl geçtikten sonra temasların yoğunluğunun önemli ölçüde azalmakta olduğu şeklindedir. Görüşülen pek çok kişi katıldıkları faaliyetlerin diğer katılımcılarıyla, eğiticileriyle, davet edilen konuşmacılarla ve/veya faaliyetlerde ev sahipliği yapan kuruluşun temsilcileriyle sosyal medya ve e-posta aracılığıyla teması sürdürmesine rağmen, ilişki ara sıra görülen ortaklık ve işbirliği örnekleriyle kişisel düzeyde kalmaktadır. Ayrıca, görüşülen kişilerin diğer katılımcıların kuruluşlarıyla ve/veya ev sahibi kuruluşla kendi kuruluşları arasında somut herhangi bir ortaklıktan söz etmemiş olmaları da çarpıcıdır. Bunlara ek olarak, boylamsal analiz, takip faaliyetlerinin, özellikle hazırlanıp başarıyla uygulananların ve/veya görüşülen kişilerin bunlara katılımının sınırlı kaldığını göstermektedir.

→ *Tavsiye: Eğitim ve destek faaliyetlerine katılanlar, faaliyetler yoluyla kurulan ağları ve ortaklıkları, ardından gelecek yeni faaliyetleri özendirecek şekilde farklı mekanizmalarla sürdürebilmek için daha ileri düzeyde desteklenmelidir.*

RAY-CAP araştırması kapsamındaki ikinci odak noktası olan işbirliği ve ağ kurma çıktıları, yani *özel olarak gençlik politikasına atıfla kurumlar arası ve/veya siyasal düzeyde ağ kurma ve savununu çalışması* söz konusu olduğunda Mülakat 2 ve Mülakat 3 verileri, somut herhangi bir sonuçtan söz eden katılımcı olmadığı için eğitim ve destek faaliyetlerinin çok etkili olmadığını göstermektedir. Bu durumda eldeki veriler, eğitim ve destek faaliyetlerinin kendi başına genellikle gençlik politikasına yönelik özel bir odağı olmadığına ya da gençlik politikası öğelerini faaliyetlerin tasarımına içselleştirmedigine işaret etmektedir.

Bölüm 5: Gençlik Çalışması Profilleri ve Eğitim ve Destek Faaliyetlerinin Etkileri

Bölüm 5 RAY-CAP araştırmasının Modül A ve Modül B bulgularının çok katmanlı ve çeşitlendirilmiş bir analizini, Türkiye’de yeterlik gelişiminin pratiğe aktarımına özel olarak odaklanarak detaylandırmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, Bölüm 5 Modül A’nın (Mülakat 1 ve Mülakat 2) çıktılarını kazanılan ve geliştirilen yeterliklerin gençlik çalışması pratiklerine aktarımına odaklanarak incelemekte ve Modül B (Mülakat 3) çerçevesinde kazanılan yeterliklerin gençlik çalışması pratiklerine aktarımının uzun dönemli etkilerini ve bunun önündeki engelleri analiz etmektedir. Böylece bu bölüm *gençlik çalışması gerçeklikleri ve görüşülen katılımcıların eğitim ve destek faaliyetlerine katılımlarının gençlik çalışması pratiklerine etkisi bağlamında verideki bazı örüntüleri daha çeşitlendirilmiş bir şekilde belirlemeyi amaçlamaktadır.*

Bu bölümde kullanılan veriler Bölüm 4’te kullanılan verilerden iki şekilde farklılaşmaktadır. Birincisi, Bölüm 5, Ulusal Veri Tabanı’nda yer alan 10 görüşmeciden toplanan verilere dayanan Bölüm 4’te yapılan analizin ötesine geçecek şekilde, kapsamlı bir biçimde faaliyetten önce, faaliyetten iki ay ve bir yıl sonra mülakat yapılan Türkiye’den 23 TCA ve KA1-MoYW faaliyeti katılımcısından oluşan Türkiye örneklemi için her üç mülakat ile toplanan bütün veriye dayanmaktadır. Veri anlamındaki ikinci fark, çalışmayı daha iyi bir bağlama oturtmak için bu bölümde RAY Network’ün Erasmus+: Gençlik Programı’nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi (RAY-MON)²⁴ bileşeninden ilgili verilerin de analizinin de kullanılmasıdır. RAY-MON araştırması çerçevesinde, Ekim-Kasım 2015 ve Mayıs 2016’da iki adet çevrimiçi anket formu uygulanmıştır. Anket formu, faaliyet bitiş tarihi 2015 olan Gençlik Programı projelerine katılan 1411 katılımcı tarafından doldurulmuştur. Bu örneklem, projeye katıldıklarında Türkiye’de ikamet eden bireylerden oluşmaktadır ve Türkiye’nin ev sahipliği yaptığı projelere katılan ama proje uygulandığı zaman başka bir ülkede ikamet eden bireyleri hariç tutmaktadır. Anketi dolduran 1411 katılımcıdan 366’si gençlik çalışanları ve/veya gençlik liderleri için/ile KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği veya bir TCA faaliyeti çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin katılımcılarıdır. Dolayısıyla, bu bölümde analiz için Türkiye’den 23 TCA ve KA1-

²⁴ Erasmus +: Gençlik Programı’nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi (RAY-MON) Türkiye Ulusal Raporu 2016, İngilizce ve Türkçe dillerinde, çevrimiçi olarak şu adreste bulunabilir: <http://www.ua.gov.tr/basin-odasi/yayinlar/raporlar>.

Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği katılımcısına ait nitel veriler (69 mülakat) ile 366 TCA ve KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği katılımcısına ait nicel veriler kullanılacaktır.

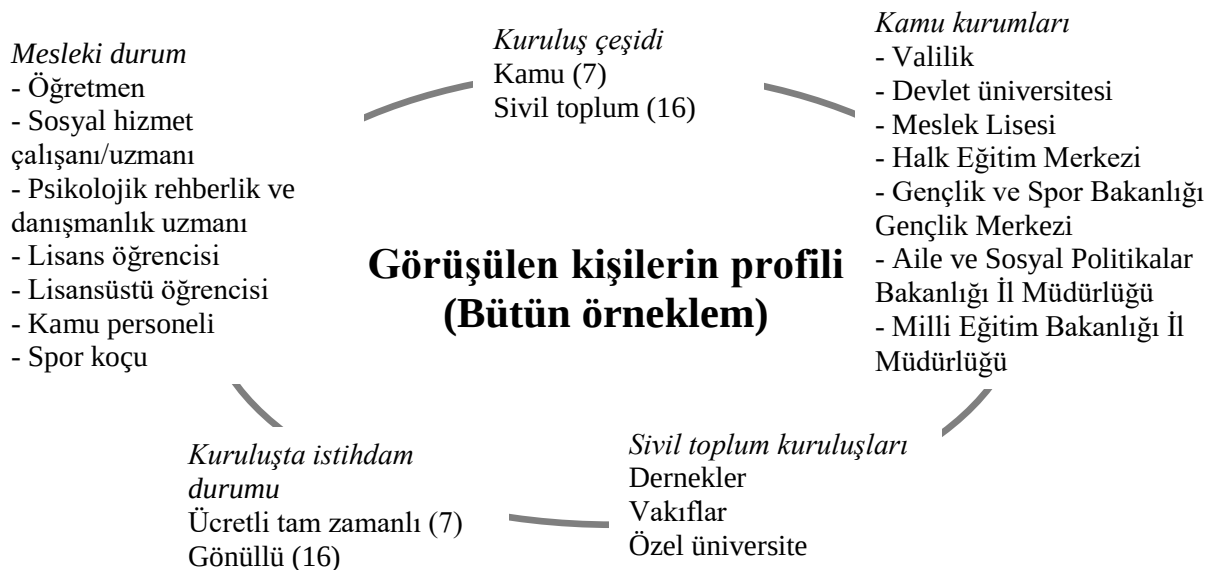
Çok katmanlı ve/veya çeşitlendirilmiş analiz, örneklemin bazı özelliklerine dayanılarak RAY-CAP bulguları içerisindeki bazı değişken derecelerine işaret etmektedir. Bölüm 5.1. bütün örneklemin özelliklerini, görüşülen kişilerin gençlik çalışması profillerinin kategorilerini tanımlayacak şekilde ayrıntılandırmaktadır. Bu gençlik çalışması profilleri, gençlik çalışması algıları, motivasyonları ve pratikleri ile uluslararası düzeyde ağ kurma, ortaklık ve işbirliğine odaklanmakta olan Bölüm 5.2’de yapılacak olan faaliyetlerin farklılaşmış etkileri analizine temel oluşturacaktır.

5.1 Eğitim ve destek faaliyetlerine kim katılıyor?: Görüşülen Katılımcıların Profili

Bu bölüm öncelikli olarak, Bölüm 5.2 altındaki gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiklerine ilişkin eğitim ve destek faaliyetlerinin değişken etkisinin analizine bir temel sağlayacak şekilde, katılımcıların profillerini sunmakta ve kategorilendirmektedir.

RAY-CAP Ara Dönem Ulus Ötesi Raporu’nda (2017: 27-28), 16 ülkeden 235 görüşmecinin mesleki durumu öğrenci, deneyimli gençlik çalışanı ve gençlik çalışmasına yeni katılan olarak tanımlanmaktadır. Bununla karşılaştırıldığında, Türkiye’den 23 katılımcının oluşturduğu toplam örneklemin mesleki duruma, kuruluş çeşidine ve kuruluştaki istihdam durumuna (Grafik 5.1) dayanan daha detaylı bir analiz, görüşmecilerin gençlik çalışması profillerine ilişkin bazı ek kategorileri tanımlamayı mümkün kılmaktadır.

Grafik 5.1: Görüşülen Kişilerin Profili

Görüşülen kişilerin mesleki durumu *eğitim sektöründe* bir yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Görüşülen katılımcılar; öğretmenler, sosyal hizmet çalışanları/uzmanları, psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanları, lisans veya lisansüstü öğrencileri, memurlar ya da spor koçlarıdır. Bu bağlamda, çok az gençlik çalışması deneyimi bile olsa katılımcılar, örneğin öğretmenler olarak okullarında ya da halk eğitim merkezlerinde günlük olarak çocuklarla ve gençlerle çalıştıkları sürece kendilerini gençlik alanında olarak değerlendirmektedirler.

Görüşülen kişiler iki ana kuruluş çeşidine mensuptur: kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları. Kamu sektöründe, yani valilikte, bir kamu üniversitesinde, bir Meslek Yüksekokulunda, bir Halk Eğitim Merkezinde, bir Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezinde, bir Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğünde ve Milli Eğitim Bakanlığı İl Müdürlüğünde çalışan yedi katılımcı bulunmaktadır. Kamu kurumlarında çalışan bu görüşmecilerin hepsi tam zamanlı çalışanlardır ve genellikle kendi kurumlarının bir üyesi olarak eğitim ve destek faaliyetlerini uygulamaktadır. Sadece birkaç durumda görüşmeciler, faaliyete kendi inisiyatifleriyle başvurduklarını belirtmişlerdir, ama bütün durumlarda kurum bu görüşmecilerin katılımları konusunda gayet bilgilidirler. Kamu kurumlarından gelen katılımcıların çoğunun, bir STK üyesi olduklarından ya da bu tarz kuruluşlarla ortaklıkları kapsamında sivil toplum kuruluşları ile ilişkili olduklarından da bahsettiğini belirtmek ayrıca önemlidir. Kalan 16 katılımcı; dernekler, vakıflar ve özel üniversite olmak üzere üç çeşit sivil toplum kuruluşuna mensuptur. Burada, bazı durumlarda görüşülen kişilerin faaliyete katılabilmeleri için kuruluşa kayıt olmaları sebebiyle kuruluşlarla çok az teması olduğunu altını çizmek önemlidir. Bu kategoride, Mülakat 1 bağlamında, mülakatları esnasında kuruluşun adını dahi hatırlayamayan genellikle üniversite öğrencisi olan katılımcılar bulunmaktaydı. Bir sonraki bölümdeki analiz, bu tür katılımcılar arasında gençlik çalışması anlayışının gelişimine de özellikle odaklanacaktır. Sivil toplum kuruluşlarından gelen katılımcıların istihdam durumları göz önüne alındığında, görüşülen kişilerin çoğunluğunun kuruluşa gönüllü olduğunu görmek mümkündür. Bu bulgu, Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarının kırılgan nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda şaşırtıcı değildir. Sivil toplum kuruluşlarına ilişkin istatistikler, Türkiye’deki vakıflar kadar derneklerin de insan kaynakları kapasitelerinin çok sınırlı olduğunu göstermektedir (bkz. Ek I: Türkiye’de Gençlik Çalışması). Örneğin, Türkiye’deki derneklerin neredeyse üçte ikisinin hiçbir personeli olmadığını ve bir dernek için ücret almadan çalışmanın, Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarının sınırlı finansal kaynaklarını yansıtan, kendi kurumsallaşma kapasitelerini engelleyecek önemli bir faktör olarak yaygın bir eğilim olduğunu

da gözlemek mümkündür. Bu husus, özellikle de faaliyetlerin çıktılarının ve görüşülen kişilerin deneyimlerinin kuruluşlara aktarılması ve böyle bir aktarıma ilişkin olarak katılımcılara kuruluşlarca sağlanan destek konusunda ilgili olacaktır.

Boylamsal bir analizde, görüşmecilerin kurumsal aidiyetlerindeki değişiklikler de göz önünde bulundurulmaktadır. Bu bakımdan, Türkiye’den alınan toplam örneklem, kuruluşlarını ve/veya kurumlarını değiştiren katılımcıların sayısının oldukça düşük olduğunu göstermektedir. 12 aylık dönemde, kuruluşundan ayrılan ya da kuruluşlar içerisinde/arasında pozisyonunu değiştiren kamu kuruluşlarından görüşülen üç kişi bulunmaktadır. İlk kategoride, görüşülen bir kişi memurluğu bırakmış, yakın zamanda kurdukları bir sivil toplum kuruluşu aracılığıyla hala gençlik çalışması ile uğraşmaya devam etmekteydi. İkincisi de yurtdışında bir görev icabı bir sivil toplum kuruluşunda çalışmaya başlamıştı ve kuruluşu doğrudan gençlerle çalışmamasına rağmen görüşülen kişinin ifadeleri, önceki iş yeri ile karşılaştırıldığında o kadar olmasa da gençlerin kuruluşunun faaliyetlerine dâhil edilmesini hala dikkate aldığını göstermektedir. İkinci kategoride, görüşülen kişi çalışmakta olduğu kamu üniversitesindeki pozisyonunu değiştirmiştir ve yeni bölümünde örgütlü gençlerle çalışmaktan ziyade, aslında deneyimlerin bireysel seviyede gençlik çalışmasına aktarılması olasılığını düşürecek şekilde, öğrencilerle çalışmaya devam etmektedir. Bir sivil toplum kuruluşu aidiyeti olan katılımcılar bakımından kuruluşlarını değiştiren ama diğer kuruluşlarla bağlarını ya da ilişkilerini sürdürerek hala sivil toplum içinde kalan bazı kişiler bulunmaktadır.

Mülakat 1 verileri, görüşülen kişilerin gençlik çalışması profillerini detaylı bir şekilde analiz edebilmek için değerli bilgiler sağlamaktadır. Dolayısıyla, gençlik çalışmasındaki deneyim düzeyine bakarak, Türkiye’den 23 katılımcının oluşturduğu toplam örneklem, deneyimli gençlik çalışanları; gençlik çalışmalarına yeni katılanlar; gençlik faaliyetlerinde deneyimli katılımcılar, deneyimli sivil toplum mensupları ve eğitmenler olarak kategorilendirilebilir.

- *Deneyimli gençlik çalışanları* (görüşülen 23 kişiden 11’i), gerek kamu kuruluşlarında (görüşülen 11 kişiden 4’ü) gerekse sivil toplum kuruluşlarında (görüşülen 11 kişiden 7’si) gençlik alanında büyük ölçüde faaliyette bulunan kişilerdir. Gençlik faaliyetlerini ve eğitimlerini düzenleme ve katılma aracılığıyla edindikleri, genellikle yerel ya da ulusal gençlik çalışması deneyimlerine sahiptirler. Bu bağlamda, gençlik çalışanlarının bazıları uluslararası faaliyetlerde daha az deneyimliken, diğerleri benzer etkinliklere hâlihazırda katılmış ve hâlihazırda uluslararası bir ağ geliştirmişlerdir. Çoğu zaman uluslararası eğitim

ve destek faaliyetlerine katılım motivasyonları, faaliyetin teması hakkında daha fazla şey öğrenmek ile ağırları ve gelecekteki işbirliği için ortaklığı geliştirmek olmaktadır.

- *Gençlik faaliyetlerinde deneyimli katılımcılar* (görüşülen 23 kişiden 2'si) bir kuruluşa mensup ama (uluslararası) gençlik faaliyetlerine katılımlarını sıklıkla bir kariyer perspektifiyle kişisel gelişim aracı olarak düşünen katılımcılardır. Bu kategoride görüşülen iki kişi hem üniversite öğrencisidir, hem de yaşadıkları şehirden farklı bir şehirde bulunan iki farklı kuruluşa mensuptur.
- *Gençlik çalışmasına yeni katılanlar* (görüşülen 23 kişiden 7'si) gençlik çalışmasında faaliyette bulunmayan, ancak günlük ortamlarında veya iş yerlerinde gençlerle çalışan ya da karşılaşan kişilerdir. Hepsi eğitim sektöründe yer almaktadır: iki tanesi öğrenci; üç tanesi öğretmen; birisi araştırma görevlisi ve sonuncusu bir spor koçudur. Görüşülen yedi katılımcıdan üçü kamu kuruluşlarından gelmekteyken, geriye kalan dördü farklı sivil toplum kuruluşlarındandır; ancak genellikle üniversitelerdeki öğrenci kulüpleri veya öğrenci konseyleri ile olan ilişkileri dışında zayıf örgütsel bağları veya gençlik çalışması deneyimleri vardır ya da hiç yoktur. Bu kategoride görüşülen kişilerin motivasyonları, (genel olarak) daha çok öğrenmek, yeni kültürler tanımak ve gelecekteki kariyerlerine veya gerçekteki çalışma pratiklerine katkıda bulunmak amacıyla çoğu kez hayli bireyseldir.
- *Deneyimli sivil toplum mensupları* (görüşülen 23 kişiden 1'i) farklı türlerdeki sivil toplum kuruluşlarıyla çok fazla faaliyet yürüten, fakat doğrudan gençlerle ve/veya gençler için ya da uluslararası düzeyde çalışmayan katılımcılara işaret etmektedir. Bu nedenle, genellikle yerel ya da ulusal düzeyde deneyimleri bulunmaktadır. Motivasyon kaynakları, kuruluşlarının günlük pratiklerine faydalı olacağına inanılan faaliyetin kendine özgü konusudur.
- *Eğitmenler* (görüşülen 23 kişiden 2'si) yaygın öğrenme süreçlerini kolaylaştıracak şekilde gençlik liderleri ve gençlik çalışanları için düzenlenen öğrenme ve eğitim faaliyetleriyle ilgili deneyimi ve yeterliği olan kaynak kişiler olarak düşünülebilirler. Bu kategoride görüşülen iki kişi aslında iki farklı sivil toplum kuruluşunun mensubudur ve faaliyetlerinde gençlik çalışanları olarak aktif yer almaktadır; ancak çeşitli eğitim faaliyetlerinde serbest/bağımsız eğitmenler olarak da görev yapmaktadır. Bu yüzden, genellikle motivasyonları sadece gençlik alanında olmasa da hem kendi dernekleri hem de kendi serbest eğitim faaliyetleri için faydalı olabilecek daha iyi eğitim yeterlikleri kazanmaktır. Aslında, eğitimciler için özel faaliyetler, yani Eğitmenlerin Eğitimi (ToT) RAY-CAP ulus ötesi analizine dahil değildir, fakat Türkiye örneklemindeki değişkenliğin analiz edilmesi

amacıyla onların deneyimlerinin de 5.2. Bölüm'ün altında sunulan analize dahil edilmesi düşünülmektedir.

RAY-CAP araştırması özellikle, “geçen yıl boyunca beşten fazla eğitim/destek faaliyetine/gençlik çalışanı hareketliliğine katılmış olan insanları” ifade eden “sürekli eğitimlere katılanlar” olarak tanımlanabilecek belirli bir katılımcı kategorisi ile ilgilenmektedir. Türkiye’den alınan toplam örneklem, görüşülen kişiler arasında kariyerleri boyunca farklı düzeylerde beşten fazla eğitim faaliyetine katılmış bazı kişiler bulunmasına rağmen bu kişilerden hiçbirinin, araştırmanın 12 aylık dönemi içerisinde bu çeşit iki faaliyetten daha fazlasına katılmadığını göstermektedir. Bu nedenle, bu tarz bir gençlik çalışması profili Türkiye örnekleminde görülmemektedir.

5.2 RAY-CAP bulgularının çok boyutlu bir analizi

Bölüm 5.1’de ayrıntılandırıldığı gibi bu bölüm, katılımcıların farklı gençlik çalışması profilleri süzgecinden gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratikleri için algıları ve motivasyonu içerecek şekilde gençlik çalışması perspektifleri ve uluslararası düzeyde ağ kurma, ortaklık ve işbirliği bakımından RAY-CAP bulgularının çeşitlendirilmiş bir analizini sunmaktadır.

5.2.1 Gençlik çalışması perspektifleri: Algılar, motivasyon ve gençlik çalışması pratikleri

Gençlik çalışması perspektifleri, görüşülen kişilerin gençlik çalışması algılarını ve gençlik çalışması için motivasyonlarını kapsamaktadır. Faaliyetten önce (Mülakat 1) gençlik çalışması algıları düşünüldüğünde, görüşülen kişiler arasında farklı gençlik çalışması profilleri ile ilişkili bir değişkenlik gözlemlemek mümkündür. *Deneyimli gençlik çalışanı olan* katılımcılar somut bir gençlik çalışması kavramını ve misyonunu dile getirmektedir. Bu bağlamda, gençlik çalışması gençliği güçlendirme, toplumsal ihtiyaçları tanımlama ve bu ihtiyaçlara karşılık verme, gençlerin aktif katılımını sağlama, doğru hedef kitleyi seçme ve olanakları kısıtlı gençler (örneğin engelli gençler veya göçmenler için) için toplumsal kapsayıcılık gibi kavramlarla tanımlanmaktadır. Ayrıca, yaygın eğitim ve sivil toplum, gençlere özgüven düzeylerini ve analitik düşünceyi arttırarak potansiyellerini fark edebilecekleri farklı bir ortam sağlayan unsurlar olarak düşünülmektedir.

“Gençlik çalışmalarını bir mekân, program ya da eğitim ortamıyla karşılaştırıyorum. Normalde kurallar vardır, bu kurallar çoğu zaman değil gençlerin, uygulayıcı olan bizlerin de canımızı sıkmakta.

Söylemesi gerekenleri söyleyemiyoruz, eğitim sisteminde her şey cezaya varabilecek bir kurala tabi, sorgulatmaya açık olmayan bir yapı var. ...Bu yapıda gençlerle konuştuğunuzda arka planda korku, endişe, sınırlama, duvar var. ...Bu tarafa geçtiğinizde, STK’da ya da enformel ortamlarda, [gençlerin]

artık daha rahat, kendini güvende bulduğu, kuralların korkunun olmadığı bir ortam oluşturuyoruz. [Gençlerin] bireysel şeyleri ifade gücünden tutun da, potansiyeli ortaya çıkıyor.” (Erkek, TCA, 40 yaşında, Mülakat 1)

“Şu an bu alıştırmaların gençleri bilgilendirmek ve bilinçlendirmek ve sosyal anlamda geliştireceklerini düşünüyorum ve şu anda [gençler] kendi fikirlerini beyan edebiliyorlarsa, bunda gençlik çalışmalarının çok büyük katkısı var. ...ben de karşımdakini artık genç yaşı olarak değil, birey olarak görüyorum. Bu projelerin gençlere katkı sağladığını ve gençlerin kendilerini rahat ifade edebildiklerini, yetkinliklerini kazanabildiklerini düşünüyorum.” (Erkek, TCA, 31 yaşında, Mülakat 1)

Gençlik çalışmasına yeni katılanların gençlik çalışması algıları dikkate alındığında, nispeten farklı bir resim ortaya çıkmaktadır. Çoğu zaman bu kategorideki görüşülen kişilerin ifadeleri gönüllülüğün değerinin yanı sıra, gençlik çalışmalarının genel düzeyde gençlerin kişiliklerinin ve bilinçlerinin gelişmesi açısından gençlere yönelik faydalarına işaret ederek, gençlik çalışmalarını daha geniş bir şekilde tanımlamaktadır. Bu kişiler genellikle örgün eğitim ortamlarını ve faaliyetlerini gençlik çalışmasının bir parçası olarak değerlendirmektedirler. Görüşülen kişilerin arasında bu kategoride olanlar kuruluşlarıyla, eğer varsa, zayıf bağları olduğu için, bu faaliyetlerin daha çok kendileri, akranları ve başta birlikte çalıştıkları öğrenciler olmak üzere gençler için olan kişisel faydalarından söz etmektedir.

“Bu çalışmalar insanları daha da bilinçlendiği için ve hani arkadaş çevresiyle böyle şeyler geliyor. Ben çok çok gerekeceğini düşünüyorum bu projelerin sürekli daha da artarak ve daha çok katılımcıya ulaşacağını düşünüyorum. (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 1)

“İlk önce gönüllülük esas. İkincisi gençler ne kadar katılırsa o kadar iyi. Toplum merkezinde gençlerin bu kadar aktif olmasının toplumun gelişmesinde önemli olduğunu düşünüyorum. Yine projelerde gönüllülük esas olmalı; gönüllülük olmayınca samimilik olmuyor, samimi olunca ise güzel şeyler ortaya çıkıyor.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 1)

“Gençlik çalışmaları geleceği ifade ediyor aslında. Ne kadar çok gençlik projesi olursa geleceğe de daha rahat umutla, somut bakarız. ...içtenlik ve empati kurmak [gerekli], kitaptaki bilginin kitapta kalmasının hiç bir anlamı yok.” (Erkek, TCA, 29 yaşında, Mülakat 1)

Gençlik çalışmasına yeni katılanlar, somut bir gençlik çalışması pratiğine sahip olmamalarına rağmen, gelecekte gençlik faaliyetleri pratiklerine ve uygulamasına dâhil olmayı düşünmektedir. Bu ağırlıklı olarak kendini geliştirme gibi kişisel nedenler yüzündendir ve dolayısıyla eğitim ve destek faaliyetlerine katılma motivasyonu gençlik çalışması ile ilgili olmaktan ziyade daha kişiseldir. Örneğin, bu kategoride görüşülen kişiler dil becerilerini geliştirmek; faaliyetten işleri kapsamında, örneğin bir öğretmen olarak yöntemleri kullanarak ya da üniversitedeki öğrenci konseyinin kapasitesini geliştirmek amacıyla, faydalanmak; başka kültürlerden yeni insanlar tanımak ve yeni ülkeler görmek istemektedirler.

“Kesinlikle uygulama kısmında bulunmayı düşünüyorum, fırsat buldukça imkânlar el verdikçe. Asıl bence yani insana içinde bulunduğu şey bir şeyler katıyor. Yani okumak da önemli ama o uygulamayı yaşadktan sonra, içinde bulunduktan sonra insana daha çok şey kattığını düşünüyorum.” (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 1)

“Bilgi almaktan ziyade kültür öğrenmek. Şimdi nerden baksanız orada 50’nin üzerinde insan var. Yani ben mesela İtalyan ve Slovak bir insan tanıyacağım, onların kültürlerini genel özelliklerini tanıyacağım. Biraz ondayım, yoksa içerikle çok da ilgilenmiyorum yani. Tamamen yeni insanlar, yeni kültürler tanımak.” (Erkek, TCA, 33 yaşında, Mülakat 1)

“Buradaki öğrenci birliğimizi [şehrimiz] bünyesinde biraz daha güçlendirmek, toplum içerisinde güçlendirmek istiyoruz. İnşallah gençlerimizi de buna dahil edeceğiz aktivitelerle, şehir merkezinde aktiviteler olabilir, belki kampüs bünyesinde barış köşesi kurabiliriz, belki ofiste [bir şeyler yapabiliriz] bunların hepsini programda tartışacağız.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 1)

Türkiye örneklemindeki *eğitimcilerin* gençlik çalışması algıları düşünüldüğünde, bu kişilerin diğer kategorilerdekilere kıyasla daha incelikli bir gençlik çalışması vizyonuna sahip olduklarını gözlemlemek mümkündür. Özellikle kendi kuruluşları ile olan aktif münasebetleri göz önünde bulundurulduğunda, bu bulgu şaşırtıcı değildir.

“Gençlik alanının en temel sıkıntılarından biri hemen sahaya atılmak. Çok ciddi eksikler oluşuyor, hatta gençlik çalışma algısını da değiştiriyor. O yüzden biz biraz da işin araştırma yönünde gideceğiz, ben de aynı şekilde. Asıl derdimiz yayınlar çıkarabilmek, hak temelli çalışma algısını Türkiye’deki kurumlara aşılayabilmek. Aslında yazdığımız projelerin çoğu da bu yönde.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 1)

Gençlik çalışması algıları ve eğitim ve destek faaliyetlerinden *sonra* katılımcıların gençlik çalışması pratikleri bakımından *değişiklikler* ile ilgili olarak RAY-MON ve RAY-CAP araştırması, *öğrenme* ve *gençlik çalışmasına daha fazla katılma* çıktıları açısından veriler sağlamaktadır.

RAY-MON verileri (faaliyete katıldıktan sonra), KA1-MoYW veya bir TCA faaliyeti içerisindeki gençlik çalışanları ve/veya gençlik liderleri için/ile projelerin katılımcılarının *gençlik ve gençlik çalışması hakkında önemli ölçüde öğrendiklerini* (%73,5) algıladıklarını göstermektedir. Ancak, gençlik politikaları (%35) ve gençlik politikası geliştirme (%30,6) açısından öğrenme, gençlik çalışmasına ilişkin öğrenmeye kıyasla hayli düşük görünmektedir (Tablo 5.1). Aslında bu veriler, gençlik politikası ve gençlik politikası geliştirme hakkındaki düşük öğrenme seviyeleri bakımından RAY-CAP bulgularını tamamlamaktadır: örnekleimde yer alan katılımcılardan neredeyse hiçbiri, mülakatlarda spesifik sorular olmasına rağmen önemli değişikliklerden bahsetmemiştir. Bu, gençlik politikası konusunun çoğu eğitim ve destek faaliyetinde özel bir konu ya da bu faaliyetlerin doğal bir parçası olmadığı anlamına gelmektedir.

Tablo 5.1: “Faaliyette hakkında yeni şeyler öğrendim” konusunda algılar

	Gençlik, gençlik çalışmaları	Gençlik politikası	Gençlik politikası geliştirme
	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde
İşaretlenmemiş	26,5	65,0	69,4
Evet	73,5	35,0	30,6
Toplam	100,0	100,0	100,0
Frekans	366	366	366

➔ *Tavsiye: Eğitim ve destek faaliyetleri, gençlik çalışmasının gençlik politikası ve gençlik politikası geliştirme yönlerine yeterli vurgu tayin ediyor görünmediğinden, gençlik politikası ve gençlik politikası geliştirme belirli faaliyet çeşitleri ile ele alınmalıdır.*

Bireysel düzeyde katılımcıların *gençlik çalışmasına ve gençlik çalışması pratiklerine ilişkin öğrenme* çıktıları bakımından hem RAY-MON hem de RAY-CAP verileri, katılımcıların eğitim ve destek faaliyetleri aracılığıyla bireysel yeterlik gelişimine önemli oranda katkıda bulunan pek çok bilgi, yöntem ve yaklaşım öğrendiklerini göstermektedir.

Tablo 5.2: Faaliyete katılımın iş/gençlik alanına dâhil olma üzerine algılanan etkileri (I)

	Şimdi yaygın eğitim ve öğrenme kavramlarını daha iyi anlıyorum.	Şimdi örgün, yaygın ve sargın eğitim ve öğrenme arasındaki bağlantıları daha iyi anlıyorum.	Gençlik çalışmalarında yaygın öğrenmenin nasıl geliştirilebileceğini öğrendim.	Uluslararası bir gençlik projesinin daha iyi nasıl geliştirileceğini ve uygulanacağını öğrendim.	Gençlerle yaptığım çalışmalarda kullanmayı düşündüğüm şeyler öğrendim.	Projelerin hazırlanması ve uygulanmasında gençleri aktif şekilde nasıl dâhil edebileceğim hakkında daha çok öğrendim.
	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	0,6	0,6	0,6	1,2	0,9	0,6
Katılmıyorum	9,3	9,9	10,4	6,5	16,7	8,0
Katılıyorum	47,8	47,8	47,8	45,1	41,7	43,0
Kesinlikle katılıyorum	42,4	41,8	41,2	47,2	40,8	48,4
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Frekans	366	366	366	366	366	366

Tablo 5.2’de gösterildiği üzere katılımcılar, gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiklerinin temel bir bileşeni olan *yaygın eğitim ve öğrenimin* farklı yönlerini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Verilen ifadelere “kesinlikle katılan” ve “katılan” yanıtlayıcılar birlikte düşünüldüğünde, yanıtlayıcıların %90,2’si yaygın eğitim ve öğrenim kavramını şimdi daha iyi anladıklarını; %89,6’sı örgün, yaygın ve sargın eğitim ve öğrenim arasındaki bağlantıları şimdi daha iyi anladıklarını; %89’u yaygın öğrenmeyi gençlik çalışmalarında nasıl teşvik edecekleri

konusunda daha fazla şey öğrendiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, RAY-CAP mülakatları tarafından sağlanan nitel veriler, görüşmecilerin faaliyetin konusu hakkında bir hayli öğrendiklerini; kültürler arası farklılıkların ve hoşgörü ve empatinin değerinin daha fazla farkına vardıklarını; ve gençlik çalışmasına katılımları ile ilgili olarak kendi zayıf ve güçlü yönleri konusunda farkındalık geliştirdiklerini göstermektedir. Bu bakımdan faaliyetlerin önemli bir getirisi, Mülakat 2 ve Mülakat 3 bağlamında görüşülen kişilerin çoğunluğu tarafından dile getirilmiş olan özgüven seviyelerinin artmasıdır. Görüşülen kişiler neredeyse istinasız, özellikle yabancı dil becerileri bakımından kendi zayıflıklarının farkına vardıklarını belirtmişlerdir ve dolayısıyla çoğu bu zayıflıkların üstesinden gelmek için daha fazla somut adımlar atmaya başlamıştır.

“Aynı şekilde bu ülkemizde dezavantajlı gruplar olsun ya da daha farklı konularda olsun proje yapmaya devam edeceğiz aynı ekibimizle. Çünkü proje süreçleri hem kişisel gelişimimiz için olsun toplumsal bakış açıları için olsun çok faydalı oluyor. Proje sürecinde kendimize çok fazla deneyim katıyoruz, hem dil gelişimimiz için olsun hem bilgi açısından olsun farklı bilgiler açısından hem farklı kültürler tanıma açısından.” (Kadın, KA1-MoYW, 20 yaşında, Mülakat 3)

Eğitim ve destek faaliyetleri aracılığıyla öğrenmenin yüksek seviyelerde gerçekleşmesine katkıda bulunan önemli bir aktör, *yöntemlerdir*. Görüşülen kişiler, öğrenilen yöntemleri kendi gençlik çalışması pratikleriyle alakalı olarak düşünmektedir ve Mülakat 2 verileri görüşülen kişilerin faaliyet esnasında yeni yöntemlere ve konulara aşina olduklarını ve hâlihazırda bildiklerini yeniden değerlendirme şansına sahip olduklarını göstermektedir. Görüşülen birçok kişi, günlük derinlemesine düşünme grupları, simülasyon alıştırmaları, fon bulma stratejileri ve yaklaşımları, kaynak tahsisi için stratejiler, iletişim yöntemleri, kısa filmler, teorik girdi, sunum teknikleri ve yaygın eğitim yöntemleri gibi faaliyetlerde öğrendikleri ya da yeniden değerlendirdikleri yöntemleri günlük iş hayatlarında çoktan kullanmaya başladıklarını belirtmiştir.

“Yani tek taraflı bir sunum bir yapılan, bir şeylerin devamlı aktif olarak anlatıldığı, karşıdakinin de aktif dinleyici olduğu ortamı tamamen terk ettim.” (Erkek, TCA, 40 yaşında, Mülakat 3)

Başka bir öğrenme kategorisi, *gençlik çalışmasının bir parçası olarak projeleri* işaret etmektedir. Gençlik çalışması profiline bakmaksızın ilginç bir bulgu, görüşülen kişilerin neredeyse hepsinin gençlik çalışması faaliyetlerini özellikle Erasmus+ programı kapsamında hazırlanan veya hazırlanacak olan “projeler” olarak düşünmeleridir. Görüşülen kişilerden daha deneyimli olanlar genellikle E+/YiA projelerinden bahsetmekteyken, genellikle eğitim sektörüne dâhil olanlar ve gençlik çalışmasına yeni katılanlar öğrencilerin ya da eğitimcilerin

hareketliliği faaliyetleri gibi Erasmus+ Programı çerçevesindeki başka proje çeşitlerinden söz etmektedir. Dolayısıyla, uluslararası faaliyetlerin ve gençlik projelerine sağlanan mali desteğin, gerek kuruluşların faaliyetlerini sürdürmek için gerekse de gençlere (ve öğrencilere) yeni deneyimler sağlamak için önemli kaynaklar olduğu düşünülmektedir.

“Projeler çok daha arttırılmalı. Avrupa ülkesi değiliz ama ülkemizde bu projeler artarak çok daha büyük şeyler yapabiliriz, sağlayabiliriz.” (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 2)

Proje çalışması ve proje yönetimi, eğitim ve destek faaliyetlerinin önemli bir bileşeni olarak görünmektedir. Tablo 5.2, RAY-MON anketlerinin yanıtlayıcılarının %92,3'ünün bir uluslararası gençlik projesini nasıl geliştireceklerini ve daha iyi uygulayacaklarını öğrendiğini ve %91,4'ünün projelerin hazırlanmasında ve uygulanmasında gençleri nasıl aktif bir şekilde dâhil edecekleri konusunda daha fazla şey öğrendiklerini göstermektedir. RAY-CAP görüşmecileri de proje çalışmasıyla ilgili deneyimledikleri öğrenme yollarını ayrıntılandırmışlardır. Görüşülen birçok kişi bir projeyi nasıl hazırlayıp planlayacaklarını; nasıl bir proje yazılacağını; projeler için nereye başvurulacağını; başvurunun yasal prosedürlerini; Avrupa Komisyonu'nun projeler ve Erasmus+ Programı için verdiği destek imkânlarını; bir öz değerlendirme ve süreç-değerlendirmesi unsuru olarak Youthpass'in varlığını; sorunun tanımlanması, çözümlerin geliştirilmesi, faaliyetlerin tanımlanması, program oluşturma ve çalışma grupları gibi proje evrelerini ve proje geliştirme için gençlik katılımı ihtiyacını öğrendiklerini belirtmiştir. Ek olarak, görüşülen pek çok kişi, proje süresince Avrupa'yla faaliyetlerin yanı sıra gençlik değişimleri gibi gençlik projelerinin nasıl uygulanacağını tartışma deneyimi elde ettiklerini; faaliyet boyunca kendi bölgelerinde geliştirdikleri projeyi düzenleme konusunda hevesli hale geldiklerini ve faaliyet teması konusunda çoktan bir proje hazırlayıp sunduklarını ifade etmiştir.

Eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıların gençlik çalışması pratiklerine katkısı bakımından RAY-MON verileri, katılımcıların faaliyetler aracılığıyla kendi hususi gençlik çalışması yeterliklerini geliştirebileceklerini göstermektedir. Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum yanıtları bir araya getirildiğinde, yanıtlayıcıların %90,3'ünün öğrenme çıktılarını değerlendirme becerilerini ve (uluslararası) gençlik çalışması aracılığıyla yeterlik gelişimlerini iyileştirdiğini; %91,1'inin ilgi alanlarına ve öğrenme ihtiyaçlarına dayanarak gençler için bir faaliyet/proje tasarlama becerilerini iyileştirdiğini; %97,2'sinin uluslararası bir takımda nasıl çalışacağını daha iyi öğrendiğini; %89,3'ünün gençlik alanına katılmalarındaki belirsizlikle ve gerginliklerle şimdi daha iyi bir şekilde baş ettiğini; %91,5'inin gençlerle çalışmak için yeterli

yöntemleri nasıl seçeceğini, değiştireceğini veya geliştireceğini daha iyi öğrendiklerini ve %87,5'inin proje boyunca tanıdığı insanlarla ortak faaliyetler ya da projeler geliştirmek niyetinde olduğunu görmek mümkündür (Tablo 5.3).

Tablo 5.3: Faaliyete katılımın iş/gençlik alanına dâhil olma üzerine algılanan etkileri (II)

	(Uluslararası) gençlik çalışmaları yoluyla öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ve yeterlik gelişimi için becerilerimi geliştirdim.	Gençlerin ilgi ve öğrenme ihtiyaçlarına dayalı olarak bir faaliyet/proje tasarlama konusundaki becerilerimi geliştirdim.	Uluslararası bir takımda nasıl çalışılacağını daha iyi öğrendim.	Şimdi gençlik alanındaki çalışmalarında belirsizlik ve gerilimle nasıl daha iyi başa çıkabileceğimi öğrendim.	Gençlerle çalışmak için uygun yöntemlerin nasıl seçileceğini, uyarlanacağını ve geliştirileceğini daha iyi öğrendim.	Projede tanıdığım kişilerle ortak faaliyetler veya projeler geliştirmeyi düşünüyorum .
	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	1,2	0,6	0,6	0,9	0,9	0,9
Katılmıyorum	8,5	8,2	2,1	9,8	7,6	11,6
Katılıyorum	55,0	52,1	43,6	49,4	46,7	33,3
Kesinlikle katılıyorum	35,3	39,0	53,7	39,9	44,8	54,2
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Frekans	366	366	366	366	366	345

Eğitim ve destek faaliyetlerine katılma aracılığıyla gerçekleşen yüksek öğrenme seviyelerine bakarak, faaliyetlerin katılımcılarının gençlik çalışması algılarında değişiklik yaratmasını beklemek de mümkündür. Bu bakımdan, Mülakat 2 ve Mülakat 3 *gençlik çalışması vizyonunu geliştirmek* açısından değişiklikleri tanımlamak için değerli veriler sağlamaktadır. Görüşülen pek çok kişi, özellikle de deneyimli gençlik çalışanları, faaliyetlerde öğrendiklerinin doğrudan gençlik çalışması pratikleri ile alakalı olduğunu ve faaliyetin hedef gruplarına sundukları hizmetleri doğrudan etkileme potansiyeline sahip olduğunu kabul etmişlerdir. Bu bağlamda, görüşülen kişiler gençlik çalışmasını örgün eğitim kuruluşlarıyla bütünleştirmek için ilham aldıklarını; toplumdaki insanlarla bağlantı kurmak için STK'lara olan ihtiyaç ve bu konuda gençlik katılımının rolü hakkında bir farkındalık geliştirdiklerini; iş dünyası ile bağlar kurmanın önemini kavradıklarını; gençlik çalışmasında dayanışmanın ve işbirliğinin rolünü idrak ettiklerini; gençlik çalışması aracılığıyla yardım edilecekleri nasıl tanımlayacaklarını ve onlarla nasıl iletişim kuracaklarını öğrendiklerini; öğrenme inisiyatifi gençlere bırakma ihtiyacını fark ettiklerini ve teoriyi daha iyi bilmenin ve pratikte uygulamanın ve stratejiyi daha gerçekçi hale getirmenin önemini anladıklarını ifade etmişlerdir.

Eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıların *gençlik çalışması pratiklerinin tematik öncelikleri* üzerindeki etkileri göz önüne alındığında, kısa dönemde de uzun dönemde de büyük bir değişiklik görünmemektedir. Görüşülen kişilerin çoğunluğu, katıldıkları eğitim ve destek faaliyetinin temasına bağlı olarak belirli bir seviyede değişiklikten bahsedene kıyasla, herhangi bir değişiklikten bahsetmemektedir. Örneğin, gençlik çalışmasını örgün eğitimle bütünleştirme, fon artırımı, barış, STK-iş dünyası ilişkileri, doğa sporları, dezavantajlı gençlerle ve çocuklarla ve bu gruplar için çalışma, görüşmecilerin gençlik çalışması pratikleri için ortaya çıkan yeni temalardır.

Eğitim ve destek faaliyetine katıldıktan sonra *gençlik çalışmasına dâhil olmada görülen artış ya da düşüş*, kazanılan yeterliğin katılımcılar tarafından gençlik çalışması pratiğine aktarılması aracılığıyla gençlik çalışması gelişiminin önemli bir belirleyicisidir.

Mülakat 3 verileri, *deneyimli gençlik çalışanları ve deneyimli sivil toplum mensuplarının faaliyetten bir yıl sonra* büyük ölçüde *gençlik çalışması içerisinde kaldıklarını* ve bazı durumlarda *eylem alanını genişlettiklerini* bile göstermektedir. İlle de aynı kuruluşa/kurumda kalmamalarına rağmen gençlik çalışmasına katılımları çeşitli inisiyatifler/girişimler aracılığıyla önemli ölçüde devam etmektedir. Görüşülen kişiler bazı durumlarda kurumsal aidiyetlerini değiştirmiş ya da aynı kuruluş içinde terfi almışlardır. İçlerinden bir tanesi başka bir sivil toplum kuruluşu ile işbirliği yapmaya başlamış; başka biri gönüllülük faaliyetleri için bir gençlik kuruluşuna gönüllü olarak destek vermeye başlamış; bir diğeri bir öğrenci kulübünün yönetim kurulunda çalışmış; bir görüşmeci bazı gençlik kuruluşlarında proje ortağı veya koordinatörü olarak aktif bir şekilde çalışmış ve başka bir tanesi kendi kuruluşu ile işbirliği yapmaya devam etmiştir. Kuruluşu gençlik alanında yer almayan deneyimli sivil toplum mensubunun durumunda bile, görüşülen kişinin kendisi diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak gençlik alanına girmiştir. Ayrıca, deneyimli gençlik çalışanları hem yerel, ulusal hem de uluslararası düzeylerde daha fazla gençlik faaliyetlerini geliştirmiş ya da geliştirme niyetinde olmuşlardır. Örneğin, görüşülen bir kişi katıldığı faaliyetin konusu olan spor ve engelliler hakkında hâlihazırda yeni bir Avrupa projesi geliştirme niyetinde olduklarını belirtmiştir.

“Yapacağımız ilk Avrupa [Gönüllü] Hizmeti projesi engelli sporları üzerine olacak. ...Avrupa'nın bu işle ilgilenen insanlarıyla bağ kurmak istiyoruz. ... yurt dışında daha çok projeye imza atmayı amaçlıyoruz, gençlerimizin baskısından dolayı.” (Erkek, KA1-MoYW, 47 yaşında, Mülakat 3)

Gençlik çalışmasına somut bir katkı olarak, görüşülen kişiler tarafından faaliyetten sonraki bir sene zarfında iki yeni gençlik kuruluşunun kurulduğunu ve başka kuruluşların da kuruluş sürecinde olduğunu görmek hayli çarpıcıdır. Örneğin, görüşülen bir katılımcı hala kendi kurumunda tam zamanlı bir memur olmasına rağmen yeni bir gençlik derneği kurduklarından ve kendisinin de bu derneğin yöneticisi olduğundan bahsetmiştir. Görüşülen başka bir kişi memuriyeti bırakmış ama arkadaşları ile birlikte bir gençlik kuruluşu kurmuş ve orada faaliyetler düzenlemeye başlamıştır. Başka bir örnekte, görüşülen kişi faaliyete katılmamış olsa yerel bir dernek kurma prosedürlerine başlama cesareti bulamayacağını belirtmiştir.

“Gençlere yönelik ciddi bir yönlendirme yapmak, onlara uluslararası vizyon kazandırmak, kabuklarını kırmak, kişisel gelişimlerine katkı sunmak amacıyla bir vizyon oluşturmak istedik. Şimdi bu vizyon kapsamında da bu gençleri Avrupa Birliği fırsatlarıyla tanıştırmamızın, buluşturmanın çabasına girdik. ...[Ş]imdi bu forumun sağladığı katkıları kullanarak daha sistemli ya da daha büyük projelere imza atabilmek için dernek kurma amacımız var. Böylelikle sürdürülebilir dediğimiz bir yapıya kavuşmak istiyoruz. Arkadan yeni gelen gençleri, yine aynı fırsatlarla tanıştırmak, [onlara] aynı olanakları sunmak; sonra bu olanaklarla vizyonu, kapasitesi, yeterlilikleri, yetenekleri gelişen gençlerin bu sefer kendi bölgesine, köyümüze, civar köylerin kalkınmasına dahil etmek.” (Erkek, TCA, 40 yaşında, Mülakat 3)

11 deneyimli gençlik çalışanının arasında, farklı sebeplerle kendi gençlik çalışması faaliyetlerini sürdürmeyen yalnızca üç katılımcı bulunmaktaydı. Görüşülen katılımcılardan ikisi için bu durum geçici görünmektedir, çünkü yakın gelecekte gençlik çalışması faaliyetlerine devam etme niyetlerini dile getirmişlerdi. Örneklerden birinde görüşülen kişinin yeni doğmuş bebeği, bu katılımcının gençlik çalışması faaliyetlerini kesintiye uğratmış ve diğer bir örnekte görüşülen kişi kuruluşunun kapanmış olması nedeniyle bu kuruluş ile herhangi yeni bir faaliyet tamamlayamamış ve bir süre pasif kalmıştır. Görüşülen bir üçüncü kişinin durumunda gençlik çalışmasını bırakma nedeni kurumsal aidiyetini değiştirmiş ve yurtdışında hedef grubu/kitlesi gençler olmayan başka bir kuruluştaki çalışmaya başlamış olmasıdır. Bu örnekte bile görüşülen katılımcı, kuruluşunun faaliyetlerinde gençlerin ihtiyaçlarını önceliklendirme niyetini dile getirmiştir.

Dolayısıyla, eğitim ve destek faaliyetlerinin deneyimli gençlik çalışanları ve deneyimli sivil toplum mensuplarının daha fazla gençlik çalışmasına katılmaları bakımından çok olumlu bir etkiye sahip olduğunu ifade etmek mümkündür. Ancak eğitim ve destek faaliyetlerinin gençlik çalışmasına daha fazla katılım üzerindeki etkisi, deneyimli gençlik faaliyetleri katılımcıları ve gençlik çalışmalarına yeni katılanlar göz önüne alındığında azalmaktadır.

(Uluslararası) *gençlik faaliyetlerinin*, hem öğrenci olan hem de kuruluşları ile uzak mesafe ilişkisi bulunan, iki *deneyimli katılımcısı* için faaliyetlerin çok sınırlı bir etkisi olduğu görünmektedir. Faaliyetlere katılma motivasyonları oldukça kişisel olduğundan, daha fazla katılım da kişisel nedenlere bağlı olmuştur. İkisi de üniversiteden mezun olmaya ve hayatlarını sürdürmek için bir kariyer geliştirmeye odaklandıklarını ve kuruluşlarıyla sürekli bir temas halinde olmadıklarını belirtmiştir. Görüşülen katılımcılardan birisinin bir şekilde gençlik çalışmasına katılma konusunda cesareti kırılmış olduğu görülmektedir, çünkü daha önce bir dernek etrafında örgütlenme girişimlerinin başarısız olduğundan bahsetmiştir.

“Daha sonra profesyonel hayatım biraz daha aktifliğini yitirdi tabii. O zaman öğrenciydim bunun da büyük bir katkısı vardı. Şimdi öğrencilik de bitti, o yüzden daha farklı düşünmeye başladım. Elbet katkısı oldu ama bu yönde profesyonelce ilerlemeyeceğim büyük ihtimale.” (Erkek, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

“Projeye katıldığımız arkadaşlarla dernek mi kursak falan demiştik, bu yola kadar gitmiştik. Çok zor kurmuştuk, üç kişi aynı zamanda gençlik adına çalışanlardık ve bu kulüpte arkadaşlara proje yazmasını öğrettik. Ulusal Ajans’tan gelen arkadaşlarla proje yazmasını öğrendik. Katılımcılarımız vardı. Daha sonra bir baktık ki hevesleri kırıldı, insanların hiç bir projesi kabul olmadı, çünkü bir dönemde en az 10 proje kabul olurken, o dönem [kabul olmayan projeler] 100’e yakındı. Böyle bir olumsuzluk oldu yani.” (Erkek, KA1-MoYW, 23 yaşında, Mülakat 3)

Dolayısıyla, eğitim ve destek faaliyetlerinin, faaliyetlerden daha ziyade kişisel beklentileri olan ve gençlik faaliyetlerini üniversitedeki eğitim yıllarının bir parçası olarak gören katılımcılar üzerinde çok sınırlı bir olumlu etki yaratma potansiyeli olduğunu ileri sürmek mümkündür.

Gençlik çalışmasına yeni katılanların deneyimleri düşünüldüğünde gençlik çalışmaları üzerindeki etki daha da düşük görünmektedir. Mülakat 2 verilerine göre bu kategoride görüşülen kişiler için heves düzeyi kısa vadede (faaliyetten iki ay sonra) artmış görünse de, Mülakat 3 verileri bu tarz bir hevesin uzun vadede (faaliyetten bir yıl sonra) gençlik çalışmasına daha fazla katılım için somut bir eyleme dönüşmediğini göstermektedir. Görüşülen kişilerin bazıları gönderici kuruluşları ile daha yakın ilişkiler içinde bulunma ya da gençlik çalışmalarına dâhil olma niyetinde olmalarına rağmen, bazı nedenlerle bunu gerçekleştirememişlerdir. Örneklerden birinde görüşülen kişi yaşadığı şehirde hiçbir çevre bulamamış; ve başka bir örnekte gönderici kuruluşla birkaç kez telefonla görüşmesine rağmen (çünkü görüşülen kişi ve kuruluş iki farklı şehirde bulunuyor), görüşülen kişi kuruluştan herhangi bir ilgi veya olumlu cevap alamamış ve hevesi kırılmış hissetmiştir. Başka bir örnekte, görüşülen kişi üniversitesinde pozisyonunu değiştirmiş ve hayatındaki öncelikleri değişmiştir.

“Tabii ki gençlik çalışmalarına olan bakış açım değişti. Öncesindeki bakış açım sadece işte gezmek için gidilir mentalitesi vardı ama bu çalışmadan sonra bunun bu şekilde olmadığını gördüm. Ama profesyonel anlamda değişiklik oldu mu dersiniz ya da çalıştığım insanlar dersiniz böyle bir şey olmadı ya da fırsat olmadı diyelim. Ben küçük bir yerde yaşıyorum, bu anlamda çalışabileceğim insanlar kısıtlı veya sayısı az, o yüzden olmadı.” (Kadın, KA1-MoYW, 20-29 yaş grubu, Mülakat 3)

Böyle bir şey yapınca hevesiyle dönersiniz ya, ben öyle dönmüştüm açıkçası. Başka şehirde olduğu için benim şuan olduğum dernek, hani derneğin ismini unuttum, o kadar pasifim ki. Ben kendileriyle konuşamıyorum bile. Derneğin numarasını arkadaşşımdan bulup aradım. Dedim ki ‘ben Ankara’da yaşıyorum, ama böyle böyle projeye gittim ve ben gönüllü çalışmak istiyorum, bir proje yapalım, bir şey yapalım.’ ‘Biz size geri döneriz, tamam’ falan dediler bana. Birkaç kere daha aradım ‘hadi bir şey yapalım’ gibisinden, yok yani kimse beni ciddiye almadı orada.” (Kadın, KA1-MoYW, 21 yaşında, Mülakat 3).

“Gençlik çalışmaları üzerinden herhangi yeni bir çalışma yapmadım o zamandan sonra. Sadece öğrencilerle küçük aktiviteler yaptım.... Yani dediğim gibi hep böyle hedeflerle ben bu programa başvurmuştum, planımda vardı önce ‘şunu yapacağım, bunu yapacağım’ diye, ama kadro değişikliğim oldu benim. Bir bölümden başka bölüme geçtim, başka işler oldu, böyle şeylere önem veremedim. Bir de yüksek lisans tez savunma dönemim oldu. Şu anda böyle bir faaliyet yapmadım.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 3)

Gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratikleri üzerindeki sınırlı etkinin nedenleri görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerinden beklentileri ve motivasyonlarına dayanıyor görünmektedir. Beklentileri ve motivasyonları büyük ölçüde kişiseldir ve yeni ülkeleri görmeye gitmenin ve yeni insanlarla tanışmanın yanı sıra kişisel ve profesyonel gelişime işaret etmektedir. Görüşülen bu kişilerin, faaliyetleri neredeyse hiçbir kurumsal aidiyet olmadan bireysel olarak uyguladıklarını gözlemlemek şaşırtıcı değildir.

Gençlik çalışmasıyla ilgili deneyimin düşük düzeylerinin ve kurumlarla son derece zayıf bağların sonucu olarak faaliyetlerin çıktıları da kişisel düzeyde kalmaktadır. Görüşülen kişiler yeni yöntemler ve yaklaşımlar öğrenmelerine rağmen bu yeni bilgiyi gençlik çalışması bağlamından ziyade genellikle kendi öğrencileri ile birlikte sadece eğitim sektörlerindeki kendi faaliyetlerinde kullanmayı düşünmektedirler. Diğer katılımcılarla tanışmalarına ve kültürel farklılıkları deneyimlemelerine rağmen, görüşülen bu kişiler bu katılımcıları meslektaştan ziyade arkadaşları olarak görmektedirler.

Dolayısıyla, gençlik çalışmasına yeni katılanların gençlik çalışmasına katılma konusunda daha hevesli olacakları beklentisinin aksine, bulgular durumun böyle olmadığını ve bu kategorideki yedi katılımcıdan altısı için deneyimlerinin çok kişisel gelişim düzeyinde kaldığını göstermektedir. Bu görüşülen kişi kategorisinde katılım derecesinde artışın gözlemlendiği bir örneğin bulunduğunu da belirtmek önemlidir. Görüşülen bu kişiden yapılan aşağıdaki alıntı, bir yıllık bir dönemde faaliyetten önce gönderici kuruluşu hakkında hiçbir fikri olmayan

katılımcının (Mülakat 1), gençlik projelerinin gençlerin yararı için olan önemini fark ettiğini ve kısa vadede bir proje hazırlamayı düşünmeye başladığını (Mülakat 2) ve daha sonra uzun vadede karşılıklı iletişim ve güven ilişkisi aracılığıyla gönderici kuruluşuna dâhil olmak için eyleme geçtiğini (Mülakat 3) çok açık bir şekilde açıklamaktadır.

“Bireysel olarak gidiyorum arkadaşım vasıtasıyla ama bir kurumumuz var sanırım. Arkadaşım bir kurumda şu anda ve o kurumda koordinatörlük yapıyor. Onun vasıtasıyla bu projede yer almamı istedi, ben de katıldım. Zaten ilgim vardı bu projelere, takip ediyordum yakından. O kurumun adını bilmiyorum şuanda yani o kurumla gidiyoruz gibi düşünüyorum.” (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 1)

“Aslında projeler ne kadar yazılırsa, gelecek nesil daha iyi olur. Çünkü o kadar gereksiz şeyle ilgilenen nesil ki, projeler hazırlanırsa gençlik oraya aktarılacak daha iyi bir nesil olabilir. Yani proje yazmayı da düşünebilirim diyebilirim.” (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 2)

“Kuruluşumu projeden sonra daha çok sevmeye başladım. Benim için, bana ne kadar değer verdiğini gördüm. Projede gerçekten profesyonel hareket eden bir kuruluş, bu yüzden daha çok bağlandım kuruluşuma.” (Erkek, KA1-MoYW, 22 yaşında, Mülakat 3)

→ *Tavsiye: Gençlik çalışmasına yeni gelenler için eğitim ve destek faaliyetlerinin etkisini arttırmak için, özel olarak tasarlanmış, giriş niteliğinde eğitim ve destek faaliyetleri düzenlenmelidir.*

→ *Tavsiye: Özellikle TCA faaliyetleri için işlevsel olacak şekilde, katılımcıların profili açıkça tanımlanmalı ve katılımcıların seçilme süreci gençlik çalışması açısından faaliyetlerin etkinliğini arttırmak amacıyla başvuranların deneyim düzeyini göz önünde bulundurulmalıdır.*

Gençlik çalışması profillerinden ve eğitim ve destek faaliyetlerinin gençlik çalışması motivasyonları ve perspektifleri üzerindeki etkisinden kaynaklanan, son ama çok ilginç bir değişkenlik, *gençlik çalışmasındaki deneyim yılları ve yaş* ile ilgili olarak gözlemlenebilir. Mülakat 3 verileri artan deneyim düzeylerinin ve yaşın gençlik çalışmasına katılma yönünü ve şeklini değiştirdiğini göstermektedir. Türkiye örneğinde 40-49 yaş grubundaki deneyimli iki gençlik çalışanının ifadeleri, yaşlandıklarını düşündüklerinde gençlik çalışması içerisinde kendileri için daha istisari bir rol tanımlamaya başladıklarını göstermektedir. Bu bağlamda kendilerinin eğitim ve destek faaliyetlerine katılmalarını düşünmekten ziyade daha genç insanların bu tarz faaliyetlere dâhil edilmesini ve katılımlarını önceliklendirmeye başlamışlardır.

“Gençlerle birebir çalışmam için bir hayli geç olacak ama benim yerel bağlantılar üzerine daha çok çalışmak, örneğin yerel yönetimlerle bu konuda işbirliğine geçmek ve sivil toplum kuruluşlarında bazı işbirliklerinin kurucuları ya da bunu yönlendiriciler arasında olmak gibi bir idealim var.” (Erkek, KA1-MoYW, 47 yaşında, Mülakat 1)

“Artık her şeyden önce, yani samimi söylemek gerekirse, bu gençlik faaliyetlerini yaş grubu benden daha genç arkadaşlarıma, lider genç liderlere bırakma niyetindeyim. ...Kendime çizdiğim yol, şu an ben bu çalışmalarda gençlik liderliğinden ziyade, koçluk yapabilirim. Yani yeni, daha genç arkadaşlarımızla bu çalışmaların nasıl yapılacağı ile ilgili bütün birikimlerimi paylaşmak isterim. Ama benim kendi kişisel olarak çizdiğim vizyon biraz farklı. Yine gençlik çalışmalarından kopmayacağım, ama mesela tekrar ikinci bir yurtdışı eğitim etkinliğine kendim değil, yaşı çok daha genç olan, daha gönüllü, bu fırsatı hiç yakalamamış gençlerin gitmesine fırsat vermek peşindeyim.” (Erkek, TCA, 40 yaşında, Mülakat 3)

5.2.2 Uluslararası düzeyde ağ kurma, ortaklık ve işbirliği

Daha önce Bölüm 4.3’te belirtildiği gibi, beklenen (beklenmeyen) çıktıların yanısıra eğitim ve destek faaliyetlerinin en önemli hedeflerinden birisi, faaliyetlerin katılımcıları arasında uluslararası düzeyde ağların, ortaklıkların ve işbirliğinin oluşturulmasıdır.

RAY-MON verileri, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılarının, faaliyetlerin birlikte bir gençlik projesi geliştirmek için faydalı olabilecek uluslararası temasları kurmada aracı olduklarına büyük ölçüde inandıklarını göstermektedir. Yanıtlayıcıların kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum cevapları birlikte göz önüne alındığında, yanıtlayıcıların %86,1’i diğer ülkelerdeki insanlarla toplumsal ve siyasi meselelere katılmaları için faydalı olan temaslar kurduklarını ve %84,4’ünün diğer ülkelerdeki insanlarla kendi profesyonel gelişimleri için faydalı olacak temaslar kurduklarını belirtmişlerdir. Birlikte proje geliştirme ve gelecekteki işbirliği fırsatlarına ilişkin olarak yanıtlayıcıların %82,4’ü proje geliştirmek istedikleri ülkelerdeki gençlik çalışanları/liderleri ile temas kurmuş ve %77,4’ü gençlik alanında gelecekteki işbirliği fırsatlarını sağlayacak olan ortaklıklara ya da ağlara dâhil olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5.4: Ağ kurma hakkındaki algılar

	Sosyal veya politik konulara dahil olma için faydalı olabilecek, diğer ülkelerden insanlarla ilişki kurdum.	Mesleki gelişimim için faydalı olabilecek, diğer ülkelerden insanlarla ilişki kurdum.	Birlikte proje geliştirebileceğim diğer ülkelerden gençlik çalışanları/liderleriyle ilişki kurdum.	Şimdi gençlik alanında gelecek işbirliği olanakları sağlayan ortaklıklar ve ağlara dâhilim.
	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde	Geçerli yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	0,6	1,2	0,6	1,8
Katılmıyorum	13,3	14,4	17,0	20,7
Katılıyorum	41,0	38,8	37,2	40,5
Kesinlikle katılıyorum	45,1	45,6	45,2	36,9
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0
Frekans	346	366	366	366

RAY-MON verileri ağ kurma ve ortaklık konusunda oldukça olumlu algılara dikkat çekmesine rağmen, faaliyetlerden hemen sonra belirtildiği üzere, RAY-CAP nitel verileri, hem somut ağ kurma, ortaklık ve işbirliği çıktıları için uzun vadeli bir perspektif bakımından hem de görüşmecilerin gençlik çalışması profilleri açısından daha farklılaşmış bir tablo sunmaktadır.

Mülakat 1 verileri *deneyimli gençlik çalışanları* için eğitim ve destek faaliyetlerine katılma bakımından ağ kurma ve temas kurmanın önemli bir motivasyon olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, faaliyetten iki ay sonra (Mülakat 2), ortaklıklar kurma fırsatına sahip olduklarını ve faaliyet esnasında hâlihazırda bir uluslararası/Avrupa ağı kurduklarını belirtmişlerdir. Yine de, projeden bir yıl sonra ağların ve ortaklıkların sürdürülebilirlikleri göz önüne alındığında, deneyimli gençlik çalışanlarının sadece yarısının diğer katılımcılarla kendi profesyonel ilişkilerini, bu ağlardan hem projeleri hem de derneklerinin faaliyetleri için yararlanarak; Avrupa'daki farklı ülkelerden gençlik çalışanları ile temaslar kurarak ve yeni projeler veya potansiyel katılımcılar hakkında temas halinde kalarak sürdürebildiğini gözlemlemek mümkündür. Bu kategoride görüşülen kişiler, kurulu ağlarla ilişkilerini sürdürememiştir ve ağ ile ilişkileri genellikle meslektaşları ile kişisel bir düzeyde kalmıştır.

Gençlik faaliyetlerinin deneyimli katılımcıları için bulgular, eğitim ve destek faaliyetleri boyunca ağlar kurma bakımından deneyimli gençlik çalışanlarınıninkiler ile çok benzerdir. Ancak, fark bu ağların ortaklığa ve/veya işbirliğine dönüşmemiş olmasıdır. Deneyimli katılımcıların gençlik çalışmasına katılması zayıfladıkça ve faaliyetlerde kurdukları bağlantılardan yararlanamamışlardır.

Gençlik çalışmalarına yeni katılanlar için ağ, ortaklıklar ve işbirliğine ilişkin faaliyetlerin çıktıları daha da azalmaktadır. Görüşülen kişiler, genelde diğer katılımcıları bir proje başlatırlarsa ve bir proje başlattıklarında faydalanılacak temaslar olarak düşünmektedirler; ama Mülakat 2 ve Mülakat 3'te aynı katılımcıdan yapılan iki alıntının gösterdiği gibi, diğer katılımcılarla ilişkilerinin doğası çok enformel ve kişisel bir düzeyde kalmaktadır.

“En önemlisi de karşı taraf ile kontak. Yani artık herhangi bir proje yaptığımda ortak bulmakta zorlanacağımı düşünmüyorum, oradaki 30 kişi ile iletişim halindeyim. Adreslerini biliyorum, mail attığım zaman dönecek kişiler var, yani en büyük faydası benim için bu oldu, network anlamında ortaklara sahip olmuş olmak.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 2)

“Özellikle iletişime geçtiğim herhangi bir katılımcı yok. Düzenli takip etmiyorum, mesajlaşmıyorum ama sosyal medyada takip ediyorum. Yaptıkları faaliyetleri de görüyorum. Sadece 2-3 arkadaşım var onlarla da, proje kapsamında değil sadece doğum günü kutlamak hal hatır sormak şeklinde.” (Kadın, TCA, 28 yaşında, Mülakat 3)

Dolayısıyla, Bölüm 4.3'ün bulgularına çok benzer olarak ağ kurma, işbirliği ve ortaklığın çıktılarının genel analizi çerçevesinde, faaliyetlerden önce ve iki ay sonra motivasyonun ve hevesin yüksek görünmesine rağmen, bir yıl sonra faaliyetteki diğer katılımcılarla ilişkilerin sürdürülebilirliğinin bütün gençlik çalışması profili kategorileri için endişe verici olduğunu ifade etmek mümkündür. Tek istisna, bu ortaklıkların ve işbirliğinin nasıl faaliyete geçirileceği konusunda hâlihazırda bir fikri olan birkaç deneyimli gençlik çalışanıdır.

➔ *Tavsiye: Özellikle gençlik çalışmasına yeni gelenlere kolaylık sağlamak amacıyla, eğitim ve destek faaliyetleri aracılığıyla kurulan temaslari ve ağıları sürdürmede yeni mekanizmalar oluşturulmalıdır.*

Sonuç

RAY-CAP araştırma projesi, RAY Network tarafından ERASMUS+ Gençlik Programı'nın 16 katılımcı ülkesinde yürütülmektedir. Bu araştırma ile Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışanları ve proje liderlerine yönelik düzenlenen destek ve eğitim faaliyetlerinin (özellikle de KA1 Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği (KA1-MoYW) ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA)) gençlik çalışanları ve proje liderleri üzerindeki etkileri, bu faaliyetlerin süreçleri ve çıktıları incelenmektedir. RAY-CAP araştırması için veriler, eğitim ve destek faaliyetlerine katılanlarla faaliyetten önce, faaliyet bittikten iki ay ve bir yıl sonra gerçekleştirilen üç adet mülakat seti ile oluşturulmuştur.

Bu Sonuç Raporu, Ocak 2016-Haziran 2017 arasında yapılan mülakatların analizi yoluyla RAY-CAP Türkiye araştırmasının bulgularını sunmaktadır. Bu bağlamda bütün örneklem, Erasmus+ Programı Ulusal Ajansları tarafından finansal olarak desteklenen ve faaliyet bitiş tarihleri 1 Kasım 2015 ile 30 Haziran 2016 tarihleri arasında olan eğitim ve destek faaliyetlerine katılan 23 katılımcı ile yapılan görüşmelerden oluşmaktadır. Aynı zamanda, bu örneklemden seçilen on mülakat seti ise, RAY-CAP koordinasyon ekibi tarafından hazırlanacak ulus ötesi analizlerde kullanılmak üzere Türkiye Ulusal Veri Tabanı'na dâhil edilmiştir. Bölüm 4 Ulusal Veri Tabanı'nda (10 katılımcı) yer alan verileri analiz ederken, Bölüm 5 bütün Türkiye örneklemine (23 katılımcı) yer alan verilerin incelenmesi yoluyla daha genel ve çok boyutlu bir analiz yapmaktadır.

Bölüm 4, RAY-CAP araştırmasının Modül A (katılımcıların Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında katıldıkları eğitim/destek faaliyetlerinde yeterliliklerinin gelişimi) ve Modül B (bireysel düzeyde pratiğe aktarım) kapsamında Türkiye Veri Tabanı'ndaki 10 yapılandırılmış protokolden derlenmiş nitel verilere dayanarak RAY-CAP bulgularının analizine ayrılmıştır. Bölüm 4'te sunulan analiz göstermektedir ki, katılımcıların beklenti ve motivasyonları (yani faaliyet konusu, ağ kurma ve kuruluşların tanıtımları, kişisel ve mesleki beklentileri, yeni şeyler öğrenmeleri, kültürlerarası deneyimler kazanmaları ve yaygın eğitim) açısından değerlendirildiğinde (Mülakat 1), görüşülen kişiler genel olarak hem kısa hem de uzun vadede eğitim ve destek faaliyetine katılmış olmaktan *hayli memnundurlar*. Dolayısıyla, bu yüksek memnuniyet oranlarının kişisel hedefler; bireysel öğrenme ve yeterlilikler; kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme ve ağ kurma ve işbirliği açılarından somut faydaya ve çıktılara dönüşüp dönüşmediğini uzun vadeli (bir yıl) bir perspektifle analiz etmek önem taşımaktadır.

Bölüm 4'te sunulan analizler, bilgi edinimi, beceri gelişimi, tavır değişimi, kültürlerarası öğrenme; uygulamalı öğrenme planlaması ve çıktı ve uygulama yönetimi; Avrupa değerleri, konuları ve Avrupa Birliği'nin imajı ve Youthpass'ın algılanan faydaları bağlamlarındaki değişiklikleri inceleyecek şekilde kişisel gelişim alanları kapsamında kişisel hedefler, bireysel öğrenme ve yeterliklerin dört alanına odaklanmıştır.

Kişisel gelişim alanında RAY-CAP verisi (Mülakat 2 ve Mülakat 3), *katılımcıların faaliyetlerden kazanımlarına ilişkin algılarının çok olumlu olduğunu* göstermektedir. Faaliyetler, görüşülen kişiler tarafından kültür, yeni projeler ve belki de en önemlisi, gençlik çalışması ve sivil topluma katılım anlamında ufuklarını ve bakış açılarını genişletecek şekilde ilham verici ve etkili olarak değerlendirilmektedir. Veriler, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılarının *geniş kapsamlı ve yeni bilgiler* edindiklerini göstermektedir. Görüşülen kişilerin birçoğu, katıldıkları *faaliyetin konusu/başlığı ve proje çalışması* konularında proje hazırlanması, proje başvurusu yapılacak kaynaklar ve yasal süreçler, Avrupa Komisyonu tarafından sunulan destek imkânları ve Erasmus+ Programı, Youthpass'ın kapsam ve içeriği, toplumsal bir sorunun belirlenmesi ve çözüm için öneriler geliştirilmesi, faaliyetlerin belirlenmesi, program geliştirilmesi ve çalışma gruplarının oluşturulması ve proje gelişimine gençlerin aktif katılımlarına duyulan ihtiyaç gibi yeni şeyler öğrendiklerini algılamaktadırlar. Bunlara ek olarak, uzun vadede bilgi edinimi açısından iki bilgi kategorisi daha belirtilebilir: gençlik çalışması pratikleri ve araştırma yoluyla ileri düzey öğrenmeye duyulan ihtiyaç. Araştırma bulguları, uzun vadeli bir perspektifte, bir yandan görüşülen kişilerin faaliyet esnasında kazandıkları bilgileri içselleştirmeyi başardıklarını ve bunları kendi gençlik çalışmaları pratikleriyle ilişkilendirmeye başladıklarını göstermektedir. Öte yandan, görüşülen kişiler faaliyet konularında veya sosyal sorunlar hakkında daha fazla bilgiye, örneğin araştırma yoluyla öğrenmeye, ihtiyaç duyduklarını fark etmeye başlamışlardır.

RAY-CAP verileri (Mülakat 3) ayrıca eğitim ve destek faaliyetleri katılımcılarının *becerilerinin uzun vadede geliştiğine dair güçlü kanıtlar sunmaktadır*. Bu beceriler özellikle sunum ve bilgi paylaşımı alanlarını da kapsayacak şekilde dil ve iletişimdir. Buna ek olarak, takım çalışması, zaman yönetimi, yaygın eğitim kapsamında yeni teknik ve yöntemlerin uygulanması, proje hazırlanması, eğitim kaynaklarının yedeklenmesi, yenilikçilik ve yeni proje fikirlerinin geliştirilmesi ve öğrenmeyi öğrenme görüşülen kişilerin geliştirdiklerini düşündükleri diğer becerilerdir. Burada altı çizilmesi gereken husus, katılımcıların becerileri

yalnızca teorik olarak öğrenmedikleri, ama aynı zamanda bu becerileri pratiğe koyma yollarını da öğrenmiş olmalarıdır.

Tutum ve değerlerin değişimi hem kişisel hem de gençlik çalışmaları seviyelerinde gözlenmektedir. Kişisel düzeyde, görüşülen kişiler, daha düşünceli olma, sebat, hoşgörü, empati, kendinin farkında olma (kendini daha iyi tanıma) ve sabır gibi olumlu hisler geliştirdiklerini algılamaktadır. Görüşülen kişiler kendi zaaflarını daha iyi tespit ettiklerini ve daha özgüvenli, açık görüşlü ve öğrenmeye açık olmaya başlamaları sebebiyle güçlü yönlerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Gençlik çalışmaları seviyesinde kısa vadeli (Mülakat 2) değişim anlamında algılanan değişimler genellikle farklı konular ve söylemler; farklı ülkelerde gençliğin farklı tanımları; bakış açılarının genişlemesi ve toplumun farklı kesimleri ile uyum içinde yaşama hakkında artan farkındalıktır. Bu tavır değişikliklerinin gençlik çalışması pratikleriyle ilişkili olarak uzun vadeli (Mülakat 3) yansımaları değerlendirildiğinde, *gençlik çalışması pratikleri hakkında artan farkındalığın gençler hakkında genişleyen bir vizyonla daha kapsamlı bir gençlik çalışması yaklaşımına dönüştüğünü* gözlemlemek mümkündür.

Boylamsal analiz, aynı zamanda faaliyetlerin katılımcılar üzerinde *kültürlerarası öğrenme* anlamında da güçlü etkileri olduğunu algılandığını göstermektedir. Görüşülen kişiler faaliyetten önce (Mülakat 1) kültürlerarasılık konusunda görece sınırlı ifadeler kullanmış olsa da, artan farkındalık (daha fazla) ve kültürlerarası söylem ve kimlikler (daha az) bağlamında görüşülen kişilerin kültürlerarası öğrenme algılarında faaliyet sonrasında ciddi bir seviyede değişim olduğu gözlenmiştir. Dahası, uzun vadede, görüşülen kişilerin kültürlerarası öğrenme bağlamında “etkileşime geçebilme yeteneğinden” “eyleme geçebilme kapasitesine” keskin biçimde geçiş deneyimlediklerini gözlemek mümkündür.

Neler işe yarıyor? Kişisel gelişim alanları (I)

- Eğitim ve destek faaliyetlerinden kişisel beklentiler büyük oranda karşılandı.
- *Bilgi Kazanımı*: faaliyet konusu, yeni yöntemler, Erasmus+ programı hakkında bilgi, iyi örnekler, proje hazırlanması ve proje yönetimi.
- *Beceri gelişimi*: yabancı dil, iletişim, yaygın eğitim yöntemleri, zaafların tespiti ve güçlü yönlerin geliştirilmesi, proje hazırlanması, öğrenmeyi öğrenme.
- *Tutum değişikliği*: özgüven, kültürlerarası farkındalık, hoşgörü ve empati, sabır, kendini daha iyi tanıma, gençlere ilişkin daha gelişkin bir vizyon.
- *Kültürlerarası öğrenme*: kültürlerarası farklılıklar/tecrübeler hakkında farkındalığın artması, kültürlerarası söylem ve kimlikler, “etkileşime geçebilme yeteneği”nden “eyleme geçebilme kapasitesi”ne geçiş.

Neler geliştirilebilir? Kişisel gelişim alanları (1)

- Katılımcıların kişisel becerileri gençlik çalışması ve gençlik çalışması uygulamaları alanlarında gelişme göstermiş olsa da, gençlik politikaları ve gençlik politikaları konularına yapılan vurgu hayli sınırlı kalmıştır.

Kişisel gelişim alanları içerisindeki kişisel hedefler, bireysel öğrenme ve yeterlikler konularının ikinci kategorisi *uygulamalı öğrenme çıktıları/planlama ve uygulamadır*. Mülakat 2 verileri, faaliyetlerde kullanılan eğitim yöntem ve yaklaşımlarının katılımcıların birbirleriyle rahat iletişim kurabilmelerine imkân sağlayacak şekilde kapsayıcı ve etkili olduklarını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, bu yöntem ve yaklaşımlar, görüşülen kişilerin (*uluslararası*) *gençlik çalışması yeterliliklerinin bireysel düzeyde gelişmesine ve güçlü yönleri geliştirirken zayıf yönlerini aşmalarına da* yardımcı oldukları şeklinde algılanmıştır. Bu yöntem ve yaklaşımların görüşülen kişiler tarafından gençlik çalışması pratiklerine aktarımı ele alındığında, bulgular görüşülen kişilerin büyük çoğunluğunun özellikle de bilgi ve yöntemler/yaklaşımlar anlamında öğrenme çıktılarını uygulamaya geçirdiklerini doğrulamaktadır. Gençlik faaliyetleri ve projelerinin planlanması, hazırlanması ve uygulanması açısından, görüşülen kişilerin ifadeleri bazılarının hâlihazırda yeni proje fikirleri bulduklarını ve faaliyetten sonra gençlik projeleri hazırladıklarını göstermektedir.

Neler işe yarıyor? Kişisel gelişim alanları (2)

- *Faaliyetlerde uygulamalı eğitim yöntem ve yaklaşımları*: kapsayıcı ve etkili, katılımcılar arasında iletişimi sağlayacak şekilde.
- *Faaliyet sonrası uygulamalı çıktılar*: bilgi, yöntem, yeni projelerin hazırlanması

Kişisel gelişim alanları içerisindeki kişisel hedefler, bireysel öğrenme ve yeterlilikler konularının üçüncü kategorisi anlamında, RAY-CAP verileri *Avrupa değerleri, Avrupa konuları ve Avrupa Birliği'nin imajı açısından tavır değişikliklerini* tespit etmeye yardımcı olmuştur. Katılımcılar, demokrasi gibi bir dizi Avrupa değeri hakkındaki tutumlarında ciddi anlamda değişimler olduğunu ifade etmişlerdir. Buna ek olarak, insan hakları, hukukun üstünlüğü, barış, AB'nin genel değerleri, bireylere verilen değer, bireylerin ülkeleri veya dilleri sebebiyle ayrımcılığa uğramaması ve katılımcılığın sağlanması konularında bilinçlendiklerini belirtmişlerdir. *Avrupa'yla ilgili konuların keşfi* anlamında, görüşülen kişiler belirli hedef kitlelere yönelik proje ve ortaklıklar kurmayla ilişkili işbirliklerinin bulunurluğu ve yeni pratikler, yeni yaklaşımlar ve yeni faaliyetler gibi yeni konulara değinmişlerdir. *Avrupa Birliği'nin imajı* konusunda ise görüşülen kişilerin büyük bir çoğunluğu, faaliyetin *AB'ye olan olumlu bakışlarının güçlendiği ve AB'ye daha fazla güven duyduklarını* belirtmişlerdir.

Neler işe yarıyor? Kişisel gelişim alanları (3)

- *Avrupa değerleri:* Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, barış, bireylere verilen değer, ayrımcılıkla mücadele, katılımcılık.
- *Avrupa konuları:* Avrupa ülkelerinde demokrasi ve barışın hayata geçirilmesi, yeni projeler anlamında işbirliği olanaklarının mevcudiyeti; yeni pratikler, yeni yaklaşımlar ve faaliyetler.
- *AB'ye bakış:* olumlu imajın güçlenmesi, AB'ye olan güvende artış.

Youthpass, kişisel gelişim alanları içerisinde kişisel hedefler, bireysel öğrenme ve yeterlikler konularının dördüncü kategorisidir. Mülakat 3 verisi, *katılımcıların birçoğunun Youthpass sistemini pratik ve teorik açılardan beğendiğini, ancak katılımcıların neredeyse tamamının Youthpass'a hak ettiği önemin verilmediğini düşündüğünü* göstermektedir. Youthpass'ın fiilen kullanılması anlamında, *katılımcıların sadece yarısı Youthpass'ı hâlihazırda iş ve staj başvuruları yaparken kullandıklarını* belirtirken, görüşülen kişilerin diğer yarısı henüz Youthpass'ı deneme şansı bulamamışlardır. Dahası, görüşülen kişiler Youthpass'ın ne Türkiye'de aktif olarak kullanıldığını ne de özellikle işverenler tarafından yeterince takdir edildiğini düşünmektedirler.

Neler işe yarıyor? Kişisel gelişim alanları (4)

- Youthpass katılımcılar tarafından takdir edilmektedir.
- Özgeçmişlere koyulmakta ve iş ve staj başvurularında kullanılmaktadır.

Neler geliştirilebilir: Youthpass

- Youthpass sertifikasının toplumsal görünürlüğü, özellikle de işveren ve iş çevrelerinde artırılmalıdır.

Bölüm 4'teki analizin ikinci kategorisi kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenmeye odaklanmış, bu çerçevede gençlik çalışması hevesleri ve gelecek perspektifleri; deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevreye etkiler ve katılımcılara sunulan kurumsal destek olmak üzere üç alt başlık incelenmiştir. Bu anlamda en önemli gözlem, katılımcıların büyük bir kısmının faaliyetten bir yıl sonra bile hala gençlik çalışmalarında yer alması ve gençlik çalışmalarına fazla katılım göstermeyen sadece iki katılımcının olmasıdır.

Gençlik çalışması hevesleri ve gelecek perspektifleri açısından, *eğitim ve destek faaliyetlerinin görüşülen kişilerin gelecek gençlik çalışması perspektiflerine büyük ölçüde olumlu katkı yaptığını* görmek mümkündür. Faaliyetler görüşülen kişilere gelecek için ilham vermiş; Avrupa ve uluslararası gençlik çalışmaları hakkındaki farkındalıklarını büyük oranda arttırmış ve görüşülen kişilerin gençlik çalışması kapasitelerini geliştirmek için hareketlilik faaliyetlerine katılma motivasyonlarını arttırmıştır. Dahası, görüşülen kişilerin büyük bir kısmı gelecek yıllarda gençlik alanında (profesyonel olarak) çalışma isteklerini dile getirmiş oldukları için,

görüşülen kişilerin ifadeleri (Mülakat 3) *faaliyetin tamamlanmasından bir yıl sonra da gençlik çalışması heves ve amaçlarının artışında gayet olumlu bir yönelim olduğunu* göstermektedir. Buna ek olarak, RAY-CAP verisi, görüşülen kişilerin hâlihazırda gelecekte (uluslararası) gençlik çalışmalarına daha fazla katılmanın yollarını planladıklarını da göstermektedir. Bu bağlamda, görüşülen kişilerin, faaliyetten bir yıl sonra bile, *yeni gençlik çalışması faaliyetlerine katılım yoluyla kişisel gelişimlerini desteklemek üzere başka eğitim fırsatlarını kullanmak konusunda kararlı olduklarını gözlemek mümkündür.*

Neler işe yarıyor? Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme (1)

- *Gençlik çalışması hevesleri ve gelecek perspektifi:* yeni faaliyetler için ilham, uluslararası/Avrupa gençlik çalışmaları hakkında farkındalık, gençlik çalışması kapasitesi gelişimi için hareketlilik için artan motivasyon, ileri düzey eğitim için istek.

Eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıların *kurumsal çevreye deneyim aktarımı* üzerindeki etkisi, tecrübenin yaygınlaştırılması yöntemleri; bu deneyimin paylaşıldığı bireyler; tecrübelerin pratiğe geçirilmesi ve gündelik çalışmalarında yöntemlerin kullanılması açılarından da incelenmiştir. Görüşülen kişiler çalıştaylar ve sunumlar yoluyla dernek veya kuruluşlarındaki meslektaşlarıyla; diğer kuruluşlardaki kişilerle; kurumlarında birlikte çalıştıkları kişiler ve akranlarıyla ve arkadaşlarıyla gerçekleştirilmiş *deneyim yaygınlaştırma ve paylaşma örnekleri* belirtmişlerdir. Faaliyetten iki ay sonra bile (Mülakat 2), *görüşülen kişiler faaliyetlerde öğrendikleri değişik yöntemler ve teknikleri uygulamaya ve pratiğe dökmeye ve kullanmaya başlamış olduklarını* belirtmişlerdir. Böylesi bir pratiğin bir yıl sonra bile devam etmiş olması çok olumlu bir bulgudur. Deneyimlerin en çok görülen alıcıları ise görüşülen kişilerin iş arkadaşları ve beraber çalıştıkları hedef kitledir. Bu deneyim paylaşımı yöntemlerinin dışında, görüşülen kişilerin yarısından fazlası deneyimlerini gençlik alanında kendi kuruluşları içinde ve dışında diğer kuruluşlara aktarmışlardır. *Deneyimlerin/öğrenme çıktılarının kendi kuruluşlarına aktarımı için*, görüşülen kişiler brifingler vermek, sunumlar yapmak, eğitimler düzenlemek gibi farklı deneyim paylaşımı yolları kullanmışlardır. Ancak, *öğrenme çıktılarının aktarımı sonucu kurumsal çevrede somut değişiklik örnekleri* tespit edilen sadece dört örnekle *sınırlıdır*. Dolayısıyla, kuruluşlardaki istikrarsızlık, katılımcıların kuruluşlarla olan ilişkileri ve görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerinde oynadıkları rol, görüşülen kişilerin öğrenme çıktılarını kurumsal çevreye aktarma olasılıklarını sınırlayan bazı faktörler olarak ortaya çıkmaktadır.

Neler işe yarıyor? Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme (2)

- Kuruluştaki iş arkadaşlarıyla, farklı kuruluşlardaki insanlarla, aynı kuruluştaki çalıştığı insanlarla veya akranlarla, arkadaşlar ve sosyal çevreyle deneyim paylaşımı
- Brifingler vererek, sunumlar yaparak ve eğitimler düzenleyerek deneyim paylaşımı.

Neler geliştirilebilir? Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme (2)

- Eğitim ve destek faaliyetleri katılımcıları tarafından öğrenme çıktılarının yeni ve yaratıcı yollarla kuruluşlara aktarımı teşvik edilmelidir.

Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme analizinin son alt başlığı, kuruluşların görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımından beklentileri ve kuruluşta ihtiyaç analizi uygulamasına odaklanan bir şekilde, *katılımcılara verilen kurumsal destektir*. Katılımcılar/görüşülen kişiler ile kuruluşları arasındaki ilişki anlamında, *kuruluşların görüşülen kişilerin faaliyetlere katılımından beklentilerinin çok yüksek olmadığını* gözlemek mümkündür. Boylamsal analiz, *görüşülen kişilerin kuruluşlarının, katılımcıların faaliyetlerden sonra deneyimlerini kuruluşlara geri aktarabilecekleri sistematik mekanizmalara sahip olmadıklarına* işaret etmektedir. Faaliyete katılmadan önce verilen kurumsal destek bireysel seviyede kalıyor görünmekte ve faaliyetten sonra katılımcıların deneyimlerinden sistematik bir şekilde yararlanılamamaktadır.

Resmi aktarım mekanizmalarının eksikliğindeki temel sebep, kuruluşların, kendilerinin mevcut kapasite gelişimi ihtiyaçlarını tanımlayabilecek; buna bağlı olarak eğitim ve destek faaliyetlerine katılım yoluyla yeterli gelişimi stratejileri geliştirebilecek ve sonuç olarak da faaliyetlerden sonra katılımcıların deneyimlerinden daha iyi yararlanabilecek *uygun bir ihtiyaç analizi anlayışına sahip olmaması* gibi görünmektedir. Veriler, görüşülen kişilerin kuruluşların tam zamanlı üyeleri oldukları durumlarda daha etkili uygulamaların ortaya çıktığını göstermektedir.

Neler işe yarıyor? Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme (3)

- Kuruluş seviyesinden ziyade bireysel düzeyde olmakla birlikte, katılımcılara faaliyetten önce verilen kurumsal destek.

Neler geliştirilebilir? Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme (3)

- Kuruluşlar, katılımcıların deneyimlerinden yararlanarak kurumsal kapasitelerinin gelişmesi için ihtiyaç analizleri yapabilir.
- Kuruluşlara deneyim aktarımı için sistematik mekanizmalar kurulabilir.

Bölüm 4'te sunulan analizin üçüncü bileşeni *ağ kurma ve işbirliği alanındaki etkilere* odaklanmaktadır. Mülakat 1, eğitim ve destek faaliyetlerine katılımın en önemli sebeplerinden bir tanesinin ağ kurma ve kuruluşun tanıtımı olduğunu göstermektedir. Mülakat 2 verileri,

görüşülen kişiler istisnasız bir şekilde faaliyetler esnasında bir uluslararası/Avrupa ağı kurduklarını belirttikleri için, bu beklentinin karşılandığını göstermektedir. Dolayısıyla, görüşülen kişilerin ifadelerine dayanarak, eğitim ve destek faaliyetlerinin faaliyet çeşidinden bağımsız olarak ağ kurma fırsatları yarattığını iddia etmek mümkündür. Ancak, Mülakat 3 faaliyetten bir sene sonra görüşülen kişilerin kurulan ağlar ve/veya ortaklıklarla ilişkili deneyimlerini sorguladığında, tablo biraz değişmektedir. Faaliyetten bir sene sonra kurulan ağlardan faydalanmayı başarmış katılımcılar olsa da, görüşülen bazı diğer kişiler kurulan ağlarla ilişkileri daha ileri düzeyde sürdürememiş ve bu görüşmecilerin ağlarla ilişkileri genellikle bireysel bir seviyede kalmıştır. Genellikle görüşülen kişiler *eğitim ve destek faaliyetinden meslektaşları, eğitmenler, davetli konuşmacılar ve/veya ev sahibi kuruluşun temsilcileriyle*, hem resmi hem de gayri resmi olarak iletişimde kalmışlardır. Ancak, katılımcıların hiçbirisi temaslarının kuruluşları ve kendi kuruluşları arasında somut bir işbirliği örneğinden bahsetmemiştir. Bu gözlem, profesyonel işbirliği örneklerinde bile ilişki genellikle kişisel seviyede kaldığı için deneyimlerin katılımcıların kuruluşlarına aktarımının genellikle sınırlı olduğu bulgusunu güçlendirmektedir. Sonuncu ama önemli olarak, RAY-CAP verileri özellikle de hazırlanan ve başarılı bir şekilde uygulanan ve/veya görüşülen kişilerin katıldığı takip faaliyetlerinin büyük ölçüde sınırlı olduğunu göstermektedir.

Neler işe yarıyor? Ağ kurma ve işbirliği

- Ağ kurma, işbirliği ve ortaklık kurma fırsatlarının yaratılması.
- Kişisel ağlar ve işbirliği.

Neler geliştirilebilir? Ağ kurma ve işbirliği

- Kurulan ağ ve işbirliklerinin sürdürülebilirliği.
- Takip girişimleri.
- Kurumsal bağlantılar.

Genel olarak, Bölüm 4'te sunulan analiz, eğitim ve destek faaliyetlerinin en yüksek etkisinin bireysel yeterliklerin bilgi edinimi, beceri gelişimi, tavır değişikliği ve kültürlerarası farkındalık bağlamında kişisel gelişim alanlarında ortaya çıktığını göstermektedir. Kurumsal hedefler ve kurumsal öğrenme bağlamında, en büyük etki gelişen gençlik çalışması hevesleri ve gelecek perspektifleri alanında oluşmaktadır. Ancak, kurumsal bir seviye yerine bireysel bir seviyede ortaya çıkan deneyim aktarımı söz konusu olduğunda bu etki azalmakta ve bu durum sonuç olarak kurumsal çevre üzerinde olumlu etki yaratma fırsatlarını azaltmaktadır. Bu sorunun sebebi kuruluşlar tarafından deneyimlerin kuruluşlara aktarımını sağlayacak sistematik mekanizmaların kurulmamış olması gibi görünmektedir. Eğitim ve destek faaliyetleri kesinlikle gençlik alanında ağ kurma, işbirliği ve ortaklık için fırsatlar sunmaktadır, ancak bunlar daha

ziyade kişisel düzeyde kalmakta ve görüşülen kişilerin kuruluşlarının desteklediği (uluslararası) gençlik faaliyetlerinin geliştirilmesi için tam anlamıyla kullanılamamaktadır.

Bölüm 5, bütün Türkiye örnekleminde görüşülen 23 kişinin nicel verilerinin daha geniş bir analizini, RAY Network'ün Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi (RAY-MON) kapsamında derlenen nitel verilerle zenginleştirilmiş bir şekilde sunmuştur. Bölüm 5'te, görüşülen kişilerin gençlik çalışmaları profillerine dayanan çok katmanlı analiz, görüşülen kişilerin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımlarının Türkiye'de gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması pratikleri üzerindeki etkileri hakkında bazı örüntülerin tanımlanmasına yardımcı olmuştur.

Bu amaçla, Bölüm 5, Mülakat 1 temelinde görüşülen 23 kişinin gençlik çalışmaları katılımlarına bakarak beş değişik gençlik çalışması profili belirlemiştir. Bu doğrultuda, bütün Türkiye örneklemini, deneyimli gençlik çalışanı; gençlik çalışmalarına yeni katılanlar; deneyimli gençlik faaliyeti katılımcıları; deneyimli sivil toplum mensupları ve eğitmenler olarak kategorize edilmiştir. Bölüm 5, RAY-CAP verisini iki başlık altında incelemiştir: gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiklerine dair algıları ve motivasyonu kapsayacak şekilde gençlik çalışması perspektifleri ve uluslararası düzeyde ağ kurma, ortaklık ve işbirliği.

RAY-CAP verileri, *görüşülen kişilerin algıları, motivasyonları ve gençlik çalışması pratikleri* açısından bakıldığında, farklı gençlik çalışması profilleri arasında değişkenlik olduğunu göstermiştir. Mülakat 1 verilerine göre, gençlik çalışması alanında deneyimli olanlar, gençlik çalışması söz konusu olduğunda somut bir anlayışa ve misyona sahiptir ve bu kişiler gençlik çalışmasını gençlerin güçlendirilmesi, toplumsal ihtiyaçların belirlenmesi ve bunlara yanıt verilmesi, gençlerin aktif katılımının sağlanması, hedef grubun doğru seçilmesi, fırsatları daha sınırlı olan gençlerin toplumsal içerilmesi, yaygın eğitim ve sivil toplum gibi kavramlarla tanımlamaktadır. Bununla birlikte ve belki de şaşırtıcı sayılmayacak biçimde, gençlik çalışmasına yeni başlayanların algıları biraz daha farklıdır: Bu kişiler gençlik çalışmasını çok geniş anlamıyla tanımlamakta, genel düzeyde bu tür çalışmaların kişiliklerinin ve bilinçlerinin genel düzeyde gelişmesi ve gönüllüğün değeri anlamında gençlere sağlayacağı yararları atıfta bulunmaktadır. Yeni katılanlar, ayrıca, örgün eğitim ortamlarını ve etkinliklerini çoğu kez gençlik çalışmasının bir parçası olarak görmektedir. Bu kişiler faaliyete gitmeden önce, gelecekte gençlik faaliyetleri pratiğine ve uygulamasına katılma niyetlerini dile getirmektedir;

ne var ki bunun gerekçeleri gençlik çalışmasının gelişmesiyle ilgili olmaktan çok daha kişisel düzeydedir.

Neler geliştirilebilir?: Gençlik çalışması perspektifleri

- Yeni gelenler faaliyetlerden daha çok kişisel düzeyde yarar sağladıklarından, gençlik çalışması anlayışlarını ve değerlerini yeni gelenlere aşılama üzere özel eğitim ve destek faaliyetleri geliştirilebilir.

Katılımcıların *gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiklerini* bireysel düzeyde öğrenmeleri açısından gerek RAY-MON gerekse RAY-CAP verileri katılımcıların, gençlik faaliyetleri aracılığıyla *önemli ölçüde bilgi, yöntemler ve yaklaşımlar öğrendiğini*, bunun da katılımcıların bireysel yeterlilik gelişimine önemli katkılarda bulunduğunu göstermektedir. Öğrenilenler arasında yaygın eğitim ve öğrenme, proje çalışması ve proje yönetimi, etkinlik konusu, kültürler arası farklılıklar, hoşgörü ve empatinin değeri ve özgüven yer almaktadır. Mülakat 2 ve Mülakat 3, görüşülen kişilerin hemen hemen istisnasız olarak, özellikle yabancı dil becerileri alanındaki zayıflıklarının farkına vardıklarını, dolayısıyla aralarından çoğunun bu zayıflıklarını gidermek üzere ileriye doğru somut adımlar attıklarını göstermektedir. Eğitim ve destek etkinlikleri aracılığıyla üst düzeylerde öğrenmeye katkıda bulunan önemli bir etmen, katılımcıların gençlik çalışması pratikleriyle ilgili buldukları *yöntemlerdir*. Katılımcıların çoğunluğu herhangi bir değişiklikten söz etmediğinden, eğitim ve destek faaliyetlerinin, katılımcıların *gençlik çalışması pratiklerindeki tematik önceliklerinin* değişmesinde etkili olmadığı görülmektedir.

Neler işe yarıyor? Öğrenme

- Tüm gençlik çalışması profilleri için bilgi, yöntemler, yaklaşımlar.
- Yaygın eğitim ve öğrenme, etkinliğin konusu, kültürler arası farklılıklar.
- Proje çalışması ve proje yönetimi.
- Hoşgörü ve empatinin değeri, kendine güven, zaafların aşılması.

Eğitim ve destek etkinliklerine katılım sonrasında *gençlik çalışmasına katılım düzeyindeki* değişiklikler söz konusu olduğunda bir kez daha farklılıklar içeren bir tablonun ortaya çıktığı söylenebilir. Mülakat 3 verileri, *deneyimli gençlik çalışanlarının ve sivil toplumun deneyimli üyelerinin*, büyük ölçüde, faaliyetten bir yıl sonra da *gençlik çalışması alanında kaldığını*, hatta kimi durumlarda *eylem alanlarını genişlettiğini* göstermektedir. Gençlik çalışmasına somut bir katkı olarak, faaliyeti izleyen bir yıl içinde, kendileriyle görüşülen kişiler tarafından iki yeni gençlik örgütü kurulmuştur ve başkaları da kurulma sürecindedir. *Eğitim ve destek faaliyetlerinin, deneyimli gençlik çalışanlarının ve deneyimli sivil toplum mensuplarının gençlik çalışması alanına daha fazla katılmasında son derece olumlu etkisi olmuştur*. RAY-CAP verileri, faaliyetlerin, bu faaliyetlere yönelik daha çok kişisel beklentiler taşıyanlar

üzerinde olumlu etki yaratma potansiyelinin çok sınırlı kaldığını göstermiştir. Gençlik çalışmasına yeni katılanların faaliyetlerden iki ay sonra sahip oldukları heves, uzun dönemde gençlik çalışmasına katılma açısından somut eyleme dönüşmemiştir. Görüşülen kişilerden bazıları gönderen kuruluşlarla daha yakın ilişkiye geçme ya da gençlik çalışmasına katılma niyeti taşımış olsalar bile bunu yine çoğunlukla kişisel nedenler yüzünden gerçekleştirememiştir.

Neler işe yarıyor?: Gençlik çalışmasına katılım

- Deneyimli gençlik çalışanları ve sivil toplumun deneyimli üyeleri büyük ölçüde gençlik alanında kalmakta ve eylem alanlarını genişletmektedir.
- Yeni gençlik örgütlerinin kurulması.

Neler geliştirilebilir?: Gençlik çalışmasına katılım

- Eğitim ve destek etkinlikleri, gençlik çalışmalarına yeni katılanlar için, gençlik çalışmasına daha fazla katılımı sağlayacak mekanizmalarını ele alabilir.
- Gençlik çalışmalarına yeni katılanlar için özel olarak tasarlanmış etkinlikler gençlik çalışmasına daha sonra da katılım açısından daha iyi sonuçlar verebilir.

Ağ kurma, ortaklıklar ve işbirliği açısından RAY-MON verileri, eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların büyük ölçüde faaliyetlerin birlikte bir gençlik projesi hazırlanmasında yararlı olabilecek uluslararası temasların kurulmasında işlevsel olacağına inandıklarını göstermektedir. Bununla birlikte RAY-CAP nitel verileri gerek somut ağ, ortaklık ve işbirliği sonuçlarına yönelik uzun dönemli perspektif, gerekse görüşülen kişilerin gençlik çalışması profilleri açısından daha farklılaşan bir tablo ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle, *faaliyetlerin, kurumsal bağı olan deneyimli gençlik çalışanları üzerindeki olumlu etkisi, gençlik çalışmasına yeni katılanlara oranla daha yüksektir*. Ne var ki, bu durumda bile, *ağların, ortaklıkların ve işbirliklerinin sürdürülebilirliği endişe yaratacı bir konu olarak ortaya çıkmaktadır*; kurulan ağlar ve ortaklıklar, örneğin yeni (uluslararası) gençlik projeleri ya da gençlik alanında işbirliği gibi somut sonuçlar vermemiştir. Görüşülen kişiler, özellikle gençlik çalışmasına yeni katılanlar, temaslarını resmi düzeyde tutmamış, bunun yerine diğer katılımcılarla ilişkilerini kişisel düzeyde değerlendirmiştir. Dolayısıyla ağ kurma, işbirliği ve ortaklığın genel bir analizi, faaliyet öncesinde ve faaliyetlerden sonraki iki ay içinde motivasyon ve hevesin yüksek olmasına rağmen, faaliyet üzerinden bir yıl geçtikten sonra, diğer katılımcılarla ilişkilerin sürdürülebilirliği konusunun tüm gençlik çalışması profili kategorileri için kaygı verici olduğuna işaret etmektedir. Tek istisna, bu ortaklıkların ve işbirliğinin nasıl harekete geçirilebileceği konusunda esasen fikir sahibi olan az sayıdaki deneyimli gençlik çalışanıdır.

Neler işe yarıyor?: Ağ kurma, ortaklıklar, işbirliği

- Tüm gençlik çalışması profilleri için, eğitim ve destek faaliyetleri, ağ ve ortaklıklar oluşturma fırsatları olarak değerlendirilebilir.
- Beklenenden biraz daha düşük düzeyde kalmakla birlikte, deneyimli gençlik çalışanları gençlik alanındaki ağlarını ve ortaklıklarını sürekli kılabilmektedir.

Neler geliştirilebilir?: Ağ kurma, ortaklıklar, işbirliği

- Deneyimli gençlik çalışanlarına takip faaliyetleri ya da (yeni) uluslararası gençlik faaliyetleri başlatma fırsatları sağlanabilir.
- Özellikle gençlik çalışmasına yeni katılanlar için, eğitim ve destek faaliyetleri ağların ve ortaklıkların gençlik çalışması pratikleri için değerine ve faaliyetin tamamlanmasının ardından bunların etkin biçimde işlemesine özel olarak odaklanabilir.

Dolayısıyla Bölüm 5'teki analiz, bu faaliyetlerin gençlik çalışması alanına yeni gelenler üzerindeki etkisi artırmak için özel olarak tasarlanmış, giriş düzeyinde eğitim ve destek faaliyetlerine duyulan ihtiyaca işaret etmiştir. Ayrıca, gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratikleri üzerindeki etkinin artırılması açısından, farklı türdeki etkinliklere katılacak kişilerin seçilmesinde kullanılan kriterlerin, başvuruda bulunanların gençlik çalışması profilini ciddi biçimde değerlendirmesi gerekmektedir.

Kaynakça

Baykuş Gençlik Eğitimleri (2008) *Gençlik Çalışması*, N. Öztürk and G. Nemutlu (eds), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. İstanbul.

Bee, C. and Kaya, A. (2016) “Youth and Active Citizenship in Turkey: Engagement, Participation and Emancipation”, *Southeast European and Black Sea Studies*, DOI: 10.1080/14683857.2016.1232893

Bergstein, R., García López, M. A., and Teichmann, U. (2014). *Developing Quality of Youth Work in Europe. The European Training Strategy of the Youth in Action Programme (2007-2013)*, SALTO Training and Cooperation Resource Centre. <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3029/ETS-2007-13-Journal.pdf>

Certel, E. (2007) “Türkiye’de Gençlik Yapılanmaları ve Gençlere Sunulan İmkanlar”, Karşılaştırmalı Çocuk ve Gençlik Politikaları ve Hizmetleri Yüksek Lisans Dersi kapsamında hazırlanmış Yayınlanmamış Ödev, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Bölümü, Ocak 2007, Ankara.

Chisholm, L., Hoskins, B., Søgaaard Sorensen, M., Moos, L., and Jensen, I. (2006) Advanced Training for Trainers in Europe (ATTE). Pilot course under the Council of Europe and the European Commission. Youth Worker Training Partnership Programme 2001-2003. Vol. 2, External Evaluation, Final Report. <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/atte-training>.

Council of Europe (2007) *European Portfolio for Youth Leaders and Youth Workers*. Council of Europe. http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Portfolio/Portfolio_en.pdf.

Council of Europe (2015a) *History of Youth Work*, <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Council of Europe (2015b) *Portfolio Competence Framework. Tool for Assessing and Developing Youth Work Competence*, <http://www.coe.int/en/web/youth-portfolio/youth-work-competence>

Erol, M. (ed.) (2007) *Türkiye’de Hak Temelli STK’lar: Sorunlar ve Çözüm Arayışları*, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM): Ankara.

European Commission (Ed.) (2014) *Working with Young People: The Value of Youth Work in the European Union*, http://ec.europa.eu/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf.

Fennes, H., and Otten, H. (2008) *Quality in Non-formal Education and Training in the Field of European Youth Work*, <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1615/TrainingQualityandCompetenceStudy.pdf?>

Göksel, A. (2009) *Study on Youth Policies in the Mediterranean Partner Countries: Turkey*, Euro-Med Youth III Programme; Regional Capacity Building and Support Unit at INJEP.

Lauritzen, P. (2006). *Youth Work*, Council of Europe. Glossary – Youth work. <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Lüküslü, D. (2015) *Türkiye’de ‘Gençlik Miti’: 1980 Sonrası Türkiye Gençliği*, İletişim Yayınları.

Lüküslü, G. D. (2008) “Günümüz Türkiye Gençliği: Ne Kayıp Bir Kuşak Ne de Ülkenin Aydınlık Geleceği”, in N. Yentürk, Y. Kurtaran, G. Nemutlu (et al.) *Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Nemutlu, G. (2008) “Türkiye Sivil Alanında Gençlik Çalışmasının Tarihsel Gelişimi”, in N. Yentürk, Y. Kurtaran, G. Nemutlu (et al.) *Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Neyzi, L. (2001) “Object or subject? The Paradox of ‘youth’ in Turkey”, *International Journal of Middle East Studies*, Vol: 33, (2001), pp. 411–432.

Neyzi, L. (2011) Türkiye’de kamusal söylemde gençlik kurgusunun değişimi, in A. Telli Aydemir (ed.) *Katılımın “e-hali”: Gençlerin Sanal Alemi*. İstanbul: Alternatif Bilişim. pp. 25-47.

Otten, H. (2009). *Ten Theses on the Correlation between European Youth Work, Intercultural Learning and the Qualification and Professionalisation Demands on Full and Part-time Staff Working in such Contexts*. <http://www.nonformality.org/wp-content/uploads/2007/11/ten.pdf>

Pantea, M. C. (2012). *Mapping of Competences needed by Youth Workers to Support Young People in International Learning Mobility Projects*. Partnership between the Council of Europe and the European Commission in the Field of Youth. http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/EKCYP/Youth_Policy/docs/Mobility/Youth_work/Mapping_of_compencies_Final.pdf

RAY-CAP Interim Transnational Report (2017) prepared by Bammer, Doris; Karsten, Andreas and Müller, Sandra. *Interim transnational report of module (A): Self-perceived competence development of project participants (youth workers/youth leaders)*, Exploring Erasmus+: Youth in Action, The impact of the programme on youth workers’ competences, Research project on competence development and capacity building in ERASMUS+: Youth in Action (RAY-CAP), published by the Generation and Educational Science Institute, Vienna.

Sütlü, A.F. (2007) “Gençlik”, in M. Erol (ed.) *Türkiye’de Hak Temelli STK’lar: Sorunlar ve Çözüm Arayışları*, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi - STGM: Ankara.

Tarih Vakfı (2002) *STK’larda Gönüllülük ve Gençlik*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Üzmez, A. (2015) “Türkiye’de Gençlik ve Gönüllülük Çalışmaları Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme”, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, April 2015, 3(1), pp. 5-38.

Yentürk, N., Kurtaran, Y., Uran, Ş., Yurttagüler, L., Akyüz, A. ve Nemutlu, G. (2006) *İstanbul Gençliği-STK Üyeliği bir Fark Yaratıyor mu?*, Gençlik Çalışmaları Birimi Araştırma Raporu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi.

Ek I: Türkiye’de Gençlik Çalışmaları

RAY-CAP kavramsal çerçevesinde belirtildiği gibi, gençlik çalışması “‘okul dışı’ eğitim” bağlamında yer alır ve yaygın ve sargın öğrenme yoluyla sosyal ve kişisel gelişimi teşvik edecek şekilde gençler ve gençlerin gönüllü katılımları üzerine odaklanmaktadır. Gençlerin toplumla bütünleşme ve topluma katılma şansını arttıracak sosyal, kültürel, eğitimsel ve politik fırsatlar ve faaliyetlerden oluşur.

Avrupa bağlamında çeşitliliğin gösterdiği gibi, gençlik çalışmasının örgütlenmesi ve çerçevesi, büyük ölçüde toplumsal ve eğitsel uygulamalara olduğu kadar mali ve politik katkı düzeyine dayanmaktadır. Bu demektir ki, tarihi, kültürel ve politik bağlamlar ulusal düzeydeki gençlik çalışmalarının çerçevesini tanımlamaktadır. Dolayısıyla, bu bölüm, ilk olarak gençlik politikası bağlamına ve Türkiye’de gençlik çalışmalarının kurumsal çerçevesine odaklanarak ve ikinci olarak da Türkiye’de gençlik çalışmalarının kamu, sivil, özel ve diğer aktörlerinin bir resmini çıkartarak Türkiye’de gençlik çalışmalarının kısa bir özetini sunmaktadır. Son bölüm ise, kısaca Türkiye’deki gençlik çalışmaları uygulamalarına değinmektedir.

1. Türkiye’de gençlik politikası bağlamında gençlik çalışmaları

2012/4242 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olarak onaylanan ve 27 Ocak 2013 tarihinde 28541 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, hükümetin gençlik alanındaki önceliklerini tanımlayan en önemli referans politika belgesidir.

Söz konusu Politika Belgesi’nde gençlik politikasının vizyonu şöyle tanımlanmaktadır: “gençlerin evrensel ve insanî değerlere sahip, milli ve manevi değerlerine bağlı, çevreye saygılı, bilgi ve özgüven sahibi, etkin, girişimci, toplumsal aidiyet duygusu yüksek, toplumsal hayata aktif katılan, temel hak ve hürriyetlerini etkin bir biçimde kullanan ve uluslararası alanda akranlarıyla rekabet edebilecek seviyede bireyler olarak kendi potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirebilecekleri imkân ve zemini oluşturmaktır.”

Buna göre, gençlik politikalarının temel amaçları şu şekildedir:

- Gençlik algısını doğru bir zemine oturtmak,
- Gençlerin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini tespit etmek,

- Gençlerle ilgili çalışma yapan kurum ve kuruluşları belirlemek, bunlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonu temin etmek,
- Gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini etkinleştirmek ve güçlendirmek için gerekli destek ve teşviki sağlamak,
- Kaynakları, gençlerin gelişimine tam olarak katkıda bulunacak şekilde kullanmak,
- Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek,
- Gençliğin vatandaşlık bilincini geliştirmek,
- Farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini ortaya çıkarabilmelerine imkân sağlamaktır.

Belgede kabul edilen gençlik politikası ilkeleri ve değerleri ise insan haklarına, demokratik değerlere ve Cumhuriyete bağlılık; milli, tarihi, kültürel ve insani değerleri benimsemek, yaşamak ve yaşatmak; hak temelli bir yaklaşımı esas almak; her türlü ayrımcılığı önlemek ve fırsat eşitliğini gerçekleştirmek; bireysel ve toplumsal farklılıkları bir zenginlik, bu zenginliği de toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin bir aracı olarak görmek; araştırmaya ve bilgiye dayalı olmak; dezavantajlı gençlere öncelik tanımak; politika ve uygulamalarda uluslararası standartları gözetmek; katılımcılık; erişilebilirlik; bütüncüllük, uygulanabilirlik; hesap verilebilirlik; şeffaflık ve yerelliktir.

Politika Belgesi'nde, hedeflere ulaşmak için işbirliği yapacak paydaşların yanı sıra bir dizi politika alanı da tespit edilmiştir. Belgede “gençlik çalışmaları” ayrı bir alan olarak ele alınmamış olsa da, yine de Türkiye’de gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiğiyle doğrudan bağlantılı bazı politika alanlarını belirlemek mümkündür. Bu bağlamda, eğitim ve yaşam boyu öğrenme; demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci; serbest zaman kullanımı; gönüllü çalışma ve hareketlilik politika alanlarından bahsetmek mümkündür.

“Eğitim ve yaşam boyu öğrenme” politikası, hayat boyu öğrenme anlayışını güçlendirmeyi ve yaygın eğitim fırsatlarını geliştirmeyi içermektedir.

“Demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci” politikası, gençleri sivil toplum kuruluşu üyesi olarak projelerin yaygınlaştırılması hedefiyle gençlerin sivil toplum kuruluşlarında kurucu, yönetici ve üye olarak yer almalarının teşvik edilmesi; tüm ilgili kurum ve kuruluşların gençlikle ilgili çalışan sivil toplum kuruluşlarının kurulmasına her türlü desteği vermesinin sağlanması ve yerel, bölgesel, ulusal düzeydeki gençlik dernekleri ile uluslararası düzeyde ve komşu

lkelerdeki diğer gençlik kuruluşları arasındaki işbirliğinin desteklenmesi konularını içermektedir.

“Serbest zaman kullanımı” politikası, gençlik merkezleri, faaliyetleri ve gençlerin serbest zamanını geçirebileceği yerlerin sayısının artırılması ve bu hizmetlerin gençlik merkezlerinin tanıtılması hedefiyle daha fazla kişiye yaygınlaştırılması; mevcut gençlik merkezlerinin fiziki koşullarını iyileştirerek daha fazla gencin gençlik merkezlerinden faydalanmasının sağlanması; kırsal alanlardaki gençlerin serbest zamanlarını kamu kurumları vasıtasıyla etkin bir şekilde geçirebilmeleri için etkinliklerin düzenlenmesi ve serbest vakitleri geçirmek için sportif faaliyetlerin gerçekleştirildiği tesislerin sayısının artırılması konularına odaklanmaktadır. Aynı politika altında, sivil toplum kuruluşlarının kurulmasının teşvik edilmesi; gençlik sivil toplum kuruluşlarının kendi aralarında ağlar ve çatı kuruluşlar kurmak için teşvik edilmesi; gençlerin sivil toplum örgütlerine üyeliğini teşvik edecek düzenlemeler yapılması ve faaliyetlerini daha verimli bir şekilde yürütmelerine yardımcı olmak için, mevcut gençlik sivil toplum kuruluşlarının ve kulüplerinin faaliyetlerinin ve projelerinin desteklenmesi hedefleri çerçevesinde gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarının kurulması ve yapılandırılmasının düzenlenmesi ve desteklenmesi de bir politika konusu olarak tanımlanmaktadır.

“Gönüllü alışma ve hareketlilik” politikası, gençlerin gönüllü faaliyetlere katılımlarını artırmak ve gönüllü olma yolunda engelleri kaldırmak konularına referanslar içermektedir. Bunun, gençlerin öğrenme yeterliklerini arttıracak, istihdam edilebilme fırsatlarını ve topluma daha kolay adapte olmalarını teşvik etmek için dayanışma duygularını geliştirecek ve aktif yurttaşlar haline gelmelerini sağlayacak şekilde gençlerin eğitim faaliyetlerinden farklı olarak mesleki beceriler edinmeleri için gönüllü faaliyetler düzenlemek; gençlerin çeşitli gönüllü kuruluşlara katılımlarını teşvik edecek şekilde gönüllülük üzerine çalışmalar yürütmek; gönüllü kuruluşlar arasındaki iletişimi ve birbirlerine verecekleri desteği güçlendirmek ve gençlerin sivil toplum kuruluşlarına katılımını arttırmak hedefleri yoluyla sağlanması öngörülmüştür. Buna ek olarak, gençlerin ve sivil toplum örgütlerinin gönüllü faaliyetlerini desteklemek ve kamu kurumları tarafından sivil toplum kuruluşları ve gençlere sağlanan destek programlarının sayısını arttıracak şekilde gençleri sivil toplum kuruluşları ve gönüllülük hakkında bilgilendirmek; sivil toplum kuruluşları için özel sektörün desteğini sağlamak ve gönüllülük faaliyetlerini teşvik etmek konularına da vurgu yapılmaktadır. Hareketlilik zerine odaklanan bir diğer önemli husus da, eğitim faaliyetlerinden ayrı olarak gençleri sosyal hayat için hazırlamayı ve güçlendirmeyi hedefleyen yaygın eğitim yöntemleri ile sağlanan, gençlerin aile

ortamı dışında sosyalleşebilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunabilecekleri etkinlikler için hareketliliği bir yöntem olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, bu politika konusu, gençlerin ulusal ve uluslararası platformlarda daha faal bireyler olarak yer almalarını sağlayacak eğitim programları, kültürlerarası değişimler ve gönüllülük projelerin genişletilmesine yöneliktir.

2. Kurumsal arka plan

Bir politika meselesi olarak gençlik alanı, sektörler arası nitelik gösterdiği için, Türkiye’de gençlik konularıyla ilgilenen farklı kamu kurum ve kuruluşları bulunmaktadır. Türkiye’deki gençlik çalışmaları çerçevesinde, hedef kitlesi ve çalışma alanı kapsamında doğrudan gençlerle çalışan Gençlik ve Spor Bakanlığı; hedef kitlesi olan öğrenci ve öğretmenlerin, yaş ve fiziksel ve kişisel gelişim süreçleri ile birlikte düşünüldüğünde, gençler ve genç yetişkinler olarak tanımlanabileceği Milli Eğitim Bakanlığı; 2003 yılından günümüze doğrudan gençlik kuruluşlarına, gençlerle çalışan kamu kurum ve kuruluşlarına veya gençlerin daha aktif bir şekilde sosyal hayata katılmalarına imkân sunan ve gayri resmi gençlik gruplarına maddi hibe sağlayan Avrupa Birliği Bakanlığı’na bağlı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Türkiye Ulusal Ajansı), ve müfredat dışı faaliyetler ve tesisleri yoluyla yükseköğrenim gören gençlere sosyal fırsatlar sunan Üniversiteler misyonları, yetki alanları, çalışmalarının doğası ve Türkiye’de gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması pratiklerini etkileyebilecek hizmetler ve faaliyetleri sağlamaları sebebiyle daha fazla ilgiyi hak etmektedir. Gençlik konularının farklı boyutları üzerine çalışmalar yürüten bazı diğer kamu kurumları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’dır.

2011 yılında bağımsız bir bakanlık yapısı olarak yeniden kurulan *Gençlik ve Spor Bakanlığı* “gençliğin ilgi, ihtiyaç ve sorunlarını saptamak, çözüm ortakları ile eşgüdüm ve iş birliği içinde çalışarak kişisel, sosyal ve sportif alanlarda destekleyici politikalar oluşturmak; sürekli eğitimi ve gelişimi esas alan projeler üretmek, uygulamak, desteklemek ve bu sayede toplumsal hayatın aktif üyesi, yenilikçi, özgüven sahibi, milli ve manevi değerlerin bilincinde, uluslararası temsil yeteneği olan lider gençler yetiştirmek²⁵” misyonuyla görevlendirilmiştir. Buna göre Bakanlığın vizyonu da “güçlü yarınlar için; okuyan, düşünen, sorgulayan, kendini ifade edebilen, sporu, sanatı ve bilimi yaşam tarzı hâline dönüştüren, gelişmelere açık, farklılıklara saygılı, yenilikçi, etik değerlere bağlı, karar süreçlerine katılan, kaynakları etkili değerlendiren,

²⁵ <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/100/10/strateji.aspx>

çevreye duyarlı, öz güveni yüksek, mutlu, sağlıklı ve güçlü bir gençliğin yetişmesini sağlamak”²⁶ şeklinde geliştirilmiştir.

Bu çerçevede, Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençlik çalışmaları ve Türkiye'deki gençlik çalışması uygulamaları üzerinde etkili olabilecek geniş bir görev yelpazesine sahiptir. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa, gençlere hizmet verecek gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarının kurulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, bunları geliştirici ve tanıtıcı faaliyetler düzenlemek; gençlerin sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek; yurtiçi veya yurtdışında gençlikle ilgili toplantı, kurs, seminer ve benzeri faaliyetlere katılmak, bunları düzenlemek ve desteklemek; gençlik derneklerinin tescil, vize ve transfer usulleriyle ilgilenmek; gençlik haftası faaliyetlerini düzenlemek ve gençlik alanında çalışan sivil toplum örgütleri, kamu kurumları, yerel yönetimler ve üniversitelerin ilgili birimleri ile ilişkilerin sürdürülmesini sağlamak görevleri verilmektedir.²⁷ Ek olarak, Bakanlığın farklı genel müdürlükleri, gençlikle ilgili konularda araştırma yapmak ve uluslararası gençlik faaliyetleri düzenlemek ve bu gençlik faaliyetlere katılmakla yükümlüdür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Türkiye'de gençlik çalışmalarına ilişkin olarak bir takım görevlere sahiptir. Bunlar proje geliştirme, gençlik projelerine maddi destek ve olanakları kısıtlı gençlerin hareketliliği ile ilgilidir. Bu bağlamda Bakanlık, gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini hedefleyen, karar alma ve uygulama süreçlerine ve sosyal yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını arttıran ve yenilikçi fikirlerin gerçekleştirilmesini hedefleyen gençlik projeleri için kaynak tahsis etmekte ve bu projeleri desteklemektedir. Bu bağlamda 2015 yılında Bakanlık bağımlılık, bilimsel araştırma, gönüllülük, eğitim/öğretim, kültür ve sanat, sağlıklı yaşam ve spor, sosyal uyum ve diğer konular üzerine 352 seçilmiş projeyi desteklemek için 26 milyon TL ayırmıştır.²⁸

Son olarak, söz konusu Genel Müdürlük “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’nin oluşturulması hazırlıkları ve uygulanmasının izlenmesi” görevine sahiptir. Bu bağlamda, *Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi* 2012/4242 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış ve 27 Ocak 2013 tarihinde 28541 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

²⁶ <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/100/10/strateji.aspx>

²⁷ Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 638 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 8 Haziran 2011, Resmi Gazete No: 27958.

²⁸ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

Milli Eğitim Bakanlığı, ulusal bir müfredat kapsamında kamu ve özel eğitim sisteminin denetiminden sorumlu en temel devlet kurumudur. Türkiye’de eğitim sistemi, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsayan ve belirli yaş gruplarına sistematik ve organize müfredat yoluyla verilen “örgün eğitim” ve genel ve mesleki-teknik olmak üzere birbirini tamamlayan iki bileşenden oluşan “yaygın eğitim”²⁹ olmak üzere iki temel bileşene³⁰ sahiptir. Yaygın eğitim, Bakanlık tarafından “örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü”³¹ kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Yaygın eğitim, Bakanlıkta Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün yetki alanına girmektedir ve Genel Müdürlüğün Sosyal, Kültürel Eğitim ve Etkinlikler Müdürlüğü, yaşam boyu öğrenme kültürü ve farkındalığı üzerine faaliyetler yürütmek; çocuklar, gençler ve ailelerle ilgili eğitim, öğretim ve sosyo-kültürel etkinlikler planlanmak ve uygulamak; hayat boyu öğrenme temel becerilerin edinilmesi ile ilgili kurs ve faaliyetler düzenlemek; ulusal kültürün araştırılması ve yaşatılması üzerinde çalışmak ve halk eğitim merkezleri müdürlüklerinin ve olgunlaşma enstitülerin çalışma ve usulleri ile ilgili diğer birimlerle eşgüdüm sağlamak faaliyetlerini yürütmekle yükümlüdür.³² Yaygın eğitim faaliyetleri, halk eğitim merkezleri aracılığıyla Bakanlığın il ve ilçe müdürlükleri tarafından uygulanmaktadır.

Türkiye Ulusal Ajansı olarak da bilinen *AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı*, özellikle de gençlik çalışanları, gençlik liderleri ve gençlerle ve gençlik için çalışan kamu ve sivil kuruluşların temsilcilerine AB Erasmus+ Programı çerçevesinde fon ve eğitim olanakları vasıtasıyla Türkiye’de gençlik çalışması aktörleri için doğrudan destek mekanizmalarına sahip bir başka kamu kuruluşudur. 2003 yılında 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılması hakkındaki 4968 sayılı kanunla kurulmuştur. Temel misyonu “Avrupa Birliği başta olmak üzere diğer ülkeler ve

²⁹ 14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 40. ve 41. Maddeleri, 14574 sayılı Resmi Gazete.

³⁰ 14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 18. Maddesi, 14574 sayılı Resmi Gazete.

³¹ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde 3(p).

³² <http://hbogm.meb.gov.tr/www/sosyal-kulturel-egitimler-ve-faaliyetler-daire-baskanligi/icerik/269>.

uluslararası kuruluşlarla, eğitim ve gençlik alanında finansal destek, öğrenme ve hareketlilik fırsatları sağlayan programların yürütülmesi ve yenilerinin hayata geçirilmesi”dir.³³

Bu bağlamda, Ulusal Ajans:

- Uluslararası boyutta daha etkin olmak,
- Öğrenmek, keşfetmek ve hedeflerini gerçekleştirmek, kişisel ve sosyal becerilerini işbirliği içerisinde geliştirmek, yeni kültürler tanırken kendi kültürünü tanıtmak, alanında bilgi ve deneyimini artırmak, farklı örnek ve iyi uygulamaları yerinde görmek ve incelemek,
- Karşılıklı etkileşime, istihdama, işbirliği ve ortaklıklara, ekonomik, sosyal ve kültürel girişimciliğe katkıda bulunmak,
- Söz konusu faaliyetlerden elde edilen bilgi ve tecrübeyi yaygınlaştırmak ve paylaşmak isteyen bireyler, kurum ve kuruluşlar için teşvik etme, tanıtmak, yaygınlaştırma, uygulama, danışmanlık, bilgilendirme, teknik yardım fonksiyonlarını yürütmektedir.

Türkiye Ulusal Ajansı’nın vizyonu Türkiye’nin bilgi toplumuna ulaşma hedefi ışığında eğitim ve gençlik alanlarında diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla çok boyutlu bir işbirliği sağlayan kilit bir kurum olmaktır. Bu bağlamda, Ulusal Ajans;

- Ülkedeki eğitim ve gençlik alanında uluslararası işbirliğine katılımının gerçekleştirmesine yardımcı olan,
- Ulusal Ajans’ın eğitim ve gençlik alanlarındaki tecrübesini diğer ülkelerle de paylaşarak bu faaliyetleri AB ülkeleri dışında da gerçekleştirebilen,
- Uluslararası İşbirliği sayesinde eğitim ve öğretime, ortaklıklarla uluslararası boyut kazandıran ve dışa açılımın sağlanmasına katkıda bulunan,
- AB ve uluslararası eğitim alanlarında işbirliğinin sağlandığı, tanınan bir eğitimin oluşmasına katkıda bulunan,
- Yararlanıcılara daha etkin ve kolay bilgi akışını sağlarken kurumlarımızın çok taraflı işbirliğini gerçekleştirmelerine ve proje yönetim tecrübesine katkıda bulunan,
- Dezavantajlı kesimlere fırsat eşitliği sağlayan,
- Türkiye’nin eğitim ve kültürel alanda yurtdışında tanıtılması ve sosyo - kültürel değerlerin yaygınlaştırılmasını sağlayan,

³³ <http://www.ua.gov.tr/kurumsal/misyon-ve-vizyon>

- Bilişim teknolojileri ve yetkin insan kaynağı desteği ile operasyonel verimliliği sürekli artıran, bir kurum olma vizyonunu benimsemiştir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarının uygulanması yoluyla Türkiye Ulusal Ajansı, özellikle de öğrenme hareketliliği, yaygın eğitim ve kültürlerarası öğrenme sağlayan fırsatlar aracılığıyla, Türkiye’de gençlik çalışmalarının geliştirilmesi ve uygulanmalarının desteklenmesi için önemli bir aktör haline gelmiştir.

3. Türkiye’de gençlik çalışmalarının aktörleri

Türkiye’de gençlik çalışmaları kamu, sivil, özel ve diğer aktörler tarafından uygulanmaktadır. Kamu aktörleri hem merkezi hem de yerel yönetim kurumları tarafından kurulan çeşitli devlet birimlerini içermektedir. Sivil aktörler temel olarak sivil toplum örgütleri kategorisinde de düşünülen dernekler ve vakıflardır. Özel aktörler özel şirketler, firmalar veya işletmeleri içermektedir. Ek olarak, Türkiye’de gençlik çalışmaları aktörleri kapsamında üniversite öğrenci kulüpleri, siyasi partilerin gençlik kolları ve uluslararası gençlik sivil toplum örgütleri gibi bazı diğer aktörler ve Ulusal Gençlik Konseyi konusu da tartışılmaktadır.

3.1. Kamu kuruluşları

Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri ve Gençlik Kampları

Gençlik merkezleri, gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olmak; gençleri sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek; gençlerin gelişimine katkıda bulunmak; gençlere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmak ve zararlı alışkanlıklara karşı bilinçlendirme faaliyetleri düzenlemek amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından kurulan kurulmaktadır.³⁴ Gençlik Merkezleri’nin vizyonu “milletine sevdalı, hür düşünebilen, milli ve manevi değerlerine bağlı, cumhuriyet ve demokrasiyi benimsemiş, donanımlı bir gençlik yetişmesine katkıda bulunmak”³⁵ olarak belirlenmiştir.

2015 yılı İdare Faaliyet Raporuna göre, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren 215 gençlik merkezi bulunmaktadır. 14-29 yaş grubundaki bütün gençler, Gençlik Merkezleri’ne üye olabilir ve tüm etkinliklerden ücretsiz yararlanabilirler. Bakanlığın Gençlik

³⁴ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

³⁵ <http://genclikmerkezi.gsb.gov.tr/site/vizyon.aspx>

Merkezlerinin üye sayısı 2002’de 11.614’ten, 2015’te 1.270.070’e yükselmiştir. Üyelerin% 49’u kadın,% 51’i erkektir.³⁶

Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri tarafından yürütülen faaliyetleri, akademi eğitim programı (değer eğitimi, dini ilimler, sosyal bilimler, inovasyon, kişisel gelişim ve dil eğitimi atölyeleri); salon programları (güncel okumalar ve yazar buluşmaları, kariyer eğitimleri, tecrübe konuşmaları); ve sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler (kulüp faaliyetleri) olarak kategorize edilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı, gönüllülük eğitimi, liderlik ve gençlik liderliği, değerler eğitimi, adabı muaşeret, ergen psikolojisi, sosyal medya ve internet ve yeni Türkiye vizyonu ve birlikte yaşama kültürü gibi konularda gençlik liderleri için liderlik eğitimleri sunmaktadır. Ayrıca Avrupa Konseyi de Gençlik Merkezlerindeki gençlik liderlerine gençlik çalışmaları konusunda eğitimler vermektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ayrıca, “gelişim görevlerini tanımlayan ve ayrıca sosyal, sportif, kültürel ve kişisel ihtiyaçlara cevap veren, genç odaklı, modern Gençlik Kampları oluşturmaya ve sayılarını ülke genelinde yaygınlaştırmaya”³⁷ çalışmaktadır.

Gençlik kamplarının vizyonu demokratik değerleri ulusal ve ahlaki değerlerle birlikte kavrayan, kendine güveni yüksek, sağlıklı nesiller yolunda en etkili ve aktif kurumlardan biri olmaktır.³⁸ 2015 yılı itibariyle, gençlerin serbest zamanlarını çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle geçirmelerini sağlamak amacıyla kurulan 12 deniz ve 15 doğa kampı düzenlenmiş ve kamplara toplam 56.000 genç katılmıştır.³⁹ Ayrıca, Gençlik ve Spor Bakanlığı, uluslararası gençlik kampları düzenlemekte ve gençlerin bu kamplara katılımını sağlamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Halk Eğitim Merkezleri

Milli Eğitim Temel Kanunu’nda “örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü” kapsayacak şekilde tanımlanan ve “genel ve mesleki – teknik” olmak üzere iki temel bölümden oluşan yaygın eğitim⁴⁰ konusunda Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışmakta olan eğitim kurumları bulunmaktadır. Bu kurumların görevleri “Milli Eğitim

³⁶ Gençlik ve Spor Bakanlığı, İdare Faaliyet Raporu, 2015, s. 43-44. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

³⁷ <http://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/MisyonVizyon.aspx>

³⁸ <http://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/MisyonVizyon.aspx>

³⁹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, İdare Faaliyet Raporu, 2015. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf

⁴⁰ 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 18 ve Madde 41.

Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği”⁴¹ ile belirlenmekte ve faaliyetleri “örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan çıkmış”⁴² bütün vatandaşları kapsamaktadır. Bu kurumlardan bir tanesi de Milli Eğitim Bakanlığı’nın Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne bağlı çalışan Halk Eğitim Merkezleridir.

Sadece gençleri değil, aynı zamanda çocukları, yaşlıları ve aileleri de hedef almasına ve Avrupa gençlik çalışmaları kapsamında tanımlanan yaygın öğrenme yaklaşımından farklı bir karakter göstermesine rağmen, Halk Eğitim Merkezleri’nin bazı görevleri Türkiye’de gençlik çalışmaları kapsamında katkıda bulunma potansiyeline sahiptir. Örneğin hedef kitlesine “toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak” Halk Eğitim Merkezlerinin görevleri arasındadır.⁴³ Ayrıca hayat boyu öğrenme anlayışına yapılan vurguyu da yansıtan bir biçimde, “Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak” da bu kurumların vermiş olduğu yaygın eğitim faaliyetlerinin amaçları arasında sayılmaktadır.⁴⁴

Belediyeler

Belediyeler, gençlikle ilgili politikaların uygulanmasında ve yerel düzeyde gençlerin katılımını artırmada rol oynamaktadır. Bu bağlamda, belediyeler gençlik çalışmalarının kamusal aktörlerinden biridir. Yerel yönetimler, kamu kurumlarının meslek örgütleri, sendika, noter, üniversite, ilgili sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, kamu kurumları ve mahalle muhtarları ile diğer ilgili kişilerin temsilcilerinden oluşan “Kent Konseyleri”ni kurmakla yükümlüdürler.⁴⁵ Kent Konseyleri Yönetmeliği⁴⁶, belediyelerin yerel gençlik çalışmalarının gelişimini desteklemek için çalışma grupları olarak Gençlik Meclisleri ve Kadın Meclisleri kurulmasını garanti altına almaktadır. Buna ek olarak, farklı belediyeler gençlere faaliyet ve fırsatlar

⁴¹ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği.

⁴² 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 40.

⁴³ 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 40.

⁴⁴ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği. Madde 4g.

⁴⁵ 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. Maddesi.

⁴⁶ 8 Ekim 2006’da İçişleri Bakanlığı tarafından Kabul edilmiş ve 26313 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

sağlamak için girişimlerde bulunmaktadırlar: Belediyeler gençlik merkezleri açmakta; danışmanlık hizmetleri sunmakta; gençlik kampları, gezileri, spor turnuvaları başlatmakta; ve eğitim seminerleri ve uluslararası gençlik kampları düzenlenmektedir (Certel, 2007: 22).

Diğer kamu kurumları

Gençlikle ilgili uygulamaları ile tanımlanabilen bir dizi diğer kamu kurumu daha vardır. Çeşitli bakanlıklar ve il müdürlükleri, valiliklere bağlı Avrupa Birliği birimleri, kamu ve özel üniversitelerinin uluslararası proje ofisleri gençlik çalışmaları kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetler düzenlemekte ve projeler geliştirmektedir. Örneğin, çalışma alanının bir parçası olarak Türkiye’de Kalkınma Bakanlığı’na bağlı Bölge Kalkınma İdareleri yerel gençlere fırsatlar ve ortamlar sağlamak için “gençlerin kendilerini aktif vatandaşlar olarak geliştirebilecekleri ve gençleri kişisel, sosyal ve eğitsel gelişimlerinde desteklenen” “gençlik evleri” kurabilmektedir.⁴⁷ Bu gençlik evlerinin faaliyetleri kapasite geliştirme, sosyal ve kültürel gelişim, istihdam ve sosyal duyarlılık gibi konulara odaklanmaktadır. Örneğin Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında uygulanan GAP Gençlik Kültür Evleri Projesi Mayıs 2001-Aralık 2015 döneminde toplam 255.211 gence ulaşmıştır.⁴⁸

3.2. Sivil aktörler

Sivil toplum kuruluşları (STK) ya da sivil toplum örgütleri (STÖ) dernekler ve vakıflar olmak üzere başlıca iki sivil aktör kategorisi olarak değerlendirilebilir.

Dernekler “kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi toplulukları”dır.⁴⁹ Fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir⁵⁰, başka bir deyişle Türkiye’de 18 yaşın üzerindeki kişiler dernek kurabilir ve derneklere üye olabilirler.

Kasım 2015 itibarıyla Türkiye’de 109.553 aktif dernek bulunmaktadır.⁵¹ Türkiye’de neredeyse 11 milyon vatandaş dernek üyesidir ve bu derneklerdeki üyelerin %20’si kadın ve %80’i erkek olarak verilmiştir. İstatistikler, toplam nüfusun %85,79’unun herhangi bir dernek üyeliği

⁴⁷ <http://www.gap.gov.tr/en/gap-youth-houses-page-18.html>

⁴⁸ <http://www.gapgenclikevleri.org/wp-content/uploads/2016/05/2015-FR.pdf>

⁴⁹ 23 Kasım 2004 tarihinde kabul edilen 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 2. Maddesi.

⁵⁰ 23 Kasım 2004 tarihinde kabul edilen 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 2. Maddesi.

⁵¹ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/Anasayfalinkler/faal-fesih-dernekler.aspx>

olmadığını göstermektedir.⁵² Buna ek olarak, yabancı sivil toplum örgütleri de Türkiye’de temsilcilikler kurabilirler ancak herhangi bir üye kaydı yapamazlar veya genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu gibi herhangi bir organa sahip olamazlar.⁵³ Türkiye’de faaliyetine izin verilen yabancı sivil toplum kuruluşlarının sayısı 140’dır.⁵⁴

Derneklerin çalışma alanlarına bakıldığında, rakamlar, mesleki ve dayanışma derneklerinin (33.668) öncülük ettiğini göstermektedir. Ardından spor ve sporla ilgili dernekler (21.039); dini hizmetler için çalışanlar (21.039), insani yardım dernekleri (6.253), eğitim ve araştırma dernekleri (6.127), kültür, sanat ve turizm dernekleri (5.637), bireysel öğreti ve toplumsal kalkınma dernekleri (2.555), sağlık alanında çalışan dernekler (2.478), çevre, doğal hayat ve hayvanları koruma dernekleri (2.278), toplumsal değerleri yaşatma dernekleri (1.984), imar, şehircilik ve kalkındırma dernekleri (1.735), hak ve savunuculuk dernekleri (1.621), engelli dernekleri (1.410), kamu kurumlarını ve personelini destekleyen dernekler (1.249), düşünce temelli dernekler (1.185), gıda, tarım ve hayvancılık alanlarında faaliyet gösteren dernekler(675), uluslararası teşekküller ve işbirliği dernekleri (666), dış Türkler ile dayanışma dernekleri (617), yaşlı ve çocuklara yönelik dernekler (336), şehit yakını ve gazi dernekleri (327) ve çocuk dernekleri (16) gelmektedir.⁵⁵ Geçmiş bir araştırma, 2008 yılında 3.500 derneğin adlarına “gençlik” kelimesini eklediğini göstermektedir (Baykuş, 2008: 53). Gençlik alanında çalışmayı amaçlayan derneklerin tüzüklerinde bunu belirtmeleri gerekmektedir (Certel, 2007: 12).

Dernekler Dairesi Başkanlığı, dernek personelini çalışma saatlerine göre üç gruba ayırmaktadır: tam zamanlı çalışanlar, yarı zamanlı çalışanlar ve proje temelli çalışanlar. Bu bağlamda, derneklerde çalışan toplam personel sayısı 48.731 olup, bu üç kategoriye sırasıyla 36.235, 3.655 ve 8.841 olarak dağılmaktadır.⁵⁶ Maaşlı personelin sayıları gönüllülerle karşılaştırıldığında, sayı 34.632’e 14.099 olarak ortaya çıkmaktadır.⁵⁷

Vakıflar “gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları”dır.⁵⁸ Bir vakfın iki önemli bileşeni,

⁵² <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/dernek-uye-sayilarinin-turkiye-nufusu.aspx>

⁵³ https://www.dernekler.gov.tr/media/templates/dernekler/images/Yabanci_STKlar_icin_Basvuru_Rehberi.pdf

⁵⁴ https://www.dernekler.gov.tr/media/templates/dernekler/images/folder/izin_verilen_listesi_tr.xls

⁵⁵ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/derneklerin-faaliyet-alanina-gore.aspx>

⁵⁶ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/calisan-sayisi.aspx>

⁵⁷ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/calisan-sayisi.aspx>

⁵⁸ 1 Ocak 2002’de yürürlüğe giren 4721 sayılı Medeni Kanun, Madde 101.

varlıkları ve bu varlıkları tahsis etmek için bir sebebin olmasıdır. Vakıflar, Başbakanlık altındaki Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yetkisi altında çalışırlar. Türkiye'de beş çeşit vakıf bulunmaktadır⁵⁹: mazbut vakıflar, mülhak ve yeni vakıflar, cemaat vakıfları ve esnaf vakıfları. Mazbut vakıflar, 5737 sayılı kanun uyarınca Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğünce yönetilen vakıflar; mülhak vakıflar, mülga 743 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan vakıflar; Gayrimüslim Cemaat Vakıfları, Türkiye'deki gayri-Müslim cemaatlere mensup, üyeleri Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olan ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu uyarınca yasal bir tüzel statüye sahip olan vakıflar; Esnaf Vakıfları, 2762 sayılı Vakıflar Kanununun yürürlüğünden önce kurulmuş ve esnafın seçtiği yönetim kurulu tarafından yönetilen vakıflar; ve Yeni Vakıflar, mülga 743 sayılı Türk Medeni Kanunu altında kurulan ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre çalışmakta olan vakıflardır.⁶⁰

Tablo 1: Türkiye'deki vakıflar hakkındaki genel istatistikler (2015)⁶¹

2015	Mülhak Vakıflar	Gayrimüslim Cemaat Vakıfları	Yeni Vakıflar
Sayı	265	167	5013
Gerçek kişi üyelik	-	3750	1.138.319
Tüzel kişi üyelik	-	40	31.323
Ücretli çalışan personel sayısı	70	1670	17.022
Ücretli çalıştıran vakıf sayısı	24	92	1909
Gönüllü çalışan personel sayısı	4	317	1.021.681
Gönüllü personel çalıştıran vakıf sayısı	3	22	589

Temmuz 2016 itibarıyla yurtdışında kurulmuş ancak Türkiye'de şubesi bulunan 21 vakıf bulunmaktadır. Yeni vakıflar, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, çevre koruma vakıfları veya çok amaçlı vakıflar şeklinde kurulabilir. Sandık vakıfları, personeline yardımcı olmak amacıyla kurulan vakıflar, kamu vakıfları, vakıf üniversiteleri, vergi muafiyetine sahip vakıflar ve kâr amaçlı kuruluşlar da yeni vakıflar kategorisinde değerlendirilmektedir.⁶²

Yeni vakıflar tarafından gerçekleştirilen faaliyetler eğitim, sosyal yardım, sağlık, sosyal hizmet, sosyo-kültürel ve tarih, mesleki eğitim, sanat, bilim ve teknoloji, çevre, kalkınma, tarım ve

⁵⁹ 27 Şubat 2008 tarihinde 26800 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5737 Sayılı Vakıflar Kanunu'nun 2. maddesi.

⁶⁰ 27 Şubat 2008 tarihinde 26800 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5737 Sayılı Vakıflar Kanunu'nun 3. maddesi.

⁶¹ Bu tablodaki veriler Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından derlenen vakıf istatistiklerinden derlenmiştir. <http://www.vgm.gov.tr/>.

⁶² <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik195.pdf>.

hayvancılık, spor, hukuk/insan hakları/demokrasi ve personel yardımları gibi bazı sektörlerle ayrılmıştır. 2015 yılında Yeni Vakıfların toplam faaliyet sayısı 14.257’dir.

Tablo 2: Yeni Vakıfların 2015 yılı içerisinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerin sektörel dağılımı⁶³

Sektör Adı*	Vakıf Sayısı
Eğitim	3.783
Sosyal yardım	2.754
Sağlık	1.681
Sosyal hizmet	1.463
Sosyo-kültürel, tarih	912
Diğer	721
Mesleki eğitim	480
Sanat	423
Bilim-teknoloji	374
Çevre	374
Kalkınma	306
Tarım hayvancılık	265
Spor	250
Hukuk, insan hakları, demokrasi	249
Personele yardım	222
(*) Yeni vakıflar, vakıf senetlerinde belirtilen amaçları doğrultusunda yıl içinde birden fazla sektörde faaliyet gösterebilmektedir. Tablo bu şekilde değerlendirilmelidir.	

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan sektörel gruplama, doğrudan gençler için ve gençlerle birlikte çalışan vakıfların kapsamı hakkında net bir fikir vermemektedir. Ancak 2006 yılında yapılan bir araştırma, gençleri hedef alan ya da adlarına “gençlik” sözcüğü geçen 28 vakıf olduğunu belirtmektedir (Certel, 2007: 12). Bazı vakıflar vakıf amaçları doğrultusunda gençlerin gençlerle aktif olarak çalıştıkları gençlik birimleri kurmaktadır (Baykuş, 2008: 53). Kendine ait tesis ve işletmelere sahip bulunduğu vakıfların dağılımı, 2015 yılında vakıflar tarafından kurulan 16 yatılı çocuk evi ve gençlik merkezinin yanı sıra 125 eğitim ve kurs imkânı bulunduğunu göstermektedir.⁶⁴

3.3. Özel aktörler

Özel aktörler de gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması faaliyetlerinde yer alabilmektedir. Örneğin, Türkiye’de uluslararası gençlik kampları gibi kâr amaçlı faaliyet gösteren bazı özel şirketler bulunmaktadır, ancak bu şirketler aynı zamanda STK’lara benzer biçimde kâr amacı gütmeyen de faaliyetlerde bulunabilmektedirler. Bazı özel şirketler sosyal sorumluluk programları ve projeleri bağlamında gençlik faaliyetleri geliştirmektedirler. Özel şirketler,

⁶³ Tablo Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün websayfasından alınmıştır.
<http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik199.pdf>.

⁶⁴ <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik276.pdf>

gençler, gençlik kuruluşları veya sivil toplum örgütleri tarafından düzenlenen faaliyetler için potansiyel sponsorlar olarak görülmektedir.

3.4. Diğer aktörler

Ayrıca, ait oldukları yapılara göre farklı statülerdeki bazı diğer aktörleri de tanımlamak mümkündür. Bunlar, üniversite/öğrenci kulüpleri, siyasi partilerin gençlik kolları ve uluslararası gençlik sivil toplum kuruluşlarının şubeleri olarak listelenebilir.

Üniversite öğrenci kulüpleri, ilgili kamu veya vakıf (özel) üniversiteler çerçevesinde, bu üniversitelerin yönetmeliklerine tabi olmak kaydıyla, üniversiteler kapsamında kurulan öğrenci/gençlik yapılarıdır. Bu, üniversite öğrenci kulüplerinin kurulması, yapılandırılması ve işleyiş kuralları ve düzenlemelerinin farklı üniversitelerde farklılık gösterebileceği anlamına gelmektedir. Üniversite öğrenci kulüplerine üyelik ve bu kulüplerin kuruluşu yalnızca bu üniversitelerin öğrencileri ile sınırlıdır. Bu kulüpler kaynaklarını genellikle üniversitenin kaynakları, sponsorluk ya da uluslararası fonlardan sağlamaktadırlar (Sütlü, 2007: 133). Bu kulüplerin tüzel kişilikleri yoktur, ancak kendi tüzükleri vardır. Üniversite öğrenci kulüpleri, üniversite gençleri için çok çeşitli bir yelpazede bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler düzenlemektedir.

Siyasi partilerin gençlik kolları, faaliyet göstermesi ve örgütlenmesi açısından, bir siyasi partinin sponsorluğunda kurulmaktadır. Çoğu zaman belirli siyasi düşünce ve ideolojileri temsil eder (Sütlü, 2007: 133).

Türkiye’de uluslararası gençlik sivil toplum kuruluşlarının şubeleri de mevcuttur. Genellikle bir dernek veya öğrenci kulübü statüsünde örgütlenmektedirler.

Gençlik çalışmasının diğer aktörlerinin bir diğer kategorisi, “gençlik çalışmalarında faal olan ancak bir gençlik kuruluşu kapsamında olmayan en az dört genç”⁶⁵ olarak tanımlanan gayri resmi/bağımsız genç gruplardır. Erasmus+ Programı gibi belirli fon kaynakları kapsamında, bu gayri resmi/bağımsız gruplar belirli kriterlere uygun olarak gençlik çalışması faaliyetlerini geliştirebilmekte ve bu faaliyetler için kaynak alma hakkına sahip olmaktadır.

⁶⁵ Erasmus + Program Rehberi, Sürüm 1 (2017): 20/10/2016, s. 22.

3.5. Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi

Ulusal Gençlik Konseyi ulusal düzeyde gençlik örgütleri ve gençlerin temsilci kuruluşuna verilen isimdir. Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporu'nda (2015) belirtildiği gibi, gelişmiş ülke ülkelerinin çoğunda Ulusal Gençlik Konseyleri, bir yandan gençlik kuruluşlarını, bir yandan da gençleri temsil edecek şekilde gençlik örgütlerini bir araya getirmektedir.⁶⁶ Genellikle gençler tarafından yönetilen bir Ulusal Gençlik Konseyi, yerel, ulusal, Avrupa ve uluslararası gibi farklı karar alma düzeylerinde gençlerin görüşlerini iletmek ve bunlar için lobi yapmak ve gençlerin sosyal ve politik hayata katılımını arttırmak için çalışan önemli bir temsil mekanizmasıdır. Bu bağlamda, Ulusal Gençlik Konseyleri pek çok ülkede gençlik çalışmalarının ve gençlik çalışması uygulamalarının vazgeçilmez bir parçasıdır.

Bir Ulusal Gençlik Merkezi'nin kurulması ihtiyacı 1990'lardan beri çeşitli aktörler tarafından dile getirilmiş olmasına rağmen, hâlihazırda Türkiye'de bir Ulusal Gençlik Konseyi mevcut değildir. Özellikle 2002 yılından itibaren, farklı gençlik kuruluşları Ulusal Gençlik Konseyi'ne benzeyen bir yapı kurmak için çeşitli girişimlerde bulunmuştur (Göksel, 2009: 28), ancak o tarihlerdeki mevcut hukuki çerçeve ve yeterli altyapı eksikliği bunu imkânsız kılmıştır (Certel, 2007: 25). Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla birlikte, Türkiye'de bir Ulusal Gençlik Konseyi'nin kurulması konusu politika gündemine girmiştir. Böyle bir ihtiyaç, Bakanlık tarafından "ülke genelinde faaliyetlerini sürdüren gençlik organizasyonlarını ve gençliği ulusal ve uluslararası düzeyde temsil edecek, aralarında eş güdümü sağlayacak bir çatı kuruluşu ihtiyaç duyulduğu aşikârdır"⁶⁷ şeklinde belirtilmiştir. Aynı belgede, bu bağlamdaki yönetmeliğin kabul edilmesinin ardından, Gençlik Konseyi'nin faaliyetlerine başlayacağını da belirtilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı, kurulması planlanan Gençlik Konseyi'nin bir genel kurul ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden oluşan bir danışma kuruluna sahip olmasını planlanmakta ve Gençlik Konseyi başkanının genel kurul tarafından seçilmesini öngörmektedir. Yönetim kurulu açısından, dokuz üyenin sadece bir tanesinin Bakanlık temsilcisi olması öngörülmektedir.⁶⁸

⁶⁶ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

⁶⁷ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

⁶⁸ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

4. Türkiye’de gençlik çalışması uygulamaları

Türkiye’de gençlik çalışmasının niteliğini tanımlayan ve belirleyen şey, gençlik çalışmaları pratiğinde gençlik çalışmaları aktörlerinin sahip oldukları fırsatlar ve yaşadıkları zorluklardır.

Türkiye’de gençlik çalışmaları aktörlerinin yer aldığı yapılar açısından, özellikle de 2011 yılındaki merkezi yönetim sisteminin yeniden yapılandırılmasından sonra, kamu kuruluşlarının sayılarının ve bu kurumlara tahsis edilen maddi kaynakların arttığını gözlemlemek mümkündür. Çeşitli bakanlıklar ve bunların taşra birimleri yalnızca gençlerin kişisel gelişimine yönelik faaliyetleri yoluyla gençlere fırsatlar sunmakla kalmamakta, aynı zamanda sivil toplum örgütleri ve ilgili kurumlar gibi diğer aktörlerle de işbirliği yapmak için çerçeveler geliştirmektedir.

Öte yandan sivil toplum örgütleri, idari ve kurumsal sürdürülebilirlikleri açısından ikiye ayrılabilirler. Alan çalışmasına dayanan bir araştırma, bir taraftan üyeleri ve gönüllüleri arasında yüksek düzeyde işbirliğine sahip ve karar alma sürecinde açık ve şeffaf olan “iyi yapılandırılmış STK”lar bulunmaktayken, öte yandan “kâğıt üzerinde tüzel kişi” olan fakat faaliyetlerini sınırlı sayıda kişi ve tesisle sürdüren STK’ların olduğunu belirtmektedir (Sütlü, 2007: 142). Bu bağlamda, sivil toplum kuruluşlarının kurumsallaşması ve kırılgan nitelikleri konusunda endişeler bulunmaktadır. Bir önceki bölümde sunulan sivil toplum örgütleriyle ilgili istatistikler, derneklerin ve Türkiye’de derneklerin ve vakıfların insan kaynakları kapasitelerinin çok sınırlı olduğunu göstermektedir. Örneğin, Türkiye’deki derneklerin neredeyse üçte ikisinin herhangi bir personel çalıştırmadığını gözlemlemek mümkündür. Buna ek olarak, derneklerin mali kaynaklarının sınırlı olduğunu gösteren ve kurumsallaşma kapasitelerini sınırlayan önemli bir faktör olarak ortaya çıkan şekilde dernek için ücretsiz çalışma ortak bir eğilimdir. Dernekler tarafından uygulanan projelerin, derneklerin insan kaynağı kapasitelerini artırmak için önemli bir finansal kaynak oluşturduğunu gözlemlemek de mümkündür.

Türkiye’de gençlik çalışma uygulamalarının içeriği açısından, sınırlı sayıda çalışma ve araştırma bulunmaktadır. Mevcut literatür çoğunlukla gençlere yaklaşımlar (Neyzi, 2001; Neyzi, 2011, Lüküslü, 2008; Lüküslü, 2015), gönüllülük (Tarih Vakfı, 2002), sivil toplum ve sivil toplum örgütleri (Nemutlu, 2008; Erol, 2008; Yentürk et al., 2006; Sütlü, 2007) ya da vatandaşlık (Bee ve Kaya, 2016) konuları üzerinde durmaktadır.

Ancak, Türkiye’de gençlik çalışanlarının algıları, bunların gençlik çalışması motivasyonları, gençlik çalışmasının hedefleri, gençlik çalışması pratiklerinin tematik öncelikleri, gençlik çalışması uygulamalarında örgütsel ve kurumsal destek, gençlik çalışanları ve gençlik liderlerinin gençlik çalışması yeterlikleri veya gençlik çalışması uygulamalarında kullanılan yöntemler gibi Türkiye’de gençlik çalışmalarının mevcut özellikleri ve içeriği, nitel ve nicel yöntemlerle ayrıntılı olarak incelenmemiş veya araştırılmamıştır. Türkiye’de yürütülen RAY-CAP araştırmasının bulguları, bu açıdan değerli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Ek II: RAY-CAP Ulusal Veri Tabanında yer alan katılımcıların listesi

Kategori	Faaliyet Türü	Cinsiyet	Yaş (2016 itibariyle)	Proje Adı / Numarası	Mülakat 1 Tarihi	Mülakat 2 Tarihi	Mülakat 3 Tarihi	Faaliyet Yeri	Katılımcının İkameti	Katılımcının Kurumu
TCA	Eğitim kursu	Erkek	23	Communication Matters II Training Course	26.02.2016	15.05.2016	2.03.2017	Malta	Ankara-Kırıkkale	Doğal Yaşam Derneği
TCA	Seminer / Konferans	Erkek	42	Peer Learning on Work with Young People in Closed Institutions	22.02.2016	13.05.2016	1.03.2017	Letonya	Karaman	Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
TCA	Ortaklık Kurma Faaliyeti	Kadın	28	Making the Difference 3: A North-South Partnership Building Activity	19.05.2016	25.08.2016	30.05.2017	Portekiz	Kilis	Yeşilay Cemiyeti
TCA	Seminer / Konferans	Erkek	33	Formal-Non-Formal Youth Work in School Seminar	23.04.2016	26.07.2016	30.04.2017	Estonya	Bursa	Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
TCA	Eğitim kursu	Erkek	39	NFL-Business Training Course for Youth Workers	9.05.2016	21.06.2016	30.05.2017	Polanya	Artvin	Hopa Halk Eğitim Merkezi
TCA	Eğitim kursu	Kadın	28	Life Love Youthpass 2 Training Course	27.02.2016	13.05.2016	1.03.2017	İspanya	Balıkesir	Gençlik Sosyal Gelişim Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	23	Lifeline Water (Cansuyu) (2015-2-TR01-KA105-023199)	18.02.2016	31.05.2016	14.03.2017	İstanbul/Türkiye	Ankara	Özgürlük Araştırmaları Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	28	Non Formal Education of The Physically Handicapped in Sport (2015-3-TR01-KA105-024777)	20.04.2016	2.07.2016	25.04.2017	Çanakkale/Türkiye	Çanakkale	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	21	Keep Educate Your Skills about Employment (2015-3-RO01-KA105-022654)	18.04.2016	18.06.2016	30.04.2017	Romanya	Ankara	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	26	Reducing Early School Leaving Through Art (2015-3-TR01-KA105-024498)	14.06.2016	25.08.2016	17.06.2017	Gaziantep/Türkiye	Gaziantep	Dramatopia

Ek III: Diğer Katılımcıların Listesi

Kategori	Faaliyet Türü	Cinsiyet	Yaş (2016 itibariyle)	Proje Adı / Numarası	Mülakat 1 Tarihi	Mülakat 2 Tarihi	Mülakat 3 Tarihi	Faaliyet Yeri	Katılımcının İkameti	Katılımcının Kurumu
TCA	Eğitim kursu	Kadın	28	Piece of Peace in Piispala Training Course	16.01.2016	10.04.2016	1.03.2017	Finlandiya	Isparta	Süleyman Demirel Üniversitesi
TCA	Eğitmenlerin Eğitimi	Erkek	28	Training of Trainers for European Erasmus+: Youth in Action Projects 2015/2016 Training Course 2 nd Seminar	10.02.2016	7.06.2016	14.03.2017	Almanya	İstanbul	Arel Üniversitesi
TCA	Eğitmenlerin Eğitimi	Kadın	28	Training of Trainers for European Erasmus+: Youth in Action Projects 2015/2016 Training Course 2 nd Seminar	10.02.2016	6.06.2016	16.03.2017	Almanya	Eskişehir	Gençlik Hakları Derneği
TCA	Uzun dönem Eğitim kursu	Erkek	40	7 th Sense	18.02.2016	10.05.2016	28.02.2017	İtalya	Ankara	Eğitim 2023
TCA	Konferans	Erkek	29	On track - Different youth work approaches for different NEET situations	10.04.2016	13.06.2016	25.04.2017	Slovakya	Bursa	Bursa Valiliği
TCA	Konferans	Erkek	33	On track - Different youth work approaches for different NEET situations	10.04.2016	10.06.2016	24.04.2017	Slovakya	İstanbul	75. Yıl Cumhuriyet Meslek Lisesi
KA1-GÇH	İrtibat kurma	Erkek	22	Contact Making Event for Cultural Diversity Projects (2015-3-TR01-KA105-024199)	10.04.2016	11.06.2016	30.04.2017	İstanbul/Türkiye	İstanbul	Sivil Toplum Örgütü
KA1-GÇH	İrtibat kurma	Kadın	23	Contact Making Event for Cultural Diversity Projects (2015-3-TR01-KA105-024199)	12.04.2016	11.06.2016	24.04.2017	İstanbul/Türkiye	İstanbul	Sivil Toplum Örgütü
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	20-29	Keep Educate Your Skills about Employment (2015-3-RO01-KA105-022654)	19.04.2016	13.07.2016	30.04.2017	Romanya	Ankara	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	47	Non Formal Education of The Physically Handicapped in Sport (2015-3-TR01-KA105-024777)	20.04.2016	18.06.2016	27.04.2017	Çanakale/Türkiye	Çanakkale	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
TCA	Eğitim kursu	Erkek	31	Youthful Europe” – South Mediterranean Edition Training Course	23.04.2016	15.06.2016	26.04.2017	Tunus	İstanbul	Maltepe Gençlik Merkezi
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	20-29	JuKaVa nonformal method – learning through playing (2015-3-RO01-KA105-022888)	5.05.2016	28.07.2016	29.05.2017	Romanya	Düzce	Akder
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	30	Reducing Early School Leaving Through Art (2015-3-TR01-KA105-024498)	13.06.2016	25.08.2016	15.06.2017	Gaziantep/Türkiye	Gaziantep	Dramatopya

